

МҰНАЙШЫ

«Мұнайшы» журналы - «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметкерлеріне арналған корпоративтік басылым.

Редакциялық кеңес:

- Хуан Сяньсюн**, «ПетроҚазақстан» Президенті
Р. Бектұров, «ПетроҚазақстан» Вице-президенті
Е. Гребенникова, жауапты редактор
М. Джайлганова, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі директор, ПҚОСИ
А. Тілеубаева, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі менеджер, ПҚОСИ
Е. Жумаділ, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚОП
Л. Сәдібек, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП
А. Сұлтангереева, қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер, ПҚҚР
Фотографтар:
А. Тайғунов, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚҚР
Е. Жумақын, қоғаммен байланыс жөніндегі үйлестіруші, ПҚОП

Журнал «Мұнайшы» - корпоративное издание компании «ПетроКазakhstan», предназначенное для сотрудников.

Редакционный совет:

- Хуан Сяньсюн**, Президент «ПетроКазakhstan»
Р. Бектұров, Вице-президент «ПетроКазakhstan»
Е. Гребенникова, ответственный редактор
М. Джайлганова, директор по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ
А. Тлеубаева, менеджер по стратегическим коммуникациям, ПҚОСИ
Е. Жумаділ, менеджер по администрации и связям с общественностью, ПҚОП
Л. Садібек, координатор по связям с общественностью, ПҚОП
А. Сұлтангереева, менеджер по связям с общественностью, ПҚҚР
Фотографы:
А. Тайғунов, координатор по связям с общественностью, ПҚҚР
Е. Жумақын, координатор по связям с общественностью, ПҚОП

Munaishy is a corporate PetroKazakhstan magazine for the employees.

Editorial board:

- Huang Xianxiong**, President of PetroKazakhstan
R. Bekturov, Vice-President of PetroKazakhstan
E. Grebennikova, Executive Editor
M. Dzhaiganova, Director, Strategic Communications, PKOSI
A. Tleubayeva, Manager, Strategic Communications, PKOSI
E. Zhumadil, Manager, Administration and Public Relations, PKOP
L.Sadibek, Coordinator, Public Relations, PKOP
A. Sultangereeva, Manager, Public Relations, PKKR
Photographers:
A. Taigunov, Coordinator, Public Relations, PKKR
E. Zhumakyn, Coordinator, Public Relations, PKOP

МАЗМҰНЫ

- 4** Қазақстан мұнайына 120 жыл
9 Компанияның сандармен көрсетілген қысқаша тарихы
11 «ПетроҚазақстанның» - жыл сайынғы конференциясы
13 «ПҚҚР» компаниясының мұнайды есепке алудың коммерциялық торабына 10 жыл!
15 ПетроҚазақстанның жастары. Біз қандаймыз?
17 «ПетроҚазақстан» тұлғалары.
«ПҚҚР» АҚ-ның өндіру технологиясы бөлімі.
20 Алматы хореографиялық училищесі:
қазақстандық балеттің дәстүрін сақтай отырып
23 Жас дарынды балалар
27 Оқиғалар күнтізбесі

СОДЕРЖАНИЕ

- 30** 120 лет казахстанской нефти
35 Краткая история компании в цифрах
37 Ежегодная конференция «ПетроКазakhstan»
39 Коммерческому узлу учета нефти ПҚҚР - 10 лет!
41 Какие мы, молодежь ПетроКазakhstan?
43 «ПетроКазakhstan» в лицах.
Отдел технологии добычи ПҚҚР.
46 Алматинское хореографическое училище:
сохраняя традиции казахстанского балета
49 Юные таланты
53 Календарь событий

CONTENTS

- 56** 120 years of Kazakhstan oil
60 PetroKazakhstan - brief facts
62 Annual PetroKazakhstan Conference
64 The 10-year Anniversary of PKKR Commercial Oil Metering Unit!
65 Who we are, the youngsters of PetroKazakhstan?
67 PetroKazakhstan in person.
PKKR Production Technology Department.
69 Almaty Choreographic school: preserving
the traditions of Kazakhstan ballet
71 Young talents
74 Calendar of events

Байланыстық ақпарат:

Қазақстан Республикасы, Алматы, 050059,
Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Контактная информация:

Республика Казахстан, Алматы, 050059,
проспект Нұрсұлтан Назарбаев, 244-а
тел.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

Contact information:

244-a Nursultan Nazarbayev Avenue,
050059, Almaty, Republic of Kazakhstan,
tel.: +7 (727) 258 1848
Ainash.Tleubayeva@petrokazakhstan.com

**Құрметті «ПетроҚазақстан»
компаниясының қызметкерлері,
әріптестер!**

2019 жыл мұнай өнеркәсібі үшін ерекше маңызға ие, біз қазақстандық мұнайдың 120 жылдығын тойлап жатырмыз!

Қызылорда облысы үшін бұл мерейтой өте маңызды, өйткені қара алтын аймақтың өмірін едәуір өзгертіп, оның өркендеуіне және болашағына зор мүмкіндік берді. Біз «ПетроҚазақстан» компаниясының мұнай өндіру бөлімшесі өңірдегі ең ірі жұмыс беруші және салық төлеушілердің бірі екенін мақтан тұтамыз.

Біздің әріптестеріміз - ПҚОП ЖШС қайта өңдеу бөлімшесі жаңғырту және қайта құру жобасының нәтижесінде жаңа даму белестерге көтерілгендері қуантады.

Осы жетістіктердің әрқайсысы адамдар арқасында жүзеге асты, өйткені қызметкерлер әр компанияның ең құнды активі. Ал «ПетроҚазақстанның» тарихында бұл ерекше жандардың бірнеше ұрпағының жемісі.

Алда - біздің жастарымыз әрі қарай дамығаттын мұнай-газ саласының жаңа көкжиектері күтіп тұр. «Мұнайшының» шығарылымының беттерінде біз қызметкерлеріміздің мұнай өнеркәсібін дамудың жаңа кезеңіне көшіруге қабілетті тиімді тандем - өндіріс ардагерлерінің және талантты «ПетроҚазақстан» жастарының әңгімелерін ұсынамыз!

Хуан Сяньсюн,
*«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ
Президенті
«ПетроҚазақстан Инк.» президенті*

**Уважаемые сотрудники
«ПетроКазakhstan», коллеги!**

2019 год особо значим для нефтяной отрасли - 120-летие казахстанской нефти!

Для Кызылординской области эта дата важна вдвойне, ведь черное золото существенно изменило жизнь региона, дав ему процветание и большое будущее. И мы гордимся тем, что наше нефтедобывающее подразделение АО «ПККР» является одним из крупнейших работодателей и налогоплательщиков региона.

Отрадно, что у наших коллег перерабатывающего подразделения ТОО «ПҚОП» открылись новые перспективы развития в результате модернизации и реконструкции установок НПЗ.

И за всеми этими достижениями и успехами стоят люди - самый ценный актив каждой компании, а в истории «ПетроКазakhstan» - это несколько поколений преданных своему делу людей.

Впереди - новые горизонты для нефтегазовой промышленности, развивать которую предстоит нашей молодежи. На страницах данного выпуска «Мұнайшы» мы предлагаем истории наших сотрудников, ветеранов производства и талантливой молодежи «ПетроКазakhstan», эффективный тандем, способный перенести нефтяную отрасль на новый виток развития!

Хуан Сяньсюн,
*Президент АО «ПетроКазakhstan
Құмкөл Ресорсиз»,
Президент «ПетроКазakhstan Инк.»*

**Dear employees
of PetroKazakhstan, colleagues!**

2019 is a particularly important year for the oil industry - it is the 120th anniversary of Kazakhstan's oil!

For the Kyzylorda region, this date is twice as important, as black gold has significantly changed the life of the region, giving it prosperity and a great future. And we are proud that our oil production division JSC PKKR is one of the largest employers and taxpayers in the region.

It is gratifying that as a result of modernization and reconstruction of the refinery facilities, our colleagues from the processing division LLP PKOP have received new perspectives of development.

Behind all these achievements and successes are the people - the most valuable asset of each company, and the history of PetroKazakhstan features several generations of dedicated people.

New horizons are ahead for the oil and gas industry, which will be developed by our youth. This issue of Munaishy offers the stories of our employees, production veterans and talented young people of PetroKazakhstan, who form an efficient tandem capable of bringing the oil industry to a new stage of development!

Huang Xianxiong,
*President of JSC PetroKazakhstan Kumkol
Resources,
President of PetroKazakhstan Inc.*

ҚАЗАҚСТАН МҰНАЙЫНА 120 ЖЫЛ

Биыл Қазақстанның мұнай саласы өзінің 120-жылдығын атап өтіп жатыр. Осы айтулы күнді тойлау кезінде, компаниямызда біздің Құмкөл мұнайымызды өндіруді бастаған, Қызылорда өңірінің өмірін күрт өзгерткен, Қызылорда мұнай саласының ізашарлары болып табылатын мұнай саласының ардагерлеріне ерекше көңіл бөлінеді.

Олар ПҚҚР құрылымдарында көп жыл жұмыс істеп, бірегей мамандарға айналды. Мол тәжірибе жинап, ардагерлер компанияның дамуына үлкен үлес қосты - кейбіреулері зейнетке шықса, енді біреулері мұнай саласын дамыту үшін қызмет етуде. Бәрі қалай басталған: осы саланың тарихы туралы өз естеліктерімен «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ ардагерлері бөлісуде.

- Сала соңғы 20 жыл ішінде қалай өзгерді? Қандай негізгі үрдістерді атап өтер едіңіз?

Барлыбай Биманов: Бұл сала өте қатты өзгерді... Мұнай өндірудің алғы қатарлы еуропалық технологиялары енгізілген болатын. Бүгін өнеркәсіпте жаңа жабдықтар пайдаланылып, тәжірибесі мол мұнай-инженерлері жұмылдырылды. 90-шы жылдары бұны түсімізде де көрген жоқпыз.

Абдулла Абенев: Саланы басқару менеджменті сапалы түрде өзгеріп, мұнай мен газ тасымалдаудың жаңа, одан да перспективалық маршруттары пайда болды. Қашаған сияқты

бұрын белгісіз болған кенорындар ашылып жайғастырылды. Тиісті кадрлар мен қаражат болған жоқ – бұндайды армандаған едік. «ҚазТрансОйл» компаниясының IPO-ға шығуы мұнайшылардың беделін әлемдік деңгейдің жоғары межеге көтеріп, инновацияларды тарту басқа межелерге шықты.

Жалғасбай Ағыманов: Заманауи мұнай саласында инженерлік, ғылыми және компьютерлік технологияларды жетістіктері пайдаланылуда, бұл үлкен прогресс – бұрын компьютерлер жетпейтін. Осындай бағдарламаларды, әдістемелер мен технологияларды енгізу арқылы өндірісті жоғары деңгейге көтеруге мүмкіндік туды. Бүгінгі таңда мамандардың жоғары біліктілік деңгейі болуы тиіс, бұл жас кадрларға осы салада жұмыс істеуге мүмкіндік береді: ұлттық кадрларды дамыту, кендерді саналы пайдалану мәселелері елімізде әрқашан бірінші орында тұрды және болашақта да тұратын болады.

Кенхан Айдарбеков: Жаңа технологиялар. Мысал ретінде, мен 1973–1989 жж. Манғыстау облысындағы алып

Абдулла Аңдамасұлы Абенев

2015 жылдан бері зейнеткер, компаниядағы соңғы лауазымы - басқарма төрағасының күрделі құрылыс жөніндегі орынбасары. Бұл саладағы жұмыс өтілі - 34 жыл. Еңбек қызметін 1968 жылы Қызылорда қаласындағы «Риссовхозстрой» трестінің № 19 механикаландырылған бағанның темір ұстасы ретінде бастады. «ПҚҚР» компаниясындағы қызметін 2001 жылы менеджер лауазымынан бастады.

Оның тікелей басшылығымен және қатысуымен Құмкөл мен Оңтүстік Құмкөл, Қызылқия, Арысқұм, Майбұлақ, Солтүстік Нұралы мұнай кенорындарының орналастырылуы жүргізілді. Жосалы мұнай құю терминалы бар магистралды мұнай құбыржолы, 55 МГВт-тық газ турбиналық электр станциясы сияқты бірегей объектілер, газды кәдеге жарату объектілері және мұнайды игеруді ұлғайтуға септігін тигізетін басқа да кәсіп объектілері салынды.

2010, 2013 жылдарда «ПетроҚазақстан» Президенттік сыйлықақысының алтын марапатының жүлдегері.

Құмкөл игеруінің алғашқы жылдары / Кумколь в первые годы освоения / Kumkol in its first days

Жалғасбай Оразұлы Ағыманов

Ғылыми-зерттеу жобалық институтының барлау мен өндіру департаментінің кеңесшісі.

Бұл саладағы жұмыс өтілі - 40 жыл. Қызметін 1975 жылы «Маңғышлақмұнай» ӨБ-те бастап, 1993 жылы «Құмкөлмұнай» МГӨБ-ке (қазіргі «ПетроҚазақстан» компаниясы) пласттық қысымды сақтау цехының бастығы лауазымына өтті.

1993 жылы Құмкөл кенорнында оның басшылығымен ДТТ цехы басынан бастап құрылып, пайдалануға берілді. Техникалық су бөгеті, алғашқы БШСС, айдау құбыр жолдары желісінің бірінші кезегі, алғашқы айдау ұңғымалары салынып, іске қосылды. Ал 2015 жылы «ПетроҚазақстан» компаниясының қолданыстағы барлық кенорындарына арналған Ілеспе газды өңдеу бағдарламасының болуы қамтамасыз етілді. Ағымдағы жылы Қарабұлақ, Батыс Түзкөл, Оңтүстік-шығыс Досжан, Досжан кенорындарына арналған ұқсас бағдарламалар бекітіліп, бұл табиғи ресурстарды саналы түрде пайдалану мен экологияны қорғау бойынша талаптардың орындалуын қамтамасыз етті.

2015 жылғы Қызылорда облысы әкімінің «Үздік мұнайшы» марапатының иегері.

Өзен мұнай кен орнында қызмет еттім. Ол кезде Өзен мұнайының құрамында парафиннің үлесі 28 пайыз болуына байланысты, әсіресе күз бен қыс мезгілінде оны өндіру және тасымалдау кезінде көптеген қиыншылықтармен кездесуге тура келді. Бұл күрделі мәселені шешу үшін көптеген алдыңғы қатарлы ғылыми-зерттеу институттарының мамандары ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық

жұмыстарын жүргізді. Нәтижесінде бұрын-соңды мұнай өндіру саласында болмаған жаңа термохимиялық технологияларды пайдалану қажеттілігі жөніндегі мәселе шешілді.

Жоламан Мәмбетов: Айтарлықтай көптеген елеулі өзгерістер бар. Бұл өзгеріс – жаңалықтар күн сайын қарыштап алға қарай қадам басып бара жатқан бүгінгі жаңаша заман талабымен байланысты. Қарапайым мысал ретінде компьютерді алып қарайық. Жас кезімізде бүкіл есеп-қисап жұмыстарын қарапайым калькулятормен атқаратынбыз. Ал қазіргі кезде біздің мұнай компаниясы кеніштерінің барлық құрылымдық бөлімшелеріндегі сан-сала жұмыстар ақпараттық жүйе арқылы жүзеге асырылып, қалыпты жолға қойылған.

- Қай объектідегі жұмыс көбірек есіңізде қалды және несімен есте қалды?

Абдулла Абенов: Теміржол маршруттарын ескеріп, «ПетроҚазақстан» компаниясының жаңа бағыттарға шығуымен мұнайды Жосалы терминалы арқылы тасымалдау есімде қалды. Объектіні толық автоматтандыру, диспетчерлендіру мен басқару арқылы құрылыс пен мұнай игерудегі барлық жаңалықтарды қолданып салды. 180 км-ді құрайтын мұнай құбыржолы (Құмкөлден) және тәулігіне 8 құрамға (40 вагоннан) дейін берілетін теміржол терминалы бар объект қысқа мерзім ішінде, бар-жоғы 8 айда құрылды.

Жоламан Мәмбетов: Ең есте қалғаны сол жылдардағы жолдар... Құмкөл мұнай кен орны ашылған кезде, оған апаратын жол болған жоқ. Вахта еңбеккерлері мен өндіріске қажетті құрал-жабдықтарды тасымалдауда көлік қатынасының маңызы көпшілік жұртқа айтпаса да түсінікті екені белгілі. Көктемде қар еріп, сай-саладан жөңкіліп аққан қарғын суы лайсаң батпаққа айналып, топтық қондырғыларға жетуіміз үлкен бейнетке түсетін. Жаздың ми қайнатар аптап ыстығында алда кетіп бара жатқан автокөлік жүріп өткеннен кейін шұбатылып көкке көтерілген қою шаң біраз уақытқа дейін сейілмей, төбемізде ала бұлт сияқты қалқып тұратын. Қыс айларында қар қалың жауып, қала мен кеніш аралығында жол қатынасының болмай қалу жағдайларын қалайша ұмытарсың? Азық-түлікті тікушақпен жеткізген күндеріміз әлі есімде. Біздер сол қиындықтарды қайыспай жеңіп, мұнай кенішінің алғашқы қазығын қағып, оның өнеркәсіптік жағынан

Кенхан Дүйсенұлы Айдарбеков

Құмкөл кенорнының тұңғыш геологы, Оңтүстік Құмкөл кенорнын алғаш рет ашқан адам (1999 ж.). Бұл саладағы жұмыс өтілі - 40 жыл. Алғашқы жұмыс орны – Атырау геологиялық-іздеу партиясының бұрғылаушысы (1963 ж.). 1989 жылы «Құмкөлмұнай» МГӨБ-ке бас геолог болып жұмыс істей бастады. 1992 жылы ҚР Энергетика және жанармай ресурстары министрлігінде жұмыс өтіп, содан кейін Қазақстан Республикасындағы компаниялардың бірқатарында жұмыс істеді.

«Ерен Еңбегі үшін» медалімен (1999 ж.) марапатталды. Геологиядағы жақсы қызметі үшін «Қазақстан Республикасының жер қойнауының құрметті барлаушысы» дипломымен (2006 ж.) марапатталды. Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне орай, ҚР президентінің жарлығымен «Құрмет» орденімен (2009 ж.) марапатталды.

өркендеп дамуының іргетасын қаладық. Қол жеткізген басты жетістігіміз – осы.

Жалғасбай Ағыманов: 80-ші жылдары «Өзенмұнай» МГӨБ-тегі жұмыс туралы көп естелік қалды. Өзеннің мұнай кендері шығарылуы қиын қорларға жатады. Олардың тұтқырлығы жоғары және парафиндігі де жоғары, ал қату температурасы + 30 С-ді құрайды. Мұнайды игеру мен тасымалдау күрделі жағдайларда жүргізілді. Игеруші қордың бір МГӨЦ (мұнай мен газды өндіру цехы) бойынша 600 ұңғыманы қамту кезінде, ұңғымалардың, коллекторлардың шығу желілеріндегі мұнайдың қатуын кетіруге, ұңғымаларды ыстық сумен өңдеуді және т.б. жүргізуге тура келетін. Бұл кезеңде елде реформалар жүргізілді: бұдан кәсіптің материалдық-техникалық жарақтанудың нашарлауы, арнайы техника мен адам ресурстарының

Барлыбай Токсанбайұлы Биманов

2014 жылдан бері зейнеткер, компаниядағы соңғы лауазымы – «Құмкөл – Жосалы» магистралды мұнай құбыржолы бойынша мұнайды тасымалдау жөніндегі жетекші инженер. Бұл саладағы жұмыс өтілі - 17 жыл. «ПетроҚазақстан» компаниясында 1996 жылдан бастап жұмыс істеді. 1999 жылы компания үшін қиын кезеңде еңбек ұжымында тұрақтылықты қамтамасыз етіп, еңбекақы жөніндегі комиссияны басқарды. «Құмкөл – Жосалы» магистралды мұнай құбыржолы және терминалы жобасының іске асырылуы мен жұмыс істеуіне елеулі үлес қосқан.

Облыстың қоғамдық өміріне белсенді қатысқаны үшін, 2001 жылы ҚР президентінен алғыс хат алып, 2005 жылы Нұрсұлтан Назарбаевтың жеке алғысын алды.

жетіспеушілігі болды. Бұл жағдайда да, кәсіп бөлімшелері жұмыскерлерінің ынтасы арқасында басшылық қойған міндеттер орындалды.

Барлыбай Биманов: Құмкөл – Жосалы магистралды мұнай құбыржолын салуды жобалау мен пайдалану бойынша жұмыстар атқарылып, онда «Харрикейн Құмкөл Мұнай» менеджментінің басқаруымен жергілікті кадрлар тікелей қатысқан. Жұмыс айқын әрі үйлесімді жүрді. Себебі біз, жергілікті инженерлер мен мамандар, өзіміз салып, жұмыс сапалы және уақытында орындалды. Бұдан кейінгі пайдалануды жергілікті мамандарға сеніп тапсырды.

- Кәсіби тұрғыдан қалыптасуға не көмектесті? Бұл мамандықта ұстаздарыңыз бар ма?

Жоламан Мәмбетов: Мен 1981 жылы Жаңаөзен қаласында оператор бо-

лып бастадым. Жаңадан оқу бітіріп келген мен сияқты жас маманға мұнай өндірудің аға операторы, тәжірибесі мол маман А. Тілегенов аға өз білгенін қажымай-талмай үйретіп, осы мамандыққа мені тікелей баулыды. Цех бастығы Қ. Нұғманов, Құмкөл кенішінің бас инженері Ж. Жалғасов және ұжымның үлкен басшысы саналған М. Ф. Саламатов секілді асыл ағалар менің ақылшы ұстаздарыма айналды. Қазіргі компаниямыздың іргесін берік қалап, бүгінгі жоғары жетістіктерге жетіп, жер асты қазынасын халық игілігіне ұсынудағы ол кісілердің сіңірген еңбегі орасан зор.

Барлыбай Биманов: Кәсіби тұрғыдан қалыптасуыма «ПҚҚР» компаниясының Г. Байманов пен А. Абенов сияқты менеджерлері үлкен рөл атқарды. Оларды өз ұстаздарым деп қабылдаймын.

Абдулла Абенов: Ең бастысы – мамандықты сую және оны құрметтеу. Оған деген қызығушылығым балалық шағымнан, мектепте оқып жүргенде пайда болды. Осының бәрі іске асты – есейген кезде, мұнайгаз кешенінің объектілерін тұрғызуға қатыстым. Кез келген мамандықта өз ұстаздары бар. Социалистік еңбек ері, «Главриссовхозстрой» трестінің бастығы, содан кейін ҚазКСР Министрлер кеңесі төрағасының бірінші орынбасары болған Ә.Х. Гукасовтың, сондай-ақ, «Қызылордасовхозстрой» бірлестігінің бастығы Е. Бозғұловтың, «Главриссовхозстрой» тресті дирекциясының директоры К. Е. Майлиннің, облыстық атқарушы комитет төрағасының орынбасары Ф. Х. Фатқұлидиновтың, Қызылорда облыстық атқарушы комитетінің бірінші хатшысы Е. Н. Әуелбековтың және тағы басқалардың атын мақтан тұтып атай аламын.

Кенхан Айдарбеков: Кәсіби мұнайшы болып өсіп қалыптасуыма ықпал жасаған, сол кезде ұстаз болған, аға буын әріптестеріме алғысым шексіз. Мұнайшы мамандығымда үлгі тұтатын ұстаздарым туралы айтатын болсам, олар – Р. Өтесінов, Н. Бекбосынов, С. Қырымқұлов, М. Батырбаев, М. Саламатов сияқты майталман мұнайшылар.

Жалғасбай Ағыманов: Өзендегі (жұмысты сол жерде бастадым) алғашқы тәлімгерім мұнай кәсібінің бастығы К. Нұғманов пен бас инженер А. Орынбаев болды. Бұл жерде мамандықтың негіздерін оқып, ұңғымалардың жерасты жөндеуін жүргізетін оператордан бастап Өзен мұнай кәсібінің бастығына дейін бүкіл кезеңдерден өттім. Кәсіби тұрғыдан өсу

Жоламан Аманжолұлы Мәмбетов

2015 жылдан бері зейнеткер, компаниядағы соңғы лауазымы – Мұнай және газды шығару департаментінің мұнай мен газ кенорындарын шығару бойынша жобалық құжаттама бөлімінің жетекшісі. Бұл саладағы жұмыс өтілі – 34 жыл. Өз қызметін 1970 жылы Мойнақ қалалық құбыржолында 3-ші санаттағы темір ұстасы ретінде бастады. 1990 жылы «Құмкөлмұнай» МГӨБ-те Құмкөл кенорнында мұнай мен газды өндіру, дайындау бойынша кешенді цех бастығының лауазымына өтті. МДАЦ бөлімшесінің құрамында жұмыс істеп, профильді цехтарды ашу мен пайдалануға беруде елеулі үлесін қосты.

2015 жылы «Еңбек ардагері» медалімен марапатталды.

үшін әрдайым өз дағдылары мен алған біліміме сендім, сондай-ақ, техникалық әдебиетті, оқу құралдарын және т.б. оқу көмектесті. Мұнай кәсібінде бастапқы жұмыс тәжірибем алдағы жұмысыма көмектесіп, «ПҚҚР» компаниясында атқарған түрлі лауазымдардағы жұмыста кәсіби тұрғыдан қалыптасуыма көмектесті деп ойлаймын.

- Компанияға қосқан жеке үлесіңіздің қайсысын мақтан тұтасыз?

Жалғасбай Ағыманов: «ПҚҚР» компаниясының өңірдің жетекші мұнай компанияларының біріне айналу жетістігі жұмыскерлеріміздің барлық буындарының көп жылғы әрі қызу жұмысының нәтижесі болып табылады. Құмкөл, Оңтүстік Құмкөл, Арысқұм, Қызылқия, Майбұлақ сияқты алғашқы мұнай кенорындарын, ал содан кейін Солтүстік-Батыс Қызылқия, Оңтүстік-Батыс Қызылқия, Оңтүстік-

Батыс Қарабұлақ, Батыс Түзкөл және басқа да жаңа кенорындарды ашу, игеру мен өндіру саласында компанияға қосқан үлесімді мақтан тұтамын. Менің жұмысым игеру деңгейі мен өндірісті ұйымдастыру тиімділігін арттыруға бағытталған іс-шараларды жүзеге асырып, кенорындарды және барлау алаңшаларын жобалау мен өндірумен тікелей байланысты болды.

Барлыбай Биманов: Аңызға айналған Құмкөл – Жосалы мұнай құбыржолын салу жобасында жұмыс істегеніме және оны пайдалануға қатысуымды мақтан тұтамын.

Кенхан Айдарбеков: 1989-1990 жылдары Құмкөл мұнай кен орнын игеру және өндіріске беру кезінде кездескен табиғат және тұрмыстық қиыншылықтарды қоса, көптеген қиыншылықтарға тап болдық. Осы кездескен қиыншылықтарға қарамай, алдағы тұрған жауапты жұмысымды абыроймен атқарып шықтық. Құмкөл мұнай жергілікті халықтың игілігіне айналып, мыңдаған жергілікті тұрғындардың жұмысқа орналасуына мүмкіншілік жасады.

Абдулла Абенев: Баршаға мәлім болғандай, Оңтүстік Торғай алабында мұнай игерудің алғашқы жылдары бүкіл ілеспе газы алауда жағылып, бұл мемлекеттік органдар мен халықтың наразылығын тудырды. Компанияларға миллиардтық экологиялық айыппұл қойылып, оларды БАҚ-та сын тағып, мұнайшылардың әрекетіне наразы болы, дебаттар мен митингтерді

ҚР-дағы ең ірі кенорындар

Соңғы деректер бойынша, қазақстанның мұнай қоры шамамен **6 млрд.** тоннаны құрайды – бұл әлемдік қордың **3 %**.

Өзен.

Жоба 1961 жылы Маңғышлақ түбегінде (Маңғыстау облысы) ашылды. Қара алтыннан басқа, Өзенде табиғи газ өндіріледі.

Жетібай.

1961 жылы Маңғышлақ түбегінде Жетібай деген тағы бір ірі мұнай кенорны ашылды.

Қаламқас.

1976 жылы Бозащы түбегінде (Маңғыстау облысы) ашылып, мұнайды өндіру бойынша тұрақты жұмыстар 1979 жылы ғана басталды. Сондай-ақ, 2000 жылдары мұнайдың теңіз қоймасы Солтүстік Қаламқас ашылған болатын.

Қарашығанақ.

Қазақстанның батысындағы Ақсай қаласының маңында орналасқан кенорны 1979 жылы ашылды. Мұнай мен табиғи газ қорларын иеленіп, ҚР-дағы ірі мұнай кенорындары арасында үшінші орында тұр.

Теңіз.

1979 жылы Атыраудың қасында Теңіз ірі кенорын ашылды. Сол жерде Қазақстанның шамамен 30 % мұнай өндіруі шоғырланған. «Қара алтынды» қоспағанда, бұл жерде газ да өндіріледі.

Құмкөл.

Қызылорда облысында орналасқан кенорын 1983 жылы ашылды. Құмкөл кенорнының ашылуы бұл өңірді аграрлық өңірден мұнай өңіріне өзгертіп, басқа да кенорындардың бірқатарын анықтауға бастама болды.

Қашаған.

Қазақстандағы ең ірі мұнай кенорындарының бірі 2000 жылы ашылып, Атырау қаласынан 80 км арақашықтығында орналасқан. Әлем бойынша «қара алтынды» өндіруден бұл мұнай кенорны 9 орында тұр.

УЖКЖ бригадасы (уңғыманы жер асты күрделі жөндеу). 1990 ж. / Операторы КПРС (капитальный подземный ремонт скважин). 1990 г. / Well Servicing and Workover Crew, 1990.

Құмкөл кенорнында ұнғыманың ашылуы. Б.Имамбаев, МГӨЦ шебері. 1995ж. /
Открытие скважины на Кумколе. Б.Имамбаев, мастер ЦДНГ. 1995 г. /
Well discovery at Kumkol oilfield. B.Imambayev, Foreman of Oil and Gas Production Department, 1995

ұйымдастырды. Сын астында қалғанда, мұнайшылар ұжымының әрбір мүшесі өзін экология мен өңірдегі халықты күтпеген қауіп-қатерге ұшыратқан, елден қуылған адамдай сезінді. Бұл кезеңде газды кәдеге жарату бағдарламасының жүзеге асырылуын тездету мәселесі тұрды. Ілеспе газдан алынатын, газ турбиналар арқылы электр энергияны шығаруды және ілеспе газды пластқа кері айдауды ескеретін бағдарлама әзірленіп, бекітілген болатын. Бұл пласттық қысымды сақтау арқылы мұнайдың қосымша игерілуіне мүмкіндік берді. Жоба қысқа мерзім ішінде (бір жарым-үш жылда) іске асырылып, бұл «ПетроҚазақстан» компаниясына бұдан әрі айтарлықтай қаражатты сақтап, өңірдегі негізгі экологиялық мәселелерді шешуге көмектесті. Бүкіл жұмыс Канада мен ҚХР-дан келген білікті мамандарды тартып, «ПҚҚР» компаниясының құрылыс және жобалар департаментінің күшімен орындалды.

Жоламан Мәмбетов: Құмкөл кенішінде мұнай өндіру және оны дайындап айдау цехы негізгі технологиялық тізбек болып саналады. Технологиялық жүйелердің өнімділігі ұлғая түскен сайын, жұмысшылардың айтарлықтай саны бар ірі цехтардың да саны артуда. Мен бүгінде осы айтылған іргелі істердің басы-қасында жүріп, қосымша цехтардың ашылуына және уақытылы іске қосылуына жекелей үлес қосқандығымды мақтан етемін. Бұл үлесім барлық құрылымдық бөлімшелер мен өндірістік учаскелердің тығыз қарым-қатынастағы жұмысы мен тиімді

өзара іс-қимыл жасауын ұйымдастыруға өз септігін тигізгендігін ерекше атап өткім келеді.

- Жас әріптестеріңізге, өз ізбасарларыңызға қандай тілек айтар едіңіз?

Кенхан Айдарбеков: Егеменді еліміздің экономикасы мен халқымыздың әлеуметтік тұрмыс жағдайының өсіп өркендеуі үшін, мұнайгаз саласының дамуы үшін, мұнай өндіру саласында аянбай еңбек етулеріне, жаңа мұнай кен орындарын ашуларына тілектеспін. Қазақстанның болашағы

біздің жастарымыздың қолында. Егеменді Қазақстанымыз гүлденіп, көркейе берсін!

Абдулла Абенов: Заманға сай өмір сүріп, жұмыс істеу керек! Ол үшін қол жеткізген нәтижеге тоқталмай, үнемі оқып, өз білімінді арттыру керек. Белгілі бір шыңдарды бағындырып, басқа, жаңа межелерге тап болатынын естен шығармау керек.

Жалғасбай Ағыманов:

Жұмыскерлерге, соның ішінде оқуға, жұмыс істеуге және өз біліктілігін арттыруға мүмкіндік берілетін жас мамандарға аударған назары мен көрсеткен қамқорлығы үшін компания басшылығына шын жүректен алғысымды айтқым келеді. Бүгінгі күннің өндірістік пен экономикалық қиындықтарына қарамастан, компаниямызға одан әрі гүлденуді және өз қызметінде прогреске жетуді тілеймін. Ал жас буынға барлық қиындықтарға қарамастан, сәттілік пен үлкен кәсіби жетістіктерге жетуді тілеймін! Көп жылғы жұмыс кедергілерден қорықпауға үйретті. Бір ісін оңға баспаса, берілмей, әрқашан алға жүру керек. Жәй ғана сабыр етіп, көбірек күш салып, қажетті нәтижеге қол жеткізу керек, себебі шешілмейтін проблема жоқ – бәрі шешіледі!

Жоламан Мәмбетов: Сіз табанды, шыдамды болып, өз кәсібіңізді жақсы көрсеңіз, онда осы қалпыңыздан таймай, алға қарай ұмтыла беріңіз. Сонда ғана еңбегіңіздің жемісін көресіз. Сонда табыс кілтті қолыңызда болады.

Өз білімдеріңізді ұдайы жетілдіріп отырудан жалықпаңыздар, елге адал қызмет етіңіздер!

Құмкөл кен орындағы кезекшілікті ауыстыру. 1992 ж. / Перевахтовка на Кумколе. 1992 г. /
Re-shifting at Kumkol, 1992

КОМПАНИЯНЫҢ САНДАРМЕН КӨРСЕТІЛГЕН ҚЫСҚАША ТАРИХЫ

Даму мен жетістіктерге жету тарихы бай компаниямыздың жергілікті бизнестің дамуына айтарлықтай үлесін қосатын және қоғамға көмектесетін, өз қызметін жүзеге асыратын өңірлерде ең ірі салық төлеушілердің және жұмыс берушілердің бірі болып табылатындығы бәрімізге белгілі. Бүгін «ПетроҚазақстан» компаниясының соңғы 10 жыл ішіндегі негізгі көрсеткіштері бойынша қысқа инфографика арқылы бұл көрсеткіштерді көрнекі түрде көруді ұсынамыз.

Жыл	Өнімнің пайда болған жаңа шығару түрі
2013	КО ТР-ге сәйкес К2 экологиялық класты өнімдерді шығаруға өту
2017	Жаңғыртудың 1-ші кезеңінің аяқталуына байланысты, АЗ-80 бензин маркасының шығарылуы тоқтатылып, КО ТР-ге сәйкес К4/К5 экологиялық класты өнімдерді шығаруға өтуі жүзеге асырылды

ИНВЕСТИЦИЯЛАР

581 млрд. теңге

2008-2018 жж.

солардың ішінде Шымкент мұнай өңдеу зауытын қайта құру мен жаңғырту жобасына кеткен қаражат

534,5 млрд. теңге

МҰНАЙ ӨНДЕУ КӨЛЕМІ

4,3 млн. тонна

2008 жылы

4,7 млн. тонна

2018 жылы

45,8 млн. тонна

2008-2018

ӨНДЕУ ТЕРЕҢДІГІ

74,36%

2018 жылы

ТҮРКИСТАН ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІМЕН ОБЛЫСТЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ ЖӨНІНДЕГІ БІРҚАТАР ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ МЕМОРАНДУМДАР АЯСЫНДА БӨЛІНГЕН ҚАРАЖАТТАР

1,47 млрд. теңге

2008-2018 жж.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

Қазақстандық мамандар

1336 адам

2008 жылы

6 адам

1671 адам

2018 жылы

21 адам

Шетелдік мамандар

САЛЫҚТЫҚ ТӨЛЕМДЕР

165,8 млрд. теңге

2008-2018 жж.

ДЕМЕУШІЛІК ЖӘНЕ ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ЖОБАЛАРҒА ҚҰЙЫЛҒАН ҚАРАЖАТ

1,9 млрд. теңге

2008-2018 жж.

ҚЕҚОҚ БОЙЫНША МАРАПАТТАРЫ

2011 жылы ПҚОП «Экологияға қосқан үлесі үшін» номинациясында ҚР президентінің «Алтын Парыз-2011» сыйлығымен марапатталып, 2013 жылы «2013 жылдың үздік қауіпсіздік кәсіпорны» ретінде «Сенім» республикалық конкурста 2-ші орынды алды. Сонымен қатар, «ПҚОП» ЖШС бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі саласындағы «Парыз-2016» жыл сайынғы республикалық конкурсының жеңімпазы атанып, ірі кәсіпорындар арасында «Экологияға қосқан үлесі үшін» номинациясында үздік атанды.

Жыл	Ашылған кенорындар	Пайдалануға берілген кенорындар
2008	Қарабұлақ, Оңтүстік-Шығыс Досжан	
2009	Оңтүстік-Батыс Қарабұлақ	
2010	Батыс Түзкөл	Солтүстік-Батыс Қызылқия
2011	Жаңбыршы	Шығыс Құмкөл
2012	Оңтүстік Досжан	
2013		Оңтүстік-Батыс Қарабұлақ, Солтүстік Нұралы
2014	Құмкөл кенорының Оңтүстік-Шығыс бөлігі (Керуенші), Солтүстік Кетеқазған	
2017	Бұқарсай	Қарабұлақ
2018	Солтүстік Қарабұлақ (№ 4 ұңғыма аймағындағы құрылым)	Батыс Түзкөл

КЕНОРЫНДАРДЫҢ ДАМУЫНА ҚҰЙЫЛҒАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

546,9 млрд. теңге

2008-2018 жж.

ДЕМЕУШІЛІК ЖӘНЕ ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ ЖОБАЛАРҒА ҚҰЙЫЛҒАН ҚАРАЖАТ (ОНЫҢ ІШІНДЕ ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫНЫҢ ӘКІМДІГІМЕН ЖАСАЛҒАН МЕМОРАНДУМДАР АЯСЫНДА)

10,4 млрд. теңге

2008-2018 жж.

ӨНДІРУ

3,2 млн. тонна

2008 жылы

1,7 млн. тонна

2018 жылы

30,2 млн. тонна

2008-2018

САЛЫҚТЫҚ ТӨЛЕМДЕР

886,3 млрд. теңге

2008-2018 жж.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

Қазақстандық мамандар

1598 адам

2008 жылы

1607 адам

2018 жылы

Шетелдік мамандар

56 адам

37 адам

САТЫП АЛЫНҒАН ТАУАРЛАРДАҒЫ, ЖҰМЫСТАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕРДЕГІ ЖЕРГІЛІК ҚАМТУЫ

40,9%

2018 жыл

Тауарлар

77,2%

Жұмыстар

87,4%

Қызметтер

ҚЕҚОҚ БОЙЫНША МАРАПАТТАРЫ

2005, 2008-2010 жылдары ПҚҚР «Үздік ұйым, кәсіпорын» номинациясында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша республикалық қоғамдық байқауының жеңімпазы атанды. 2009 жылы ПҚҚР «KAZENERGY» қауымдастығымен «Үздік экологиялық бағдарлама» номинациясында саланың ең жоғары сыйлығы болып табылатын «Алтын Прометей» сыйлығымен марапатталды. 2014 жылы ПҚҚР өнім сапасы, олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласында қол жеткізген жетістіктері үшін, сондай-ақ, сапаны басқарудың тиімділігі жоғары әдістерін енгізгені үшін ҚР президентінің «Алтын Сапа» сыйлығының лауреаты атанды. 2018 жылы ҚР жұмыс берушілері арасында өткізілетін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша «Сенім» жыл сайынғы республикалық конкурсының қорытындысы бойынша «ПҚҚР» АҚ «Үздік еңбекті қорғау қызметі» номинациясында 1-ші орын алды.

«ПЕТРОҚАЗАҚСТАННЫҢ» – ЖЫЛ САЙЫНҒЫ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

«ПетроҚазақстанның» - жыл сайынғы конференциясы дәстүрлі түрде 2018 жылдың нәтижелерін қорытындылап, 2019 жылға қойылатын мақсаттарды анықтайды. 2019 жылдың 4 наурызында өткен осы конференцияның аясында негізгі көрсеткіштер бойынша жұмыстарды орындау жүйесі көрсетіліп, вице-президенттермен жұмыс міндеттемелеріне қол қойылған болатын. Сонымен қатар, үздік жұмыскерлерді марапаттау рәсімі өткізілген болатын.

«ПҚҚР» АҚ-ның президенті, «ПетроҚазақстан Инк.» президенті Хуан Сяньсюн мырзаның басшылығымен өткен Конференцияға Басқарма төрағасы У Линьган мырза, күрделі құрылыс және сыртқы қарым-қатынас жөніндегі вице-президент Болат Көшербаев мырза, стратегиялық коммуникациялар жөніндегі вице-президент Рүстем Бектұров мырза, бірлескен кәсіпорындар жөніндегі вице-президент Турсун Абудүрсити мырза, «ПҚОСИ» компаниясы Алматы бөлімшесінің жетекшісі Чжан Пинчжань мырза, қаржы жөніндегі вице-президент Ян Миньюй мырза, маркетинг және логистика жөніндегі вице-президент Инь Сянцин мырза қатысқан болатын.

Компанияның басшысы Хуан Сяньсюн мырза 2018 жылдың нәтижелерін қорытындылап, 2019 жылға қойылатын мақсаттарды атап айтқан. Компанияда жыл сайын өндіру көлемінің төмендеуі көрініс табуда, алайда, бұл жағдайды жақсартудың жаңа мүмкіндіктерін іздеп отыруға түрткі болып келеді:

«ПетроҚазақстан» Президенті Хуан Сяньсюн /
Президент «ПетроКазакхстан» Хуан Сяньсюн /
PetroKazakhstan President Huang Xianxiang

жаңа телімдерді зерттеу мәселесіне инвестицияларды салып, операциялық шығындарды оңтайландырып, айыппұлдық ықпал-шараларға байланысты тәуекелдерді төмендету қажет. Нәтижелерді қорытындылай отырып, Хуан Сяньсюн мырза келесідей мәселелерді атап өтті: «Әлеуметтік тұрғыдан жауапты серіктес ретінде «ПетроҚазақстан» компаниясы халықтың және аймақтың табыстылығын және әл-ауқатын қамтамасыз ету жолынан таймайтын болады».

Сонымен қатар, «ПетроҚазақстан Оверсиз Сервисес Инк.» компаниясының Алматы бөлімшесінің қаржы жөніндегі вице-президенті Ян Миньюй мырза да сөз сөйледі. Ол қатысушыларға

компанияның 2018 жылғы операциялық және қаржы есептемесін ұсынған болатын. «ПетроҚазақстан Оверсиз Сервисес Инк.» компаниясының Алматы бөлімшесінің жетекшісі Чжан Пинчжань мырза жұмысқа баға беру негізіндегі ынталандыру төлемдері жүйесі туралы баяндады.

Қорытынды кезеңде 2018 жылғы Үздік жұмыскерлерге арналған сыйақы жүлдегерлерін марапаттау өтті.

Өткен жылы компанияның басшылығы жаңа мадақтау саясатын ойластыру және іске асыру шешімін қабылдап, «Үздік жұмыскерлерге арналған сыйақы» пайда болды. Бұл жаңа бағдарламаның мақсаты үшінші тараптардың қызметтерін жұмылдыру көлемін азайту, тиімді техникалық ұсыныстарды жүзеге асыру және тағы да басқа шараларды қабылдау арқылы өндірістік әрекеттерді жақсарту жолында үлес қосуға ынталандыру болып келеді.

Ұсынылған жобалар бес санатқа бөлінеді. Бірінші санат - компанияның корпоративтік әлеуметтік-экономикалық дамуына елеулі үлес қосатын жобалар. Екінші санат - алдын-ала орындалатын жұмыстарды нығайту арқылы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау аясындағы басқару құралдарын жетілдіру жобалары, ал үшінші санат - қызметкерлердің қатаң жауапкершілігін қамтып көрсететін және олардың күн сайынғы лауазымдық міндеттерінің аясынан тыс шығатын жобалар. Төртінші санаттағы жобалар - өзіндік қызметкерлердің кәсіби дағдыларын жақсартумен бірге үшінші тараптардың қызметтерін жұмылдыру көлемін барынша азайту. Бесінші санаттағы жобалардың қатысушылары тиімді техникалық ұсыныстарды, оңтайландыру сипатындағы ұсыныстарды/идеяларды ұсынған болатын.

Үздік жұмыскерлерге арналған сыйақы үш марапат деңгейін қарастырады: 1-деңгей - «ерекше үлес», 2-деңгей - «елеулі үлес» және 3-деңгей «көрнекті үлес».

Жаңа мадақтау бағдарламасына қатысу ниетімен ПҚҚР бөлімшелерінен көптеген өтінімдер келіп түсті. Оларды тиянақты түрде талдау нәтижесінде марапаттау комитетінің шешіміне сәйкес 22 жоба бойынша жүлдегерлер анықталған болатын, олардың арасындағы бір жоба «ерекше үлес» қосқаны үшін, екеуі

Жоғары басшылық және үздік қызметкерлерге арналған «Елеулі үлес үшін» номинациясындағы жүлдегерлер - Салықтан есеп беру тобы / Top-management and winners of award в номинации «За заметный вклад» - Группа налоговой отчетности / Top-management and winners of award for «Noted contribution» - Tax reporting group

«елеулі үлес» қосқандары үшін, ал қалғандары «көрнекті үлес» қосқандары үшін сыйақы алды.

«Арысқұм кенорнында өндіру шартын ұзарту және Батыс Түзкөл кенорнында өндіру шартына қол қою» жобасы үшін «Көмірсутектерді өндіру шартын жасау тобы» 1-денгейдегі «Ерекше үлес» қосқаны үшін сыйақысымен марапатталған болатын. Топ қатысушыларының қатарына Болат Көшербаев, Жалғасбай Ағыманов, Дәурен Қадеев, Ғалым Байманов, Сейілбек Беркенов, Құрманғазы Асанов, Күмісбек Жүсіпов, Ағзам Шарменов, Қуат Құрманғазиев, Азамат Адранов және Бақытжан Берманов кірген. «Біздің тобымыз Батыс Түзкөл кенорнында өндіру шартына қол қою (дайындау кезеңі) және келесі 20 жылға қосымша келісімге қол қою арқылы Арысқұм кенорнында өндіру шартын ұзарту бойынша күрделі топтық жұмысты орындап бітірген болатын» – деп атап айтты топтың жетекшісі, күрделі құрылыс және сыртқы қарым-қатынас жөніндегі вице-президент Болат Көшербаев. - Осы шарттарға қол қою жолындағы қиындықтар 2018 жылы жер қойнауын пайдалану саласындағы заңнаманың және, сәйкесінше, заңнан туындаған барлық актілердің өзгеруімен шартталды. Батыс Түзкөл кенорнында өндіру шарты Қазақстан Республикасындағы «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» жаңа кодексіне сәйкес қол қойылған алғашқы өндіру шарты болып табылады. Осы шарттарға уақытылы түрде қол қою компанияға аталмыш кенорындарында өндірісті тоқтатпай мұнай өндіру жұмыстарын жалғастыру мүмкіндігін берді, нәтижесінде бұл жағдай 2018 жылдағы мұнай өндіру жоспарының жоспардан тыс орындалуына септігін тигізген болатын».

2 жоба «Елеулі үлес» қосқаны үшін сыйақыға ие болды. Біріншісі - «Үшінші тараптардың қызметтерін жұмылдыру көлемін төмендету» санатындағы

номинацияға ие болған, құрамына Айнұр Құрманбаева, Гүлнәр Тоқшылықова, Орынбасар Алдабергенов, Нұрлан Оразбахов, Әбдіразақ Елубаев, Жомарт Мырзабеков, Бақытгүл Естаева кірген «Жобалық топтың» жобасы болып келеді. Топ «ПҚҚР» АҚ-ның барлық кенорындары бойынша мұнай мен газды жинау, суды жеткізу, электр қуатымен қамтамасыз ету және кірме жолдары жүйесі», «Көлжан» ЖШС, «Көлжан-SSMOil» ЖШС, «Қызылқия кенорнында газды кәдеге жарату цехында Солар компрессорын орнату», «Қызылқия кенорнында газ-турбиналық электр станциясын құрастыру», «Батыс Түзкөл кенорнындағы электр станциясы», «Батыс Түзкөл кенорнында мұнайды қабылдау орны» және тағы да басқа жобаларды қоса біраз жобаларды өздері жүзеге асырған болатын. Топтың қатысушылары техникалық-экономикалық негіздемені жетілдіру, жабдықты таңдау, жобалық сызбаларды және жоба бойынша сметаларды құрастыру жұмыстарынан бастап, жобаларды мемлекеттік органдарда қорғау және авторлық қадағалау жұмыстарына дейінгі жұмыстардың кең ауқымы орындаған болатын.

Екінші жоба - Алмас Есқараев, Асхат Исабеков, Нұрлан Мамбеталиев, Руслан Досқабылов және Алмас Ибраев кірген «Механикаландырылған өндіру инженерлері тобының» жобасы. Өндіру технологиясы бөлімінің инженерлер тобы «ПҚҚР» АҚ-ның, «Кольжан» ЖШС-ның, «ТүзкөлМұнайГаз Оперейтинг» ЖШС-ның және «ПҚВИ» бөлімшесінің бүкіл механикаландырылған қорындағы ұңғымалардың жұмысын бақылап отырады. Жабдықты бойынша қажеттіліктерді уақытылы түрде талдау ұңғымалардың босқа тұру уақытын барынша қысқарту мүмкіндігін береді. Топтың тарапынан сауатты қадағалау жұмыстарын жүргізудің арқасында 2018 жылы электр қуатынан жетектелетін ортадан тепкіш сорғы қондырғысын жөндеу арқылы ұңғымалардың босқа тұруын болдырмай, 163,6 млн. теңге шамасындағы ақшалай қаражатты үнемдеу мүмкіндігі пайдаланылды.

Жүлдегерлерімізді құттықтаймыз! Оларға компаниядағы жұмыстарында ерекше үлес қосқандары үшін шын жүректен алғыс білдіреміз!

«ПетроҚазақстан» жыл сайынғы конференциясында / На ежегодной конференции «ПетроҚазақстан» / At the annual PetroKazakhstan Conference

«ПҚҚР» КОМПАНИЯСЫНЫҢ МҰНАЙДЫ ЕСЕПКЕ АЛУДЫҢ КОММЕРЦИЯЛЫҚ ТОРАБЫНА 10 ЖЫЛ!

«Әр нәрсе оны өлшеуге болатын дәрежеде ғана белгілі» - деп, физиктердің бірі, ирландиялық Вильям Томсон айтқан. Көне замандардан бері адамдар арақашықтықты, заттардың ұзындығын, уақытты, ауданды, көлемді анықтау қажеттілігіне тап болып, жыл сайын өлшеудің рөлі мен маңыздылығы артып отырды. Болып жатқан оқиғаның толық көрінісін өлшеу ғана бере алады. Осыған орай, өзінің 10-жылдық мерейтойы атап жатқан мұнайды есепке алудың коммерциялық торабының (МЕКТ) «ПетроҚазақстан» компаниясы үшін стратегиялық маңыздылығы зор – бұл жерде компания тарапынан игерілген бүкіл мұнайдың түпкілікті есепке алынуы жүзеге асырылып, оның компанияларға (маркетинг бөлімінің маршруттық тапсырмаларына сәйкес) үлестірілуі жүргізіледі.

Бүгінгі таңда «ҚазТрансОйл» АҚ-ның магистралды мұнай құбыржолының кірісінде орналасқан мұнайды есепке алудың коммерциялық торабын (МЕКТ ММСӨЖ (мұнайдың мөлшерін және сапасын өлшеу жүйелері) № 2) құру жұмыстары 2008 жылы басталған болатын. Ресейде де, жақын шетелдерде де мұнайгаз қондырғылары мен мұнайгаз саласының дайын объектілерін салудағы мол тәжірибесі

Ұңғымадан игерілген мұнай дайындау мен қайта өңдеу бойынша көптеген кезеңдерден өтеді. МГӨЦ (мұнай мен газды өндіру цехы) фонтандық арматурасы арқылы өткізілген, сепараторларда алдын ала тазартылған мұнай топтық және өлшеу қондырғылары арқылы өтіп, МҚДАЦ-қа (мұнайды кешенді дайындау және айдау цехы) жіберіледі. Сол жерде пештерде, сепараторларда, сусыздандыру мен тұзсыздандыру қондырғыларында ол тауарлық мұнай құрамына жетеді. Содан кейін резервуарларда тұнып, алынған өнім депрессаторлық қондырғы арқылы МЕКТ-ке жіберіліп, сол жерде массалық шығын өлшеуіштерден, мұнайдың сапасын өлшеу блогынан өтіп, «ҚазТрансОйл» АҚ-тың магистралды мұнай құбыржолы арқылы жіберіледі. Бұл қозғалыс қабылдау-тапсыру актісі мен мұнай сапасының паспорттыңда белгіленеді.

бар ресейлік «ИМС-Индастриз» компаниясы объектінің құрылысымен айналысатын мердігер ретінде таңдалған болатын. 2010 жылдың 1 маусым күні ММСӨЖ өнеркәсіптік пайдалануға беріліп, технологиялық топтың балансына табысталды. Сол кезде оның жетекшісі Бақытқұл Есіркепова болған.

Объектідегі жұмыстар ең басынан басталды: құжаттардың, нысандардың барлық келістірілуін жүргізіп, «ҚазТрансОйл» АҚ-ның мұнай қабылдаушы тарапымен әрекет ретін белгілеп, кестелерді, есептік құжаттарды, қажетті журналдарды әзірлеуге тура кел-

ген. «ПҚҚР» мен «ҚазТрансОйл» компаниялары арасында FO-031-01 рәсімі әзірленді және бекітілді. Енді бұл рәсім өзара әрекеттесу негізі болып, жұмыс барысының өзгеруіне байланысты жыл сайын түзетіледі.

Пайдалануға беру күнінен бері 10 жыл өтіп, бұл жылдары объектінің апатсыз жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін, техникалық қызмет көрсету уақытылы жүзеге асырылып, істен шыққан аспаптар мен жабдық жедел әрі жұмысты тоқтатусыз алмастырылған болатын. Объектіні жақсарту мақсатында құрылыс жобалары ұсынылып,

Мырзашев Бағдат, технологиялық бөлімінің бастығы, Өндіріс департаменті /
Mirzashev Bagdat, начальник технологического отдела, департамент производства /
Mirzashev Bagdat, Head of department, Technological Department, Production Department

2012 жылы Мұнайшы күнін тойлау аясында, облыс әкімі технолог Ақылбек Байымбетовқа «ПетроҚазақстан» компаниясының қызметіне қосқан 25-жылдық үлесі үшін алғыс хат берді.

«ПҚҚР» бөлімшелері арасында «Өртті сөндіруден гөрі алдын алу оңай» атты жарыста 2014 жылы МЕКТ 1 орынға ие болды, ал 2015 жылы 3 орынды жеңіп алды. Сондай-ақ ПҚҚР бөлімшелері арасында өткен «ҚЕҚОҚ бойынша Үздік цех» жарысында 2016 жылы 3- орынды, ал 2017 жылы 2- орынды қоржына салған болатын. Сонымен қатар ПҚҚР Спартакиадасында МЕКТ футбол, футбол және баскетбол ойындарында жүлделі орындарға ие болды.

іске асырылған болатын. Осылайша, жабдықты қорғау үшін, өлшеу желісінің блогында қалқа салынып, БҚК (бөлшектер, құрал-саймандар мен керек-жарақтар) мен БӨАЖА (бақылау-өлшеу аспаптары және автоматтандыру) қаттауға арналған бөлме орнатылып, қосымша операторлық бөлме монтаждалды.

МЕКТ-ті пайдалану жылдары ішінде, оның жетекшісі Бақытгүл Есіркепова кез келген мәселелерді шеше алатын, біліктілігі жоғары мамандар командасын құра алды. Мұнайдың сапасын өлшеу блогына орнатылған автоматты сынама алу құралы істен шыққан кездері де болған. Жарамсыз платаның ауыстырылуы қысқа мерзім ішінде жүзеге асырылды. Жұмыс мердігерді тартпай, өз күшімен орындалып, компания қаражатын үнемдеуге мүмкіндік берді. Бұндай жағдайлар аз емес. Объектідегі жабдық үнемі жаңарып, қазіргі таңда шығын есептегіштердің алмастырылуы жүргізілуде.

«ПҚҚР» компаниясы 1990 жылдан бері мұнайды тасымалдау бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ-ның қызметтерін пайдаланып келеді. Бұрын өнімді тапсыру көлемді-статистикалық әдіс (МҚДАЦ резервуарлары бойынша) арқылы жүргізіліп, жаңа ҚР стандарттарын (ҚР аумағында мұнайды есепке алу бөлігінде) енгізген соң, МЕКТ ММСӨЖ № 2 жаңа объектісін құру туралы шешім қабылданды. Сол жерде өнімді есепке алу массалық-динамикалық әдіспен (кориолисті масса өлшеуіштер бойынша) жүргізіледі.

МЕКТ ұжымы / Коллектив КУУН / COMU team

Бүгін МЕКТ командасы технологтар Алматы Қиылыбаев, Алислам Жұмахметов, Ақылбек Байымбетов, Жасулан Әзілхан сияқты, БӨАЖА инженерлері, Абу Балықбаев, Нариман Әбілханов, Ағжан Майкелдиев сияқты білікті мамандардан тұрады. Өндірістік қызметте қызметкерлер МҚДАЦ-ты, химиялық жүйелерді, маркетинг бөлімін, метрология бөлімін, технологиялық қызмет көрсетуді басқару бөлімін және тікелей «ҚазТрансОйл» АҚ-ны қоса алғанда, компанияның бөлімшелерімен тығыз өзара әрекеттеседі.

Бөлімде тәлімгерлік жүйесі жұмыс істейді. Осы жылдар ішінде «Қызылорда облысы бойынша «ПетроҚазақстан»

компаниясының шәкіртақы бағдарламасы» бойынша ҚХР-да оқып шыққан ЖОО-ның көптеген түлектері МЕКТ-те тағылымдамадан өтіп, компанияның түрлі бөлімдерінде, Алматы қаласындағы бас кеңседе және басқа да компанияларда табысты жұмыс істеп жатыр.

Жұмыстан бос уақытында қызметкерлер қоғамдық іс-шаралар мен спорттық жарыстарға белсенді түрде қатысады.

МЕКТ қызметкерлерін 10-жылдық мерейтойымен құттықтап, жұмыстың табысты әрі апатсыз болуын тілейміз!

ПЕТРОҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАСТАРЫ. БІЗ ҚАНДАЙМЫЗ?

2019 жыл ҚР-да Жастар жылы деп жарияланды. Мемлекетіміздің заманауи әлемдегі бәсеке қабілеттілігінің негізгі факторы бола отырып, жастар бастапқы қолдауды қажет етеді, ал осы мақсатта Жастар жылын өткізу жөніндегі Жол картасының аясында мемлекеттік деңгейде төрт негізгі блок бойынша 74 іс-шараны ұйымдастыру жоспарланған (қолжетімді білім және дарындыларды қолдау, жұмыспен қамту және жұмысбастылық, әлеуметтік қолдау, отаншылдықты, этноаралық келісімді және азаматшылықты нығайту). Жастарды қолдауға бағытталған бағдарламалар біздің компаниямызда да бар, бүгін біз ПҚҚР жайлы баяндап береміз.

«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» өз жұмыскерлеріне білім алу және даму мүмкіндігін беріп, біліктілігін арту арқылы қызметкерлер мансап сатысы бойынша өрлеу үшін қосымша мүмкіндіктерді алады. «ПетроҚазақстанның» оқыту аясындағы жетістіктерінің бірі - аймақтың жаста-

рын да қамтып отыратын жыл сайынғы шәкіртақы бағдарламалары болып табылады.

Қызылорда облысы бойынша «ПетроҚазақстанның» Шәкіртақы бағдарламасы қазір бүкіл облысқа танылмай келеді, оның аясында облыстың дарынды жастарына компания үшін ең маңызды болатын мамандықтар бойынша Қытайда және Қазақстанда бакалавр дәрежесін алуға арналған шәкіртақылар жыл сайынғы түрғыда беріліп тұрады. Облыс әкімдігінің қолдауымен құрылған бағдарлама 2005 жылы жұмыс істей бастады. Түлектердің көбі ПҚҚР компаниясында жұмыс істеп, жақсы мансапқа қол жеткізді.

Сонымен қатар, ПҚҚР жұмыскерлерін сырттай оқыту бағдарламасы да қарастырылған, оның аясында компания жұмыскерлерге жоғары білім алу үшін қаржылық қолдау көрсетіп отырады. ПҚҚР жұмыскерлерінің асырауындағы балаларға

арналған Шәкіртақы бағдарламасы қарастырылған. Соңғы 10 жылдың ішінде аталмыш үш бағдарламаға 1,2 млрд теңгеден астам қаржы бөлінген болатын. Сондай-ақ, ПҚҚР жұмыскерлеріне «Болашақ» бағдарламасы бойынша білім алуда ат салысып, оқу мерзімінің барысында олардың жұмыс орнын сақтап отырады.

ПҚҚР-дың тағы бір бастамасы – жас геологтардың қозғалысына жағдай жасау мақсатында Қазақстандық жас геологтардың ашық далалық олимпиадасына қаржылық қолдау көрсету болып табылады. Олимпиаданың басты мақсаты – жастарды кәсіби түрғыдан бағдарлау, геология ғылымдарына деген қызығушылықты арттыру, дарынды балаларды анықтау және оларға қолдау көрсету, мектеп оқушыларының назарын экогеология және жер қойнауы мәселелеріне аудару болып келеді.

Келесі нөмірде ПҚОП жастары жайлы оқыңыз.

- Кеңес берсеңіз: жас маманға кәсіби түрғыдан өсуіне не көмектеседі?

Азамат: Менің ұстанып тұруға тырысатын бірнеше қағидам бар. Меніңше, тәлімгер өте маңызды. Кәсіпқой неғұрлым тәжірибелі әрі дана болса, жас мамандармен сол тәжірибесі мен даналығымен бөлісу ықыласы соғұрлым зор болатынын байқадым, менің бұл орайда жолым болды – менің жетекшілерім дәл осындай қасиеттерге ие. Сонымен қатар, мен маған тапсырылған жұмысты соңына дейін жеткізуге тырысып, жұмысымды сүйіп, қатарластарымды аса құрметтеймін. Тренингтерге және бағдарламаларға қатысып, біліктілігімді әрдайым арттырып отыруға тырысамын. Жуырда басқару және жетекшілік саласында ИЛМ бағдарламасы бойынша білім алдым, ол уақытты басқару, нәтижелілікті басқару, презентацияларды дайындау және өткізу, сондай-ақ, тағы да басқа мәселелер бойынша пайдалы құралдарды береді.

Думан: Ең алдымен, бұл - адамның өзін-өзі дамытуға деген ішкі ұмтылысы, ал оған қол жеткізу амалдары мен құралдарын табуға болады.

Арман: Өзін-өзі үнемі түрде дамыту, арнайы мамандандырылған әдебиетті оқу, басқа компаниялардағы әріптестермен қарым-қатынас қалыптастыру, арнайы

«ПетроҚазақстан Құмкөл Ресорсиз» АҚ-да ондаған жастар жұмыс істеп жатыр. Олардың арасында мақсатқа беттелген, еңбек сүйгіш әрі бірегей тұлғалар да бар. Олардың кәсіби өмірбаяны – тұлғаның қалыптасу тарихы.

Азамат Адранов, өндіру бөлімі тобының жетекшісі, геология және өндіру департаменті, ПҚҚР, 30 жаста. «ПетроҚазақстан» шәкіртақы бағдарламасының аясында Қытай мұнай университетін, сондай-ақ, Қорқыт ата атындағы ҚМУ бітірген, жетілдіруші инженер мамандығы бойынша бакалавр дәрежесіне ие, экономика ғылымдарының магистрі. Бес тілде сөйлейді: қазақша, түркіше, орысша, ағылшынша және қытайша. 2012 жылы ЖОО бітіргеннен кейін Азамат өз мансабын мұнай және газ өндіру цехындағы маман ретінде бастап, 2017 жылы кенорындарды пайдалану тобының жетекшісі қызметіне тағайындалған болатын.

Азаматтың тікелей қатысуымен компаниядағы мұнай және газ өндіру саласындағы өз әрекетін жалғастыру мүмкіндігін беретін кенорындарды пайдалану жөніндегі жобалық құжаттардың, қорларды қайта есептеу жөніндегі есептердің уақытылы түрде бекітілуі қамтамасыз етіледі. Пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша жеңілдік мөлшерлемесін алу жолында ат салысты: А.Адранов айналысқан Құмкөл бойынша өтініш Ұлттық экономика министрлігінің тарапынан расталып, нәтижесінде кенорын бойынша пайдалы қазбаларды өндіру салығы бойынша 0,35% шамасындағы жеңілдік мөлшерлемесі орнатылған болатын, бұл 2015 жылдан бастап, жер қойнауын пайдалану жөніндегі келісімшарттың әрекет ету мерзімінің соңына дейін экономикалық пайданы алу мүмкіндігін берді.

2018 жылы мұнай-газ саласының дамуына жеке үлесін қосқаны үшін Азамат Адранов KAZENERGY алғыс хатымен және ерекше жұмыс істегені үшін Президенттік сыйақы дипломымен марапатталған болатын, ал 2019 жылы ол Батыс Түзкөл кенорынында өндіру жұмыстарын жүргізу жөніндегі келісімшартты алу жолында елеулі үлес қосқаны үшін Президенттік сыйақыға ие болды.

мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы меңгеру, және де бүкіл осы білімді іс жүзінде жүзеге асыру.

- Ата-аналарыңыздан / ұстаздарыңыздан алған басты сабағыңыз?

Думан: Өз күшіңе ғана сеніп, дайын нәрсені күтпе. Бұл ақыл мені тәртіпке және шыдамдылыққа, өмірде дұрыс жауаптарды өз бетімен табуға үйретті.

Арман: Ұстаздарым айтқандай, «Еңбек түбі – береке». Бар күшті салу, нәтижеге қол жеткізу жылдамдығына емес, сапаға бет алу, жауапкершілік. Олардың арқасында мен ерекше ойлауға және белгіленген тапсырмаларды шешуге үйрендім.

Азамат: Айналадағы адамдарды қадірлеу және бәрін уақытыңда істеу. Кездесулерге және жиналыстарға кешігу сіздің күйзеліске тап болуыңызға әкеліп, айналадағы адамдарда сізге сенуге болатыны жайлы күмәннің туындауына себепкер болу мүмкін.

- Қандай кітаптарды оқуға ұсынар едіңіздер?

Азамат: Кәсіби тақырыпта: «Мұнай және газ кенорындарын жетілдіру», Б.В.Покрепин; «Кенорындарын кейінгі кезеңдерде жетілдірудің заманауи әдістері», Т.А.Деева. **Өзін-өзі дамыту тақырыпта:** «Табысқа қол жеткізу жоспары», Наполеон Хилл.

Думан: Кәсіби тақырыпта: «Well testing», John Lee; «Ұңғымалық мұнай өндіру», И.Т. Мищенко. **Өзін-өзі дамыту тақырыпта:** «Тиімділігі жоғары адамдардың жеті дағдысы», Стивен Кови.

Арман: Кәсіби тақырыпта: «Мұнай және газ қыртысының физикасы», Ш.Гиматулинов; «Ұңғымалардың геофизикалық қасиеттерін зерттеу», И.Сковородников. **Өзін-өзі дамыту тақырыпта:** «Мінсіз жетекші», «Жеке даму жайындағы ой толғаулар», И.А.Дизес.

Думан Касенов, өндіру жөніндегі жетекші инженер, жетілдіру және өндіру департаменті, 31 жаста. «ПетроҚазақстан» Шәкіртақы бағдарламасының аясында Қытай мұнай университетін «Мұнай-газ ісі» және «Халықаралық сауда және экономика» атты екі мамандық бойынша бітірген, сондай-ақ, Бейжің астронавтика және аэроавиатика университетінде «Жобалық басқару» мамандығы бойынша магистр дәрежесіне ие болды. Бес тілде еркін сөйлейді – қазақша, орысша, түркіше, қытайша және ағылшынша. ПҚҚР компаниясында 2014 жылдан бастап жұмыс істейді, Құмкөлде өндіру тех-

нологиясы бөлімінде тағылымгер маман қызметінен бастап, 2018 жылы жетілдіру және өндіру департаментінде жетекші инженер қызметіне тағайындалған болатын.

Бүгінгі таңда ұңғымалардың гидродинамикалық қасиеттерін зерттеу жұмыстарымен және алынған нәтижелерді «Pansystem» арнайы бағдарламалық жасақтамада түсіндіру жұмыстарымен айналысады, ұңғымаларды жер астында жөндеу бойынша арнайы бағдарламаларды құрастырып, өндіру көлемдерін ұлғайтуға бағытталған жаңа технологияларды енгізумен айналысады.

2018 жылы компанияның дамуына үлес қосқаны және адал еңбек еткені үшін ПҚҚР компаниясының Басқарма төрағасының тарапынан алғыс хатпен марапатталған болатын.

Арман Сапаров, мұнай өндіру технологиясы жөніндегі топтың жетекшісі, мұнай және газ өндіру департаменті, 31 жаста. Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТУ грант негізінде «Мұнай және газ кенорындарын жетілдіру және пайдалану» мамандығы бойынша білім алды. 2011 жылы Қызылордада конкурс негізінде «Жобаларды басқару» бағдарламасы бойынша білім алып, 2012 жылы «Мұнай-газ саласындағы технологиялық үдерістер бойынша халықаралық сертификат» бағдарламасы бойынша білім алған. ПҚҚР компаниясында 2009 жылдан бастап жұмыс істейді, бастапқыда Құмкөлдегі 3-разрядтағы мұнай және газ өндіру операторы қызметінде болып, 2017 жылы өндіру технологиясы жөніндегі топтың жетекшісі ретінде тағайындалды.

Қазіргі таңда Арман мұнай мен газды өндіру қарқындылығын арттыруға бағытталған қызметтер бойынша конкурстық құжаттаманың техникалық бөлімін дайындау, мұнай өндіру көлемін ұлғайту мақсатындағы іс-шараларды өткізу жайындағы ұсыныстарды дайындауда ұңғымалардың ағымдағы жұмыс істеу режимдерін талдау, мұнай өндіру қарқындылығын арттырудың жаңа озық техно-

логияларын зерттеу, технологиялық үдерістерді жетілдіру бағдарламаларын құрастыру рәсімдеріне қатысу жұмыстарымен айналысады. Арман өндіру қарқындылығын арттыруға бағытталған іс-шараларды жүзеге асыруда елеулі үлес қосып отырады, ал бұл, өз кезегінде, мұнай өндіру көлемінің ұлғаюына септігін тигізеді.

2016 жылы ҚР тәуелсіздігінің 25 жылдығын тойлау және Құмкөл кенорнын өнеркәсіп тұрғысынан меңгерудің 30 жылдығын тойлау аясында компания басқармасының тарапынан алғыс хатпен марапатталған.

	Жыл	30 жасқа дейінгі қызметкерлердің жалпы саны	Ер адамдардың саны	Әйел адамдардың саны	Тұрмыста тұратындар	Жоғары білім	Орта кәсіптік білім
ПҚҚР	2013	406	82%	18%	50%	77%	15%
	2018	131	77%	23%	59%	72%	21%
ПҚОП	2013	229	80,3%	19,7%	36%	55%	18%
	2018	473	89,8%	10,2%	31%	77%	23%
ПҚОСИ	2013	126	46,8%	53,2%	25%	86%	9,5%
	2018	78	56,4%	43,6%	18%	82%	10%

«ПЕТРОҚАЗАҚСТАН» ТҰЛҒАЛАРЫ. «ПҚҚР» АҚ-НЫҢ ӨНДІРУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ БӨЛІМІ.

Біз жаңа айдар бастағалы жатырмыз. Оның мақсаты – компания бөлімдерінің бір жұмыс күнін мысалға келтіріп, компания қызметкерлерін оның түрлі бөлімдерімен таныстыру. Құмкөл кенорнындағы өндіру технологиясы жөніндегі бөлім бастығы Алматы Жұмановпен бүкіл жұмыс күнін өткізіп, «ПҚҚР» АҚ-ның өндіру технологиясы бөлімінен бастайық.

- Алматы, күніңіз қалай басталады?

- Менің күнім, әдеттегідей, серуендеуден басталады. Кешегі күнге талдау жасап, алдағы күнге өзіме және өз бөлімімен қойылатын міндеттерді ойластырып, оларды ойда бекітіп, жұмысқа барамын. Жұмыс күні ерте, сағат 06:00-де басталады. Алдымен, поштаны қарап, тәулікті есептерді оқып, кейбір мәліметтерді дәптерге жазып аламын. Міндетті түрде бір-екі рет қоңырау шаламын. «Асықпай тездетсең, сонда күнің ойдағыдай әрі күйзеліссіз өтеді» деген қағиданы ұстанамын.

Сағат 07:00-де таңғы жоспарлама басталады. Онда белгіленген мақсаттарға қолжеткізудегі негізгі әрекеттер талқыланады. Кез келген өндіріс саласындағыдай, бізде де ұстануы тиіс жоспар бар. Әрине, қажет болған жағдайда, оған түзетулер енгізіледі.

Содан кейін өз бөлімі мен басқа бөлімдерде жұмыс істейтін әріптестеріме қоңырау шалудан және іскерлік хат алмасуды жүргізуден тұратын, күнде қайталанатын жұмыс басталады. Ұңғымалардың үзіліссіз жұмыс істеу мәселелерін шешу, жабдықтың алдағы жеткізілу жағдайын анықтау, келісімшарттарды дайындау, басқа да жұмысты жасап үлгеру керек. Түскі асқа бір сағат беріліп, одан кейін қайтадан поштаны қараймын. Техникалық жиналыстарға жиі қатысып, бөлім инженерлеріне және геологтарға баруға тура келеді. Вахтадағы 14 күн осылай өтеді.

- Бөлім жұмысындағы негізгі күрделілік немесе ерекшелік қандай?

- Негізгі ерекшелігі - біздің бөліміміз тапсырыс берілген және келетін жабдыққа аналитикалық функцияны және логистикалық функцияларды атқарады.

Негізгі күрделілігі - ақпарат жинау мен алынған деректер негізінде шешім қабылдау. Мысалы, пайдалануға тезірек беру үшін шұғыл іс-шараларды өткізуге

Өндіру технологиясының басшысы Алматы Жұманов / Начальник отдела технологии добычи Алматы Жұманов / Production Technology Head Almat Zhumanov

арналған тиімді ұңғыманы таңдау, батырылатын жабдық типін және оны пайдаланудың келешек режимін таңдау, ұңғымада технологиялық іс-шараларды уақытында өткізу және т.б. Басқаша айтқанда, біздің жұмысымыз ұңғымаларға және оларға жақын орналасқан объектілерге тұрақты мониторинг жүргізуді ескеріп, сонымен қатар, игеруші ұңғымаларда игеру барысында шолу жасап, ауытқуларды қадағалаймыз.

Рұқсат етсеңіздер, бірде-бір ұңғыма біздің инженерлердің қатысуынсыз іске қосылмайды деп мақтанайын. Жаңа шешімдерді іздеу жалпы бөлімнің міндеті екенін атап өткен жөн. Оларды іздеу үшін инженерлер барлық игеруші ұңғымалардың және қазіргі объектілердің жұмыс істеу динамикасы туралы бастапқы ақпараттың жиі жиналуына ерекше назар аударуы тиіс.

Қазіргі таңда парафинді ультрадыбыспен жою, жуып-шаю клапандарын пайдалану, мунайды қыздыру қондырғыларын, энергия үнемдейтін сорғы қондырғыларын қолдануды,

ұңғыма ҚТС-не (қарнақ-терең сорғылар) контроллерлерді орнатуды, Солтүстік Нұралы кенорны бойынша плунжерлифттік қондырғылардың қорын ұлғайтуды және тағы басқаларды қоса алғанда, жаңа, перспективалық жобалар мен технологияларды енгізу жұмыстары бөлім тарапынан жүргізілуде.

- Бөлімшеңіздің объектілерінде жаңылыс жағдайлары қаншалықты жиі болады? Ұңғымалардың жерасты жөндеуінің мерзімділігі қандай?

- Басқа объектілердегідей, бөлімшеміздің объектілерінде жұмыс барысында түрлі кемшіліктер туындайды. Мысалы, жабдықты жеткізумен немесе жөндеумен, кенорнындағы сервиспен және тағы басқаларымен байланысқан кемшіліктер орын алады. Игеруші ұңғымалардың біреуісінің күрделі жөндеуге тоқтатылуы да жаңылыс болып табылады. Ұңғымалардың жерасты жөндеуінің мерзімділігі оның дұрыс пайдаланылуына, түсірілетін жабдықтың са-

пасына, жөндеу аралық кезеңді ұлғайту шараларын уақытында өткізуіне байланысты болады.

- Сізде бірнеше бөлімше бар. Олардың өзара әрекеттесуі қаншалықты үйлесімді? Жетекшінің қандай да бір өсиетіңіз бар ма?

- Иә, дұрыс айтасыз, игеру технологиясы бөлімі 4 топты қамтып, ол әмбебап бөлім болып табылады. Біздің басты міндетіміз – механикаландырылған, фонтандық және айдайтын ұңғымаларды пайдалануға беру және олардың үзіліссіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету. Жұмыстың үйлесімді жүріп жатқанын айтуға болады. Өзіңіз қараңыз: ҮГДЗ бөлімінің мамандары ұңғымалар бойынша ақпаратты ұсынып, геологтар мен механикалық игеру инженерлері еш кідірмей игерудің оңтайлы тәсілін қарастырып, оны таңдайды. Ал, ҰЖКЖ бөлімінің мамандары бұл идеяларды тікелей ұңғымада іске асырады.

Өсиетке келетін болсақ, менікіндей бөлім жетекшіге қатысты ең бастысы командадғы барлық адамдармен дұрыс қарым-қатынас орнату және өзара әрекеттесу деп ойлаймын. Кез келген жетекшінің табыс кілті - адамдармен дұрыс сөйлей білу, ол жеңіл әрі айқын болуы тиіс.

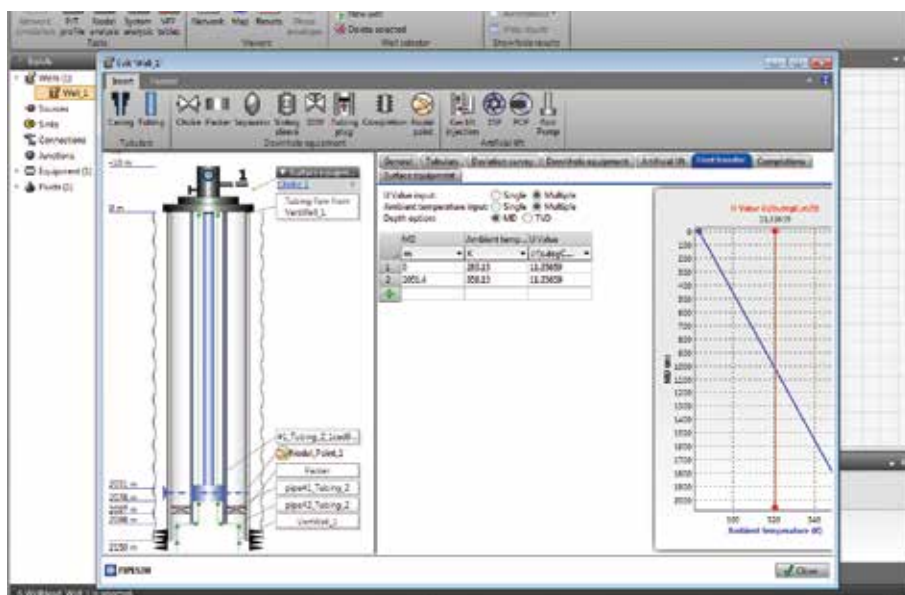
- Өз бегіңізбен шешуге тура келген әдеттен тыс жағдайлар орын алды ма?

- Менің түсінігімше, мұнай игеру өнеркәсібіндегі әдеттен тыс жағдай - бұл мүлде болдырылмауы тиіс жағдай. Жұмысымызда осындай жағдайлардың болмағанына шүкір.

Жұмыс орнында шешетін проблемалық жағдайлар болып тұрады. Біздің топтарымызда олар әртүрлі болуы мүмкін: ҮГДЗ тобында - құралдардың дұрыс істімеуі, геологтарда - перфорация кезінде сәтсіздікке ұшырау, механикалық игеру тобында - батырылатын жабдықтың сәйкессіздігі, ҰЖКЖ тобында - бұл апаттық аулау жұмыстары және тағы басқасы.

- Компания қаражатын үнемдеуге әкеп соқтырған өз жобаларыңыз туралы айта аласыз ба?

- Иә, ондай жобалар көп. Кенорнында жұмыс істегендіктен, игеру мен айдауға қатысты кез келген жоба біздің инженерлеріміз тарапынан жүргізіліп, іске асырылады. Қандай да бір ұңғыманың немесе оған жақын орналасқан объектінің пайдалануға

PIPESIM бағдарламалық жасақтамасында ұңғымалардың жобасын дайындау / Подготовка дизайна скважин в программном обеспечении PIPESIM / Preparing design of the wells in PIPESIM software

Геологтар тобымен талқылау / Обсуждение с группой геологов / Discussion with geologists team

Механикаландырылған өндіру мен ҮГДЗ топтарымен бірге / С группой мехдобычи и ГДИС / With the mechanized production and HWS groups

берілуін зерттей және талдай отырып, жаңа технологияларды енгізу арқылы шешуге болатын проблеманы әрдайым байқауға болады. Осылайша, дұрыс есептелген жоба көптеген жағдайларда компания қаржысын үнемдеуге мүмкіндік береді. Айтпақшы, осындай жобаларды жүзеге асырғаны үшін біздің тобымызға ынталандыру шаралары қолданылады.

- Биыл Қазақстанның мұнай саласына 120 жыл толады. Бүгін «қара алтынды» игеру кенорындарды барлау мен өндірудегі алғашқы қадамдардан қатты ерекшеленеді. Осы саланың дамуына көмектескен негізгі технологияларды атай аласыз ба?

- Кенорындарды барлауда да, оларды бұдан әрі өндіруде де бүгін көмірсутекті игеру мұнай тарихындағы алғашқы қадамдардан өте қатты ерекшеленеді. Мұнай саласы жаңа технологияларды пайдалануда тәжірибе мен дағды жинап, өз мамандары мен басшыларын шығарды. Менің ойымша, бүгінгі таңда мұнайгаз кенорындарынан ілеспе газдарды кәдеге жарату болашағы бар бағыт болып табылады. Өз кенорындарымыздың қажеттіліктеріне арналған электр энергияны шығару үшін ілеспе газды пайдалануды қоса

ҰЖКЖ тобымен бірге / С/группой КППС / With Well Services team

алғанда, қалпына келтірілмейтін табиғи ресурстарды өндіру мен пайдалануда айтарлықтай прогресс көрінеді. Оған қоса, ілеспе газдарды кәдеге жарату көптеген мұнайгаз компанияларында қосымша кіріс бабына айналды. Соңғы 10-15 жылда Қызылордада қала мен ауыл аймақтарына газ тартылды, бұл өте жағымды жаңалық.

- Компания қызметкерлері вахтада қалай демалады?

- Әрине, біз компаниямыздың мәдени іс-шараларына бару мен қатысу мүмкіндігін жіберіп алмауға тырысамыз. Спортқа да қатысамыз – бөліміміз бізде өткізілетін барлық жарыстарға міндетті түрде қатысып, жақсы нәтижелерге қол жеткізеді.

Игеру технологиясы бөлімі бірнеше бөлімшеден тұрады: дала геологтары тобы, механикаландырылған игеру тобы, ұңғымаларды гидродинамикалық зерттеу тобы (ҮГЗТ) және ұңғымалардың жерасты күрделі жөндеу (ҰЖКЖ) тобы, олар бірыңғай механизм ретінде жұмыс істейді. Бөлімде 80 адам жұмыс істейді.

Геологтар тобы (18 адам) мұнай мен газды игеру, жұмыс агенттік пластқа айдау, кенорындарды бұрғылау, мұнай мен газ кендерін толық барлау бойынша қазіргі және перспективалық жоспарларды әзірлеуге қатысады. Геофизикалық жұмыстарды ұйымдастырып, оларды қадағалайды, игеруші және айдаушы ұңғымаларды жөндеуге арналған білдектердің қозғалысын жоспарлайды, кенорындарды өндіруді жобалауға арналған материалдарды, кенжарды ату, қайта ату, тазарту, қайта игеру және тағы басқалар бойынша ұсыныстарды дайындайды.

Механикаландырылған өндіру тобы (14 адам) механикаландырылған қордың жұмысына толық бақылау жүргізеді. Ақаулықтарды уақытында анықтау арқылы батырылатын сорғылардың үзіліссіз жұмысын қамтамасыз етеді, ҰЖКЖ бөліміне арналған бағдарламаларды дайындап, сорғыларды ауыстыру, ұңғымаларды фонтандық қордан механикаландырылған қорға өту жұмысын қадағалайды, сондай-ақ, Новомет және Пауэрлифт электр қуатынан жетектелетін ортадан тепкіш сорғы қондырғысын жөндеу базасының қызметіне жетекшілік етіп, бюджетті жоспарлайды және конкурстық құжаттаманы дайындайды. Сондай-ақ, осы топқа логистикалық функциялар жүктелді.

ҮГЗТ бойынша инженерлер тобы (4 адам) тапсырмаларды күн сайын дайындап, оларды мердігерлік ұйымға (КНЕК, КНЛК) береді, жұмыстың басымдылығын (ұңғымадағы қысымды өлшеу, ұңғымадағы сұйықтық деңгейін шөгіндіру, ҚТС ұңғымаларын динамометрлеу, ұңғымаларды тазарту кестелерін құру) реттейді, зерттеу бойынша бағдарламаны және ұңғыма диаграммасын беріп, өткізілетін жұмыстарды компанияның басқа бөлімдерімен келістіреді. Аналитикалық деректерді ұсынып, ұңғымаларды зерттеу есептеріне талдау жасайды.

ҰЖКЖ тобы (44 адам) жабдықтың жерасты бөлігінің және / немесе ұңғыма ұңғысының жұмысындағы ақаулары алдын алу және / немесе оларды жою бойынша іс-шараларды орындайды. Ұңғымаларды пайдалануға беру бойынша барлық жұмыстар ішіне жабдықты (терең сорғылар, сорғы қарнақтары және т.б.) түсірумен байланысқан, ұңғымаларды пайдалану барысында олардың жұмысы бұзылып, ол дебиттің төмендеуіне, ал кейде сұйықтық берілуінің толықтай тоқтауына әкеп соқтырады. Берілген технологиялық пайдалану режимін қалпына келтіру жұмысы жерасты жабдықты ауыстыру / жөндеу, ұңғыманы тазарту және басқа да операцияларды орындау үшін оны көтерумен байланысқан. Жоғары сапалы жерасты жөндеу – мұнай мен газды игеруді ұлғайтудың басты шарты. Жөндеу сапасы неғұрлым жоғары болса, жөндеу аралық кезең соғұрлым үлкен болып, ұңғыманы пайдалану тиімдірек болады.

АЛМАТЫ ХОРЕОГРАФИЯЛЫҚ УЧИЛИЩЕСІ: ҚАЗАҚСТАНДЫҚ БАЛЕТТІҢ ДӘСТҮРІН САҚТАЙ ОТЫРЫП

Еліміздің көне кәсіби балет оқу орны болып табылатын Александр Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесі (АХУ) биыл 85-жылдық мерейтойын тойлап жатыр. Бұл кезең ішінде училище педагогтары балет пен би көркіне айналған қазақстандық әртістердің бірнеше буынын дайындады. Отандық кадрлар ұстаханасы бола отырып, училище бүгінгі таңда да қазақстандық хореографиялық өнердің тамаша дәстүрлерін сақтауға және дамытуға көмектеседі.

«ПетроҚазақстан» компаниясы 2008 жылдан бастап Алматы хореографиялық училищесінің көптеген бастамаларын қолдап, оның тұрақты серіктесі болып табылады. Бүгінгі таңда училищеде түрлі ұлттық өкілдерінің 500-дей ұл балалары мен қыз балалары оқып жатыр. Бұл үлкен әрі тату отбасы, оның әрбір мүшесі балет әртісі болуды армандайды.

Аңызға айналған Александр Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесін 85-жылдық мерейтойымен құттықтаймыз!

Алматы хореографиялық училищесінің жұмыс қорытындылары мен оның келешек жоспарларымен оның директоры, PhD доктор, доцент, «Құрмет» орденінің иегері Дәулет Досбатыров бөлісті.

- Дәулет Құрманғалиұлы, А.Селезнев атындағы АХУ-дың қазіргі жұмысы туралы айтып берсеңіз. Оқу орнының директоры мен педагогтарының күн тәртібінде қандай мәселелер қарастырылып жатыр?

- Біздің міндетіміз бәсекеге қабілетті әрі жетік балет әртістерін дайындау болып табылады. Мектеп түлектері өз отанында ғана сұранысқа ие болмай, оларды әлемнің үздік сахналарында өнер көрсетуге шақырады. Біздің балаларымыз балет өнерінің кәсіби дағдыларын ғана үйренбей, сондай-ақ бағдарлама

аясында жалпы білім беру мен жалпы кәсіби пәндерін де оқып біледі. Оқушылар тарих, ән-күй және әдебиет пәндері бойынша білім алады, бұл оларды рухани жағынан байытады. Сонымен қатар, бағдарламада Қазақстан тарихына көп көңіл бөлінеді – біз балалардың еліміздің тарихына, көне фольклор мен қазақтың дәстүрлі ән-күйіне деген қызығушылығын оятамыз. Қазақ халық би костюмдерін жасауда сақ стилінің элементтерін пайдаланамыз. Хореография өнері элиталық білім беруге жатады. Ерте кәсіби маманға айналуы оның ерекшелігі болып табылады. Бұл күн сайынғы сахналық репетициялардың өткізілуін және кешкі спектакльдердің қойылуын талап етеді.

Биыл үлкен мерейтойды атап өтеміз - Алматы хореографиялық училищесінің қалануына 85 жыл толды.

- Қандай жобалар әлдеқашан іске асырылып, ал қайсысы жоспарланды?

- «Өрлеу» хореографиялық оқу орындарының халықаралық конкурсы мен фестивалі біздің ең маңызды жобамыз болып табылады. Оның атауы балет мансабының барысын, атап айтқанда, дарынды балалардың хореография өнерінің шыңына біркелкі әрі көп қиындыққа толы өрлеп шығуын көрсетеді. Бұл конкурс 2008 жылы жарық көрді. Сол кезде училище директоры болған Қарлығаш Мырзаханова идеяны ұсынып, «ПетроҚазақстан» компаниясы оны қолдаған еді. Бүгінгі таңда «Өрлеу» жыл сайын өткізіледі, жылдан жылға конкурс пен фестиваль бір-бірімен алмасып жатады. Бұл Орталық пен Орта Азия елдері арасында балет өнерінің жас дарындылардың

А.В.Селезнев - балет әртісі, Қазақ мемлекеттік опера және балет театрының премьері, педагог, режиссер, қоюшы хореограф, ҚазССР халық әртісі және Алма-Аты хореографиялық училищесінің (1938-1961 жж.) тұрақты шығармашылық жетекшісі. Ол ұлттық қазақ балеті мектебі туралы армандаған еді, бүгін сол арманы орындалды: заманауи қазақстандық балет мектебі әлемдік жетекші хореографиялық мектептермен қатар жұмыс істеп, дамып келе жатыр.

АХУ-дың басты міндеттерінің бірі - қазақ ұлттық биді қою және оны ілгері дамыту. Қазақ би өнерінің дамуы халықтың өмірімен, еңбек пен тұрмыс жағдайларының өзгеруімен, мәдени дәстүрлердің дамуымен тығыз байланысқан. Қазақ халық биінің ерекшелігі - бастапқыда ол киіз үйде орындалды. Би кеңістігі шектеулі болғандықтан, бишілер өз биінің мазмұнын жеткізу үшін, оны дене қозғалысымен, ым-ишарамен және түрлі мағыналы қимылдармен толықтырды.

Көптеген танымал қазақстандық хореографтар мен балетмейстерді тәрбиелеген, АХУ-да халық биін 50 жыл ішінде оқытқан Ғайниқамал Бейсенова: «Училищенің жұмыс істеу жылдары ішінде біз балаларға қазақ биінің бүкіл мұрасын, біздің әйгілі балетмейстерлеріміздің барлық қойылымдарын жинадық. Бұл Шара Жиенқұлованың, Әбіровтың, Ковалевтің, Райбаевтың, Қияқованың, Тілеубаевтың, Байдаралиннің билері» - деп атап өтті. Училищеміздің педагогтарының салған күші арқасында қазақ биімен жұмыс істеп, көптеген хореографтар, ансамбльдер пайда болды. Жүзге жуық оқушы АХУ-ды кәсіпқой, табысты әрі қазақ биіне ғашық болған күйде тамамдайды.

Алматы училищесінің жұмысының нәтижесін Бішкек хореографиялық мектептің директоры Жәмиля Түлеева да бағалады: «Педагогтарды жиі шақырып, шебер-кларстарын жүргізу керектігін түсіндім. Өз әдістемесі бар алматылық мектептің қазақ биі саласындағы жетістіктерімен тамсандым. Бұл басқа мектептерде жоқ.»

алғашқы және жалғыз сайысы болып табылады. Өзінің он жылдық тарихы ішінде «Өрлеу» конкурсы танымал болып, оған лайықты баға берілді. Біздің балет училищеміздің жақын және таяу шетелде жоғары беделінің арқасында және «ПетроҚазақстан» компаниясының қолдауы арқасында конкурстың өткізілуіне мүмкіндік туды.

«ПетроҚазақстан» компаниясы конкурс басталғаны оны ұйымдастыру мен өткізуге үнемі жәрдемдесіп, қолдау көрсеткен. Ұжымымыз компанияға алғысы мен ризашылығын білдіреді!

- «Өрлеу» хореографиялық оқу орындарының халықаралық конкурсы мен фестивалі өте танымал болды. Олар туралы және лауреаттардың бұдан кейінгі тағдыры туралы толығырақ айтып берсеңіз.

- Училищенің ең танымал бастамасы - «Өрлеу» хореографиялық оқу орындарының халықаралық конкурсы мен фестивалі. Алдында айтқанымдай, оның бастамашысы мен идеялық шабыт берушісі Қарлығаш Ыбырайханқызы Мырзаханова еді. «Өрлеу» конкурсы беделіміздің ілгері жылжытылуына, түрлі елдердің балалары мен педагог-хореографтары арасында достық қарым-қатынасты орнатуға септігін тигізетін А.Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесінің брендіне айналды.

Біз конкурсанттар санының қалай өсетіні мен қатысушы елдер географиясының қалай кеңейетінін байқап жатырмыз. Түрлі жылдары конкурсқа Ресей, Корея, Жапония, Түркия, Украина, Өзбекстан, Қырғызстан, Таиланд, Португалия, Германия, Аустрия, ОАР және Қазақстан хореографиялық мектептердің тәрбиеленушілері қатысқан болатын.

Түрлі жылдары «Өрлеу» конкурсының жюри құрамына ҚСРО халық әртісі Михаил Лавровский (Ресей), ҚСРО

Алматы хореографиялық училищесі 85 жыл бойы балет әртістері мен би ансамбльдеріне базалық хореографиялық білім береді. Бұл жылдар ішінде Абай атындағы Мемлекеттік академиялық опера және балет театрынан (1934 жылы), Б. Аюхановтың жетекшілігіндегі ҚР Мемлекеттік академиялық би театрынан, К. Байсейітова атындағы Ұлттық опера және балет театрынан, «Astana Ballet» мемлекеттік театрынан, «Astana Opera» мемлекеттік академия опера және балет театрынан бастап бірнеше би ансамбльдеріне («Салтанат» мемлекеттік би ансамблі, «Гүлдер» қазақ би ансамблі және басқалары) дейін балет труппаларына арналған екі мыңнан астам түлектер дайындалған болатын.

Училище түлектері арасында 10 халық әртісі, 60-тан астам еңбек сіңірген әртісі және Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткерлері бар. Соңғы 25 жыл ішінде ғана училищенің оқытушылар құрамы тарапынан Халықаралық балет және халық биі әртістерінің беделді конкурстарының төрт жүзден астам лауреаттары дайындалған болатын.

халық әртісі Рамазан Бапов, Ресей мен Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі Юрий Васюченко, РФ еңбек сіңірген өнер қайраткері Валерия Уральская (Ресей), ҚР халық әртісі Гүлжан Тұтқыбаева, Өзбекстан халық әртісі Гули Хамраева, Венгер Республикасының еңбек сіңірген

Қазақстанның мәдени өмірінде жарқын оқиғаға айналған V «Өрлеу» фестивалі Қазақстаннан, Ресейден, Қырғызстаннан, Өзбекстаннан, Башқұртстаннан және Оңтүстік Кореядан келген үздік хореографтар қатысуымен Алматы қаласында 11-13 мамырда өтіп, АХУ-дың 85-жылдық мерейтойына арналған болатын. Қазіргі «Өрлеу» конкурсына таяу және алыс шетелдің алты хореографиялық мектебінің 100-ден астам оқушылары қатысты.

Жаһандану дәуіріндегі ұлттық мәдениетті дамыту мен классикалық өнерді сақтау маңыздылығы туралы АХУ-дың түлегі, балетмейстер Вакиль Усманов (Аустрия) былай деген: «Шебер-кластарында біз өз тақырыбымыздың позициясынан қарадық; бүгінгі таңда біз Батыста балет айналып жатқан шоу толқынына қарсы тұра аламыз. Бұл уақытта қарсы тұрып, оларға қарсы өз ұлттық құндылықтарымызды, тамырымызды, халық фольклорының, драматургия тақырыптарын қарсы қоя аламыз. Шынайы мәдениет ұлттың тарихи және ән-күй байлығымыздың іргетасында тұр. Мәдениет пен қозғалыс әдемілігі, бейне әдемілігі, өзара қарым-қатынас драматургиясы, адамдардың қақтығысуы бар болған жағдайда, классикалық балет өмір сүреді».

Фестиваль аясында шетелде жұмыс істейтін, шақырылған АХУ түлектері мен олардың шетелдік әріптестері бірнеше шебер-класс өткізді. «Өрлеу» конкурсы Абай атындағы Мемлекеттік академиялық опера және балет театрының аңызға айналған сахнасында қызықты бағдарламамен бірге гала-концертпен аяқталды. Гала-концерт көрермендері Қазақстанның балет кадрларының алғашқы ұстаханасының 85-жылдық тарихы мен қазіргі жағдайын сипаттайтын «А.Селезнев атындағы Алматы хореографиялық училищесі» атты жаңа кітап-альбомының алғашқы оқырмандары болды.

әртісі Дьюла Харангозо және басқа да ғажайып балет әртістері кірді. «Өрлеу» конкурсын өткізу үлкен мәнге ие, фестиваль әлемдік хореография өнері мен білім берудің дамуына баға жетпес үлесін қосты.

2018 жылы «Өрлеу» конкурсы Халықаралық балет конкурстарының федерациясы құрамына қабылданып, оның толық құқықты мүшесіне айналды. Бұл біздің мектебіміз үшін ғана емес, Қазақстанның бүкіл би өнері үшін де маңызды оқиға болып табылады.

Біз өз тәрбиеленушілерімізді, алуан түрлі конкурс лауреаттарымызды мақтан тұтамыз. Олардың қатарында – 2010 жылғы «Өрлеу» конкурсының лауреаты Бақтияр Адамжан, бүгінгі таңда ол әлемдік деңгейінің жұлдызы, «Астана Опера» театрының жетекші солисті, көптеген лайықты халықаралық конкурстардың лауреаты. Бақтияр өзінің шексіз техникалық мүмкіндіктерімен күшті әсер туғызып, үнемі «Гран-при» жүлдесіне ие болады. Немесе Мәлика Елшібаева – 2016 жылғы «Өрлеу» конкурсының лауреаты, Абай атындағы МАОБТ солисті, туып келе жатқан жұлдыз.

Жарқын орындаушылар қатарында біздің қазақстандық лауреаттар ғана емес, басқа елдің қатысушылары да бар. 2018 жылғы «Өрлеу» конкурсында Якут хореографиялық мектебі - А. Н. Посельских атындағы колледж тәрбиеленушісі Никита Рогов жүлделі орынға ие болды. Бүгінгі таңда ол Жалпы ресейлік балет әртістері конкурсының лауреаты атанды. Осыған ұқсас көптеген мысалдарды келтіруге болады – біздің конкурсымыз балет әлемінің үлкен шығармашылығына бастайтын жол болып табылады!

ЖАС ДАРЫНДЫ БАЛАЛАР

Оларды «ПетроҚазақстан» компаниясында жұмыс істейтін ата-аналары ғана емес, сыныптастары, мұғалімдері, достары сияқты айналасындағы адамдар да мақтан тұтады... Бүгінгі таңда спорттағы айтарлықтай жетістіктері бар осы балалардың кейбіреулері Қазақстан мен әлемнің түрлі қалаларында өтіп жатқан халықаралық жарыстарда елдің намысын қорғап, ересектердің көбісін артта қалдыра алады. Таныс болыңыздар: шахматшы Кәусар Әли, гимнастшылар Медина Ибраһим, Кәусар Сейілбекқызы және Айна Ақпанбет, спорттық бал билерімен шұғылданатын ағалы-қарындас Рамазан және Сәния Серікбековтар, каратист Берік Райымов.

Кезінде бұл спорт түрін хобби ретінде таңдаған балалар, бүгінгі таңда осы әуесқойлығы олардың болашағына, тіпті кәсіпті таңдауға да әсер ететіндей, биік шыңдарға қол жеткізіп үлгерген. Бұл дарынды балаларға өздерінің шұғылданатын сүйікті істеріне қатысты бірнеше сұрақ қойып көрдік.

- Сені үйірмеге кім ертіп әкелді? Хоббиңді жеке өзің таңдадың ба, әлде бір кісілердің әсері болды ма?

Медина Ибраһим: Теледидардан көркем гимнастика бойынша жарыстарды тамашалап отырғанымда, гимнастшыларды сол кезде алғаш рет көрдім де, осы спорт түрін жақсы көре бастадым. Бірнеше элемент пен қозғалыстарды жасап көріп, көркем гимнастика үйірмесіне жазылғым келді. Гимнастикамен 5 жасымнан бастап шұғылдана бастадым.

Берік Райымов: Алғаш рет әкемнің рұқсатымен каратэ секциясына өзім келдім. Хоббиімді өзім таңдадым.

Рамазан Серікбеков: Бес жасымда әкем мені хоккейге алып келді. Сонда айтқан сөздері әлі есімде: «Нағыз ер адамдар хоккей ойнайды, ал қорқақтар ойнамайды!». Бұл ойын маған ұнап, бұл спорт түрімен екі жылдай шұғылдандым. Бірақ, жаттықтырушым кеткесін, хоккейге деген қызығушылығым да жоғалды. Ал «Алекс» би мектебіне мені анам әкелді. Менің қарындасым Сәнияға би серігі керек болатын. Анам қарындасымның жұбы болып бірге билеуді ұсынып, соған көндірді де, би билей бастадым.

Кәусар Әли: Шахматқа деген құштарлық қанымызда бар деп айтуға болады. Біздің отбасымыздың барлық мүшелері – атам, әкем, әпкем және мен шахмат ойнаймыз. Әли атам шахмат жа-

Кәусар Әли (9 жас).

Шахмат.

Әкесі - Алматы Орманов, Құмкөл кенорнының 4-разрядты сусыздандыру және тұзсыздандыру қондырғысының операторы.

Кәусар № 136 орта мектебінде 3-сыныпта оқып жатыр. 4 жасынан бастап шахматқа деген қызығушылық пайда болып, 2016 жылдан бастап алты жасқа толғаннан бері шахмат ойынымен кәсіби түрде шұғылданады. БЖСМ-ге барып, Қызылорда облысы бойынша аға жаттықтырушы Риза Қошқарованың жетекшілігімен жаттығып жатыр. Балалар арасында шахматтан құрама командасының құрамына кіреді. 2018 жылы 8 жасқа дейінгі қыздар арасында классикалық шахматтар бойынша ҚР чемпионатында 1-ші орын алып, Испаниядағы шахмат бойынша әлем чемпионатына жолдама алды. 2018 жылдың сәуір айында Тайландта өткен Азия чемпионатында 1-ші орын алды. Албанияда өткен шахмат бойынша мектеп оқушылары арасындағы әлем чемпионатының (2018 жылы) қатысушысы, сол сайыста 80 қатысушы арасында 6-шы орын иеленді. Испанияда (2018 жылы) өткен FIDE World Cadet Chess Championships кадеттер арасында шахмат бойынша әлем чемпионатының (8, 10, 12 жасқа дейін қыздар арасында абсолюттік санаттағы) қатысушысы.

рыстарына қатысқан. 6 жасымда мені және үлкен апамды әкем шахмат секциясына алып барды. Содан бастап менің шахматқа қызығушылығым артты. Тренерім Риза Қошқарова деген апай еді. Ол елімізде белгілі Әсел Серікбай және Назерке Нұрғали деген екі бірдей әлем чемпиондарын дайындаған жаттықтырушы.

Сәния Серікбек: Бес жасымда әкем мені көркем гимнастика үйірмесіне әкелді. Алайда, маған бал билері көбірек ұнады. Көйлек, биік өкше, шаш үлгісі – осының бәрі сондай әдемі еді... Сонда әкем мені «Алекс» би мектебіне апарды. Бірінші жылы базалық қозғалыстар мен баяу вальс, самба, ча-ча-ча сияқты ең негізгі би түрлерін үйрендім. Қол мен аяқтың негізгі қалпын, музыка ырғағын естуді үйрендім. Екінші жылы шұғылданғанымда, жаттықтырушым би серігін табуды ұсынды. Спорттық бал билерінде үл балалар өте сирек. Сол кезде анам ағам Рамазанды менің би серігім

болуға көндірді. Қазір біз жұптасып және бөлек - «соло» билейміз.

Айна Ақпанбет: Көркем гимнастикаға баруды өзім қаладым. Ал анам үйірмеге әкелді.

Жаттықтырушымыз Гүлмира Абсұлтанқызын (ред. - Абсұлтан Гүлмира Абсұлтанқызы, көркем гимнастика бойынша Қызылорда облысының аға жаттықтырушысы) өте жақсы көреміз. Оның айтуынша, осы үйірмеге қатысқан уақыт ішінде келбетіміз әдемі, ал қозғалысымыз кербез бола бастады.

Кәусар Сейілбекқызы: Бес жасқа толған кезде, анам мені көркем гимнастика бойынша жаттығулар өтіп жатқан залға әкелді. Ол кезде көркем гимнастикамен аптасына үш рет шұғылданып, демалыс күндері әпкелеріммен үлкен теннис ойнайтынмын. Біраз уақыт өткен соң, қай спорт түрімен шұғылданғым келетінімді түсініп, көркем гимнастиканы таңдадым. Себебі осы спорт түрін жақсы көріп кеттім.

- Өзіңнің әуесқойлығыңа көп уақыт бөлесің бе?

Медина Ибраһим: Сабақтан кейінгі бүкіл бос уақытымды көркем гимнастика сабақтарына арнаймын. Жаттығулар күнде күніне үш сағаттан болады.

Кәусар Әли: Мен өзімнің бос уақытымды тек шахматқа арнаймын. Шахматпен бірге тағы да басқа спорт түрлерімен шұғылданамын. Мен таңертең таза ауада жүгіремін және тренермен бассейнге барып тұрамын. Негізінде шахматист физикалық тұрғыдан мықты болуы шарт. Себебі шахмат ойыны 3-4 сағатқа созылады. Егер әлсіз болсаң, жүйке сыр береді. Шаршасаң, қате жүріс жасап, ұтылып қаласың. Сондықтан, мықты шахматист болу үшін, қойылған талаптарды орындауға тура келеді.

Рамазан Серікбеков және Сәния Серікбек: Бал биінің жаттығуларына аптасына 3 рет барамыз. Алайда сайыстар мен жарыстар алдында одан да көп жаттығамыз.

Айна Ақпанбет: Өзімнің сүйікті әуесқойлығымға аптасына 4 рет көңіл бөлемін. Үйде теледидар қарап отырғанда да, жаттығулар жасап отырамын.

Кәусар Сейілбекқызы: Кәдімгі күндері жаттығулар таңертеңнен түске дейін үш сағаттай жалғасады. Себебі содан кейін мектепке барамын. Жарыс алдында жаттығулар күніне екі рет – таңертеңнен түске дейін және кешке сабақтан кейін жалғасады. Биыл Эстетикалық топтық гимнастика бойынша Сингапур кубогының континенттер чемпионатына баруымызға байланысты, бізді сабақтан босатып, жаттығулар таңертеңнен кешке дейін жалғасты. Сондай-ақ, бізде оқу-жаттығу жиындары да мерзімді түрде өтіп жатады.

Райымов Берик: Каратеге көп уақыт бөлемін, онымен сабақтан соң шұғылданамын.

- Өзің мақтан тұтатын жеке жетістіктерің бар ма?

Сәния Серікбек: Өзімнің алғашқы алтын медалімді соло өнер көрсеткенім үшін биыл 2019 жылы алғанымды мақтан тұтамын!

Кәусар Сейілбекқызы: Менің жеке және топтық өнер көрсету бойынша жетістігім аз емес. Атырау облысының «Каспий жұлдыздары» ашық чемпионатында I орын, ОҚО әкімінің кубогында көркем гимнастика бойынша халықаралық турнирде II орын, Тараз қаласында өткен ашық чемпионатта I орын, Кентау қаласы әкімінің

Айна Ақпанбет (10 жас).

Көркем гимнастика.

Әкесі – Бауыржан Ақпанбетов, желілік-кабельдік байланыс құрылыстардың жетекші инженері.

№ 2 «Мурагер» мектебінің 4-сыныбында оқиды, гимнастикамен 5 жасынан бастап шұғылданады. Көркем гимнастика бойынша топтық және жеке бағдарламаларда түрлі дәрежедегі шамамен 15 марапаты бар. Солардың ең үлкені: 8-10 жас аралығындағы жас санатында эстетикалық топтық гимнастика бойынша юниорлар арасында ҚР чемпионатында 3-ші орын (Астана қаласы, 2018 жыл), эстетикалық гимнастика бойынша ҚР кубогында I орын (Алматы қаласы, 2019 жыл), Aesthetic Group Gymnastics World Cup II & Challenge Cup II 2019 Singapore эстетикалық топтық гимнастика бойынша өткен жарыстарда 3-ші орын (Сингапур, 2019 жыл). Эстетикалық топтық гимнастика бойынша ҚР чемпионы.

Медина Ибраһим (10 жас).

Көркем гимнастика.

Әкесі – Қайрат Ибраһимов, басқару ақпараты, бөлім талдаушысы.

№ 7 орта мектебінің оқушысы (4-сынып). 2014 жылдан бері бес жасынан бастап көркем гимнастикамен шұғылданады. 8-10 жас аралығындағы жас санатында «Сейхун» командасының капитаны болып табылады. Көркем гимнастика бойынша топтық және жеке бағдарламаларда түрлі дәрежедегі шамамен 19 марапаты бар. Солардың ең үлкені: 8-10 жас аралығындағы жас санатында эстетикалық топтық гимнастика бойынша юниорлар арасында ҚР чемпионатында 3-ші орын (Астана қаласы, 2018 жыл), эстетикалық гимнастика бойынша ҚР кубогында I орын (Алматы қаласы, 2019 жыл), Aesthetic Group Gymnastics World Cup II & Challenge Cup II 2019 Singapore эстетикалық топтық гимнастика бойынша өткен жарыстарда 3-ші орын (Сингапур, 2019 жыл). Эстетикалық топтық гимнастика бойынша ҚР чемпионы.

ашық кубогында I орын алдым. «Сей-хун» командасының құрамында Эстетикалық топтық гимнастика бойынша ҚР кубогында I орын алдық. Сингапур кубогының төрт континент чемпионатындағы алған жүлделі орынды мақтан тұтамын.

Берік Райымов: Алматы облысы Қапшағай қаласындағы өткен республика чемпионатында күміс медалін алдым. Тараз облысының Қаратау қаласында ҚР чемпионатында екінші орын иелендім. Қызылорда қаласындағы турнирде екі алтын медалды қоржыныма салдым. Байқоңыр қаласында облыстық чемпионатында бірінші орын алдым. Жақында Шымкент қаласында ҚР чемпионатында өте тартысты дододан үшінші орынды алып, қола медалін алдым. 2019 жылдың 18-19 мамыр күндері өткен «Nur-Sultan Open 2019» XI Халықаралық каратэ турнирінде 3-ші орын алдым. Мақтан тұтатын жетістіктерім өте көп.

Рамазан Серікбеков: Шымкентке өткен республикалық турнирде Сәниямен жұптасып билегенде, өзімнің алғашқы медалімді ұлып алдым. Ал, жалпы, жаттығуларда немесе жарыстарда тізбектер мен қозғалыстарды жасай алғанымда, соны мақтан тұтамын!

Медина Ибраһим: Әрбір жеңісім мен үшін үлкен мереке, себебі оған көп еңбек ету арқылы қол жеткіземін. Менің жаттықтырушым Гүлмира Абсұлтанқызы айтқандай: «Жарыста жеңіске жету дегеніміз – өзіңді, өз қорқынышыңды жеңу, өз әлсіздігіңді жеңіп шығу!»

Айна Ақпанбет: Өз марапаттарымды және алған жүлделі орындарымды мақтан тұтамын. Сонымен қатар, жақсы иілгіштігімді мақтан тұтамын. Бұл алуан түрлі номерлерді орындауға мүмкіндік береді. Қыздармен (ред. – Мединамен және Кәусармен) топтық бағдарламаларда да, жеке өзіміз де шұғылданамыз.

Кәусар Әли: Мен 6 жасымда 2016 жылы ПҚҚР компаниясының демеушілігімен шахматтан өткізілген облыстық жарыста 7 жасар қыздар арасында бас жүлдені жеңіп алдым. Бұл менің ең бірінші үлкен жеңісім болатын. Осы жеңісім арқылы республикалық жарысқа жолдама алғанмын. Республикалық деңгейде өткізіліп жүрген жарыстарда бірнеше рет жеңімпаз болдым. 2018 жылы Алматы қаласында өткізілген Қазақстан чемпионатында 8 жас аралығында бас жүлдені жеңіп алдым. Бұл да мен үшін үлкен жеңіс. Себебі мен осы жеңісім арқылы Испанияда өтетін әлемдік

**Рамазан Серікбеков (10 жас).
Сәния Серікбек (8 жас).
Спорттық бал билері.**

Әкесі - Мәулен Жанұзақов, Қызылқия кенорнының геологы.

Рамазан мен Сәния № 3 ақпараттық технологиялар мектеп-лицейінде, Рамазан - 4 сыныпта, Сәния - 1 сыныпта оқып жатыр. «Алекс» би мектебінің спорттық бал билері үйірмесіне барады. Рамазанның «Ювеналдар-1» санаты, ал Сәнияның «Беби-2», «Ювеналдар-1» санаты бар. Балалардың осы спорт түрінде жетістіктері бар: осылайша, «Qazaqstan Open-2019» спорттық бал билері бойынша республикалық турнирде олар жүлделі 2-орын алды.

**Кәусар Сейілбекқызы (9 жас).
Көркем гимнастика.**

Әкесі – Сейілбек Беркенов, мемлекеттік органдармен жұмыс істеу департаментінің директоры.

№ 3 ақпараттық технологиялар мектеп-лицейінің 3-сынып оқушысы. Көркем гимнастикамен бес жасынан бастап шұғылданады. Көркем гимнастика бойынша топтық және жеке бағдарламаларда түрлі дәрежедегі шамамен 12 марапаты бар, соның ішінде: 8-10 жас аралығындағы жас санатында эстетикалық топтық гимнастика бойынша юниорлар арасында ҚР чемпионатында 3-ші орын (Астана қаласы, 2018 жыл), эстетикалық гимнастика бойынша ҚР кубогында I орын (Алматы қаласы, 2019 жыл), Aesthetic Group Gymnastics World Cup II & Challenge Cup II 2019 Singapore эстетикалық топтық гимнастика бойынша өткен жарыстарда 3-ші орын (Сингапур, 2019 жыл). Эстетикалық топтық гимнастика бойынша ҚР чемпионы.

жарысқа жолдама ұтқан болатынмын. Сол жылы Тайланд елінде өткен Азия чемпионатына қатысып, командалық есепте классикалық жарыста бас жүлдені, рапид ойыны бойынша екінші орынды жеңіп алдым. Мен үшін бұл ең үлкен жеңісім.

- Өз хоббиіңнің арқасында Қазақстан мен әлемнің қай қалаларында болдың?

Кәусар Сейілбекқызы: Көркем гимнастика бойынша өткен жарыстарда Нұр-Сұлтан, Алматы, Кентау, Тараз, Шымкент, Атырау сияқты Қазақстанның көптеген қалаларына барып келдім. 2019 жылдың сәуір айында топпен бірге Сингапурдегі жарыстарға барып келдік.

Рамазан Серікбеков және Сәния Серікбек: Алматы, Шымкент пен Тараз қалаларында болдық.

Берік Райымов: Бішкек, Нұр-Сұлтан, Алматы, Қашағай, Ақтау, Шымкент, Тараз, Қаратау, Байқоңыр қалаларында, Қызылорда облысының көптеген аудандық жарыстарына қатыстым.

Кәусар Әли: Жарысқа қатысып, Петропавл қаласынан басқа Қазақстанның барлық қалаларында болдым. Ал шет елдер бойынша мен Тайланд, Албания, Испания, Германия мемлекеттерінде болдым.

Медина Ибраһим: Нұр-Сұлтанда, Алматыда, Таразда, Шымкентте болдым. Сәті түсіп, биылғы жылдың сәуір айында Сингапурге барып қайттық.

Айна Ақпанбет: Нұр-Сұлтанда, Алматыда, Таразда, Шымкентте, Ташкентте және Сингапурде болдым.

- Сенің әуесқойлығың - сен үшін демалыс па, әлде маңызды кәсіп пе?

Берік Райымов: Мен үшін каратэ өте маңызды. Каратэмен бар ынтамен шұғылданамын.

Рамазан Серікбеков: Сабақтан бос уақытымда жаттығуларға барамын. Мен үшін бұл көбірек демалыс сияқты, себебі мені компьютерлік ойындар көбірек қызықтырады.

Сәния Серікбек: Маған билеу өте қатты ұнайды. Әдемі көйлектер, керемет вальс музыкасы, ча-ча-ча және әсерлі самба қызықтырады. Бәрінен жақсы би билеп, медаль мен кубоктарды алғым келеді. Алайда, үйренетін нәрселерім әлі көп.

Медина Ибраһим: Күнде жаттыққаннан ләззат аламын. Көркем гимнастика - бұл ең әдемі және күрделі спорт түрі.

Айна Ақпанбет: Көркем гимнастикаға бар күшімді салып

Берік Райымов (14 жас).

Карате.

Әкесі - Оңдаған Өтегенов, Майбулақ кенорнының шебері.

Шалғынбаев атындағы орта мектептің 8-сынып оқушысы 8 жастан бастап карате-доға қатысып келе жатыр. Жазғы белбеу иегері. Оның ең жарқын жетістіктері: Байқоңыр қаласында өткен карате-до жарысында алған I орны үшін алтын медаль мен диплом (2018 жыл), «KGROUP» компаниясының жүлделері ойнатылған Карате-до федерациясының II жазғы спартакиадасында алған II орны үшін күміс медаль мен диплом, Ката бағдарламасы бойынша Қызылорда облысының балалары мен жасөспірімдері арасындағы біріншілікте алған II орны үшін күміс медаль мен диплом (2016 жыл). Сондай-ақ, республикалық және облыстық чемпионаттарда 15-тен астам медалі мен дипломы бар.

шұғылданамын! Ол мені сенімді әрі әдемі етеді!

Кәусар Сейілбекқызы: Бұл спорт түрін өте жақсы көремін, мен үшін гимнастика өте маңызды іс.

Кәусар Әли: Мен шахматпен кәсіби айналысамын. Жарыстың алдында күніне 8 сағатқа дейін тренерім мені дайындайды. Қаншама қиын есептерді шешуге тура келеді. Қаншама теориялық дәріс оқимын. Осындай қиындықтардан кейін жарыста жеңіске жетсем, рахаттанып бір демаламын. Шахматқа деген қызығушылығым арта түседі.

- Болашаққа жоспарларың қандай? Қандай мамандық, жұмыс қызықтырады?

Берік Райымов: Болашақтағы жоспарым осы карате спортындағы әуесқойлығымды арттыра түсіп, Қазақстан Республикасының туын көкке көтеріп, әлемге танытқым келеді. Ал мамандыққа келсек, құтқарушы, өрт сөндіруші болғым келеді.

Рамазан Серікбеков: Бағдарламалаумен айналысып, компьютерлік ойындарды ойлап табу армандаймын. Сондай-ақ, ютуб-блогеріне айналып, бірнеше шет тілін үйренгім келеді.

Сәния Серікбек: Дизайнер-модельер боламын деп ойлаймын. Модельдерге түрлі әдемі көйлектерді киізгім келеді.

Кәусар Әли: Алдымда үлкен жарыстар күтіп тұр. Жазғы каникулда Қазақстанның алты қаласында республикалық жарыстар өтеді. Алғашқы жарыстар - Ә.Махамбетовты еске алуға арналған қазақстандық балалар шахмат турнирінің бірінші кезеңі мамыр айында Қызылорда қаласында өтті, онда мен 10 жасар балалармен жарыстым. Әрине, өзіңнен үлкендермен сайысқа түсу өте қиын. Бірақ мықты шахматистерден көп тәжірибе аласың. Жеке және командалық жарыста үшінші орынды алғанымды мақтан етемін. Болашақта осы шахмат жолында мамандық таңдасам деймін. Арманым әйелдер арасында әлем чемпионы болу. Риза апайым секілді әлем чемпиондарын дайындау. Әрине, бұл өте үлкен еңбекті талап ететін мақсат.

Айна Ақпанбет: Менің мақсатым - әлем чемпионы болып, өз оқушыларымды тәрбиелеу.

Кәусар Сейілбекқызы: Болашақта Дина мен Арина Авериндер сияқты көркем гимнастика бойынша абсолюттік әлем чемпионы болғанды армандаймын.

Медина Ибраһим: Болашақта көркем гимнастика жаттықтырушысы болғым келеді.

ОҚИҒАЛАР КҮНТІЗБЕСІ

Қаңтар

15 қаңтар - Шымкент мұнай өңдеу зауытын жаңғырту жобасының қорытындысы бойынша ПҚОП басшылығына ҚР Энергетика министрлігінің атынан марапаты берілді.

18 қаңтар - Шымкент әкімдігінің қызметкерлері ForteBank пен «Қазақстан Халық Банкінің» өкілдерімен бірге ПҚОП қызметкерлеріне арналған «7-20-25» ипотекалық бағдарламасын ұсынды.

25 қаңтар - ПҚОП зауыттық спартакиада жеңімпаздарының марапатталуы өтті.

Ақпан

4 ақпан - зауыттың жаңғырту қорытындысымен танысу үшін, ҚР Парламент Мәжілісінің депутаты Б.Жылқышиевтің ПҚОП-қа келуі.

14 ақпан - Ауғанстаннан әскерді шығару күніне орай, компания басшылығының, қалалық комиссариаттың, жергілікті соғыс ардагерлерінің қалалық кеңесінің және БАҚ өкілдерінің қатысуымен ПҚОП қызметкерлері тарапынан интернацио-

I book you

2018 жылдың наурыз айында компанияның Алматыдағы кеңсесінде (ПҚОСИ) «I book you» кітапханасы ашылды. Бұл кітапханаға әр қызметкер өзінің кітаптарын алып келіп, өзге кітаптарды алуына болады. Қазіргі уақытта 13 қызметкердің көмегімен ұсынылған 80-нен астам орыс және ағылшын тілдеріндегі кітап жиналды. Әдебиеттің тізімі заманауи проза, тарихи кітаптар, детективтер, ғылыми кітаптар мен фантастиканы қамтиды. Кітаптардың толық тізімін компанияның ішкі порталында әкімшілік бөлімінде табуға болады.

Бастаманы қолданыңдар. Өз корпоративтік кітапханаларыңызды ашыңыздар!

Кенорындағы Наурызды тойлау / Празднование Наурыза на промысле / Celebrating Nauryz at the field

налист-жауынгер ардагерлерімен кездесу ұйымдастырылды.

15 ақпан - 2018 жылғы өндірістік қызмет нәтижелері бойынша ПҚОП басшылығының зауыт ұжымымен жиналыс өткізілді.

19 ақпан - қаржы-шаруашылық қызметтің нәтижелері бойынша жиналыс өткізу үшін, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ «Мұнайды тасымалдау, қайта өңдеу және маркетинг» жөніндегі басқарма төрағасының орынбасары Д. С. Тиесов ПҚОП-қа жұмыс мақсатымен келді.

22 ақпан - «Жүрек жылуымен» атты облыстық дәстүрлі науқаны аясында, ПҚҚР Қызылорда қаласының аз қамтылған және тұрмысы төмен 200 отбасыға азық-түлік пакеттерін тарату науқанына қатысты.

Наурыз

4 наурыз - Қызылорда қаласында үшінші жыл сайынғы «ПетроҚазақстан» конференциясы өтті. Бұл конференция аясында 2018 жылдың қорытындысы жасалып, 2019 жылға арналған тапсырмалар анықталып, басты көрсеткіштер бойынша жұмыстарды орындау жүйесі ұсынылып, вице-президенттермен жұмыс міндеттемелеріне қол қойылды. Сонымен қатар, үздік жұмыскерлерді марапаттау рәсімі де өткізілді.

16 наурыз - Наурыз мерекесінің қарсаңында, ПҚҚР тарапынан

компанияның 180 зейнеткері мен өндірісте жарақат алған мүгедектерге азық-түлік пакеттерінің таратылуы ұйымдастырылды.

16 наурыз - Жаңақорған ауданындағы «Балдәурен» балабақшасында аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға арналған таңертеңгілік қайырымдылық шарасы өткізіліп, мұнда компания өкілдері тарапынан балаларға ойыншықтар мен тәттілер берілді. 17 наурыз күні Қазалы ауданының «Шапағат» мүгедек балаларға арналған оңалту орталығының тәрбиеленушілеріне арналған бұған ұқсас таңертеңгілік қайырымдылық шарасы да өтті.

18-20 наурыз - Наурыз мерекесін тойлау аясында, Құмкөл, ҚАМ және Түзкөл кенорындарында ПҚҚР қызметкерлеріне арналған спорттық жарыстар мен облыстық филармония әртістерінің қатысуымен мерекелік концерт өтті.

19 наурыз - ПҚОП қызметкерлері М. Әуезов атындағы ОҚМУ-ға мұнай тақырыбы бойынша техникалық мазмұндағы 4 мың кітапты демеушілік табыстау науқанын өткізді.

20 наурыз - ПҚОП-та Наурыз мерекесіне орай, жұмыскерлерге арналған салтанатты іс-шаралар өтті.

21 наурыз - ПҚҚР орталық алаңында Наурыз мерекесін жалпы қалалық тойлау шарасына қатысты. Компания тарапынан ұлттық стильде безендірілген киіз үйлерде облыс орталығының 1 000

тұрғыны үшін ұлттық тағамдар қойылған мерекелік қайырымдылық дастарханы ұйымдастырылды.

Сәуір

2 сәуір - Халықаралық балалар кітабы күні аясында Қызылорда қаласының орталық кітапхана жүйесімен ұйымдастырылған, мектеп оқушылары арасында «Ұлылардан ұлағат» атты қалалық конкурсы Тоқмағамбетов атындағы Мәдениет үйінде өтті. Осы конкурс демеушілерінің бірі ПҚҚР болды.

6 сәуір - «ПетроҚазақстан» спорт кешенінде Отан қорғаушылар күніне арналған ПҚҚР компаниясының бөлімшелері арасында мини-футболдан дәстүрлі турнир өтті. Турнир қорытындылары бойынша бас жүлдені «Өндіру технологиясы» командасы, екінші орынды «МЖБ» командасы, үшінші орынды «МГӨЦ» командасы алды. Жеке сыйлықтар Диас Байзақовқа («Өндіру технологиясы» командасы, «Үздік ойыншы» номинациясы), Нүрәлі Дербісәліге (кеңсе, «Үздік қорғаушы»), Бекұлан Төлегеновқа («МГӨЦ» командасы, «Үздік шабуылшы»), Әлімжан Ғалымжанұлына («МЖБ» командасы, «Үздік қақпашы») бұйырды.

6-12 сәуір - ПҚҚР Кубогы мен жүлделеріне Павлодар, Оңтүстік Қазақстан, Алматы және Ақтөбе облыстарынан келген жеткіншек ұл-қыздардан құралған 14 командасы қатысқан оқушылар арасында баскетболдан турнир өткізілді.

19 сәуір - PetroChina вице-президенті және CNOOC Директорлар кеңесінің төрағасы Ван Чжунцай мырзаның жұмыс сапары өтті. Сапар аясында Ван мырза «ПетроҚазақстан» компаниясының Алматылық кеңсесіне келіп кетті.

27 сәуір - Бүкіләлемдік еңбекті қорғау күні аясында ПҚОП-та компания қызметкерлерінің балалары арасында тематикалық конкурс ұйымдастырылды. Балалар еңбек қауіпсіздігімен байланысқан сурет салудан, мақал-мәтелдерді айтудан өз өнерін көрсетті.

Мамыр

12-13 мамыр - Алматы қаласының Абай атындағы ҚМАОБТ-та А.Селезнев атындағы Алматы хореографиялық мектебінің 85-жылдық мерей-

«ПетроҚазақстан» компаниялар тобы және «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС бойынша 2018 жылдың 4-тоқсанында және 2019 жылдың 1-тоқсанында «Ықтимал қауіпті жағдайлар, қауіпсіз емес жағдайлар/әрекеттер туралы хабарлаған жұмыскерлерді ынталандыру бағдарламасының» жүлдегерлері туралы ақпарат.

2019 жылдың 1-тоқсанында ынталандыру комиссиясы «ПетроҚазақстан Құмкөл Ресурсиз» АҚ бойынша келесі жұмыскерлерді ынталандыру туралы шешім қабылдады: Оңтүстік-Шығыс Қызылқия кенорнындағы Газ-поршень электр станциясының ЖТҚ-6 кВт бөлмесінде және Қызылқия кенорнының тұрғын корпусында жану ошағын жедел сөндірген және бұл арқылы компанияның қызметкерлер құрамының өміріне төнген қауіп-қатер мен компанияның мүлкіне залал келтіру қаупін болдырмаған өрт қауіпсіздігі бөлімінің екі жұмыскері Б.Мамырбаев пен Е.Қалдыбаев. Сонымен қатар, нәтижесінде маңызды ескерткіштер анықталған Қауіпсіздікті сақтауға бағытталған жүріс-тұрыс аудиттерінің (ҚЖА) көп санын өткізгені үшін ПҚҚР-дың 11 жұмыскері мадақталған болатын.

2018 жылдың 4-тоқсанында ынталандыру комиссиясы «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС бойынша тәуекелі жоғары әлеуетті түрде қауіпті жағдайлар туралы хабарлағаны үшін алты жұмыскерді ынталандыру туралы шешім қабылдады: № 5 электр учаске бастығы М.Қалижаров; технологиялық сорғылардың 5-разрядты машинисті Б.Байғұлов; өндірістік бөлімінің бастығы Р.Навесов; бензинді гидротазалау қондырғысының бастығы Р.Қабыш; газ құтқару жасағы бөлімінің командирі Н.Жицкий; мазутты вакуумдық айдау және газ конденсатын қайта өңдеу технологиялық қондырғысының операторы К. Қарманов.

Нашар ауа райы жағдайлары нәтижесінде түзілген, А және В қазандарының үрлеу желдеткіштеріндегі ауа жинағыштың қорғаныс торының мұздануын анықтағаны үшін, 2019 жылдың 4-тоқсанында бумен-сумен-ауамен қамту цехының қазандық бөлмесінің аға операторы К.Жугин және қазандық бөлмесінің операторы Б.Бөрібеков ынталандырылған болатын. Бұл әлеуетті түрде қауіпті жағдай зауыттың технологиялық қажеттіліктеріне будың берілуін тоқтатып, өндірістің апаттық тоқтатылуына әкеп соқтыра жаздады.

тойына арналған «Өрлеу» балет мектептерінің V фестивалі өтті. Бұл мектеп «ПетроҚазақстан» компаниясының бұрыннан бері әлеуметтік серіктесі болып табылады.

24 мамыр - Құмкөл кенорнында Күрделі құрылыс және сыртқы қарым-қатынас жөніндегі вице-президент Болат Көшербаев пен Директордың өндіріс жөніндегі орынбасары Брюс

Андерсонның қатысуымен жасанды жабыны бар футбол алаңының салтанатты ашылуы өтті. Рәсми бөлімі өткесін және символдық таспа қиылғасын, 2:2 есебімен аяқталған қалалық кеңсе мен кенорынның құрама командаларының жолдастық кездесуі өтті.

24 сәуір - Құмкөл кенорнында «Өртті сөндіргеннен гөрі, оны алдын алған оңайырақ!» атты өрт қауіпсіздігі бой-

Құмкөлдегі жаңа футбол алаңында достық футбол ойыны / Дружеский футбольный матч на новом футбольном поле Кумколя / Friendly football match on the new Kumkol football field

ынша кезекті конкурс өтті. ПҚҚР-дың өндірістік бөлімшелерінен басқа, «Қазгермұнай» БК ЖШС, «Торғай-Петролеум» АҚ, «СНПС Айдан Мұнай» ЖШС қатысты. 15 команданың ішінде бірінші орын мен ауыспалы кубокты «Торғай-Петролеум» АҚ, екінші орынды МДАЦ, үшінші орынды «Қазгермұнай» БК ЖШС алды.

Маусым

1 маусым - Халықаралық балаларды қорғау күні аясында Жаңақорған ауданындағы «Балдәурен» балабақшасы және Қазалы ауданындағы «Шапағат» мүгедек балаларға арналған оңалту орталығы сияқты ПҚҚР-дың қамқорлыққа алынған ұйымдарында аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға арналған мерекелік іс-шаралар өтті. ПҚҚР-дың қамқорлыққа алынған ұйымдарының тәрбиелеушілеріне компания атынан сыйлықтар берілді.

3-7 маусым - ҚЕҚОҚ бөлімі тарапынан Боралдай ауылының №4 өрт сөндіру бөлімінің аумағына шығып, өрт сөндіргіштерді пайдалану дағдылары бойынша практикалық сабақтар ұйымдастырылып, бұл шараға компанияның Алматылық филиалының барғысы келетін барлық қызметкерлерінің қатысуы мүмкіндігі болды.

ПҚҚР кубогы және жүлделеріне мектеп үшін оқушылар арасындағы баскетболдан жарыс / Турнир по баскетболу среди школьников на кубок и призы ПҚҚР / Basketball tournament among schoolchildren for PKKR Cup and Prizes

4 маусым - ПҚҚР-дың демеушілігімен «Арай Санрайз» балалар демалыс лагерінің XXIII жазғы маусымы ашылып, онда жазғы демалыс кезеңі ішінде компания қызметкерлерінің балалары мен аз қамтылған және көп балалы отбасылардан шыққан 1 080 бала тегін демала алады.

16 маусым - Шымкент қаласындағы Назарбаев зияткерлік мектебінің жоғары сынып оқушыларына арналған зауытқа өндірістік экскурсия ұйымдастырылды. ПҚОП қызметкерлері Назарба-

ев зияткерлік мектебінің жоғары сыныптарында кәсіптік бағдар бойынша дәрістерді жылда өткізеді.

20-21 маусым - ҚМГ бөлімшелері арасында «Үздік маман» конкурсы өтті.

21 маусым - 10 тамыз - ПҚОП-та спорттың бес түрі бойынша дәстүрлі ішкі зауыттық Спартакиада өтеді.

Маусым - ПҚОП қызметкерлері ҚМГ-нің еншілес кәсіпорындары арасындағы Спартакиадаға қатысты.

Наурыз мерекесіне орай «ПетроҚазақстан» компаниясының киіз үйі / Юрта ПҚҚР на праздновании Наурыза / PKKR yurt at the Nauryz celebration

120 ЛЕТ КАЗАХСТАНСКОЙ НЕФТИ

В этом году казахстанская нефтянка отмечает свое 120-летие. В нашей компании в дни празднования этой большой даты особое внимание уделяется ветеранам нефтяной отрасли, стоявшим у истоков разработки нашей – кумкольской – нефти, первопроходцам Кызылординской нефтяной отрасли, перевернувшим жизнь этого региона.

Не один десяток лет они проработали в структурах ПККР и стали уникальными специалистами. Обладая богатым опытом, ветераны внесли большой вклад в развитие компании - некоторые уже ушли на заслуженный отдых, а другие продолжают служить делу развития нефтяной отрасли. Как все было: своими воспоминаниями об истории отрасли делятся ветераны АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресурсиз».

- Как изменилась отрасль за последние 20 лет? Какие основные тренды Вы бы отметили?

Биманов Барлыбай: Отрасль изменилась до неузнаваемости... Были внедрены передовые европейские технологии добычи нефти. Сегодня в эксплуатации на промысле находится новейшее оборудование, привлечены самые опытные инженеры-нефтяники, о чем мы в 90-е годы даже не могли мечтать.

Абенов Абдулла: Качественно изменился менеджмент по управлению отраслью, появились новые, более перспективные маршруты транспортиров-

ки нефти и газа. Открыты и обустроены неизвестные ранее месторождения, подобные Кашагану, о которых раньше мы только мечтали - не было соответствующих кадров и средств. Привлечение инноваций вышло на иные рубежи, так, выход на IPO компании «КазТрансОйл» поднял имидж нефтяников на высочайшие рубежи мирового уровня.

Агиманов Жалгасбай: В современной нефтяной отрасли активно используются достижения инженерных, научных и компьютерных технологий, и это большой прогресс - раньше даже компьютеров не хватало. Благодаря внедрению таких программ, методик и технологий удалось поднять производство на высочайший уровень. Сегодня специалистам уже необходимо обладать высоким уровнем квалификации, что также открывает двери молодым кадрам: а вопросы развития национальных кадров, рационального использования залежей всегда занимали и занимают первостепенное место в нашей стране.

Айдарбеков Кенхан: Новые технологии. Как пример, в 1973-1989 годах я работал на огромном месторождении

Абенов Абдулла Андамасович

Пенсионер с 2015 года, последняя должность в компании - заместитель председателя правления по капитальному строительству. Стаж работы в отрасли 34 года. Трудовую деятельность начал в 1968 году слесарем механизированной колонны №19 треста «Риссовхозстрой» в Кызылорде. В ПККР с 2001 года, начинал с должности менеджера.

Под его непосредственным руководством и участием велось обустройство месторождений нефти Кумколь и Южный Кумколь, Кызылкия, Арысдум, Майбулак, Северный Нуралы. Построены такие уникальные объекты, как магистральный нефтепровод с нефтеналивным терминалом Жосалы, газотурбинная электростанция 55 МВт, объекты утилизации газа и многие другие объекты промыслов, способствующие увеличению добычи нефти.

Призер золотой награды Президентской премии «ПетроКазахстан» за 2010, 2013 годы.

Узень в Мангистауской области, и в то время в узеньской нефти содержалось 28% парафина, что создавало сложности при ее добыче и транспортировке в холодное время года. Для решения этих

Күмкөлдегі мұнай өндірудің алғашқы миллионы / Добыча первого миллиона тонн нефти на Кумколе / Production of first million tons of oil at Kumkol

Агиманов Жалгасбай Оразович

Советник, департамент разведки и разработки, научно-исследовательский проектный институт.

Стаж работы в отрасли 40 лет. Карьеру начал в 1975 году в ПО «Мангышлакнефть», а с 1993 года перешел в НГДУ «Кумкольнефть» (предшественник «ПетроКазахстан») начальником цеха по поддержанию пластового давления.

На Кумколе в 1993 году под его руководством практически с нуля создан и введен в эксплуатацию цех ППД, построены и запущены в работу технический водозабор, первая БКНС, первая очередь сети нагнетательных трубопроводов, первые нагнетательные скважины, а в 2015 году обеспечено наличие программ переработки попутного газа для всех действующих месторождений «ПетроКазахстан». В текущем году утверждены аналогичные программы для месторождений Карабулак, Западный Тузколь, Юго-восточный Дошан, Дошан, что обеспечило выполнение требований по рациональному использованию природных ресурсов и защите экологии.

Обладатель награды «Лучший нефтяник» акима Кызылординской области 2015 года.

проблем специалисты ведущих НИИ проводили научно-исследовательские и опытно-конструкторские работы, в результате которых был решен вопрос о необходимости использования современных термохимических технологий, ранее не применявшихся в отрасли.

Мамбетов Жоламан: Произошли значительные перемены - они связаны с вызовами современности, с ускоряющимся темпом жизни. В качестве простого примера возьмем компьютер - во времена моей молодости мы делали все

расчеты с помощью калькулятора. Сегодня работа во всех структурных подразделениях компании осуществляется через информационную систему, все налажено и четко функционирует.

- Работа на каком объекте запомнилась больше всего и почему?

Абенов Абдулла: Больше всего мне запомнилась транспортировка нефти через терминал Жосалы с выходом «ПетроКазахстан» на новые направления, с учетом железнодорожных маршрутов. Объект строили с применением всех новшеств в строительстве и нефтедобыче - с полной автоматизацией, диспетчеризацией и управлением. Объект с нефтепроводом в 180 км (от Кумколя) и железнодорожным терминалом, с подачей до 8 составов (по 40 вагонов) в сутки был сооружен в кратчайшие сроки - за 8 месяцев.

Мамбетов Жоламан: Ярко запомнились дороги тех лет... Когда открыли Кумколь, дорог к нему не существовало. Важность транспортного сообщения в перевозке вахтовых рабочих и оборудования понятна каждому. Весной, когда таял снег, потоки воды были настолько сильными, что мы не могли добраться до групповых установок. Летом стояло такое пекло, что казалось, все вокруг плавится! А если впереди едет машина, то после нее стоит, долго не оседая, облако пыли, поднимающееся к небу. Зимой из-за сильного снегопада дороги так заметало, что нельзя было добраться из города в вахтовое поселение и обратно. Я до сих пор помню дни, когда привозили провизию на вертолете. Мы смогли справиться с этими проблемами, заложив фундамент первого месторождения нефти и основу для его успешного промышленного развития. Это наше главное достижение!

Агиманов Жалгасбай: Наиболее глубокие воспоминания - о работе в НГДУ «Узеньнефть» в 80-х годах. Нефтяные залежи Узень относятся к трудноизвлекаемым запасам, с высоковязкостью и высокопарафинистостью и с температурой застывания +30С°. Добыча и транспортировка нефти производились в сложных условиях. При охвате добывающего фонда в 600 скважин по одному ЦДНГ нам постоянно приходилось устранять застывания нефти в выкидных линиях скважин, коллекторах, проводить обработку скважин горячей водой и т.д. Сказывался и тот фактор, что этот период был сопряжен с реформами в стране: отсюда ухудшение материально-технического снабжения промыслов, нехватка спецтехники и люд-

Айдарбеков Кенхан Дюсенович

Первый геолог месторождения Кумколь, первооткрыватель месторождения Южный Кумколь (1999). Стаж работы в отрасли - 40 лет. Первое место работы - буровой рабочий Атырауской геолого-поисковой партии (1963). В 1989г. начал работу в НГДУ «Кумкольнефть» главным геологом. С 1992 года перешел на работу в Министерство энергетики и топливных ресурсов РК и далее работал в ряде компаний в РК.

Награжден медалью «Ерен Еңбегі үшін» (1999). За большие заслуги в геологии награжден дипломом «Почетный разведчик недр Республики Казахстан» (2006). Указом Президента РК награжден орденом «Құрмет» (2009) ко Дню независимости РК.

ских ресурсов. И даже в этих условиях - благодаря энтузиазму работников подразделения промыслов - выполнялись поставленные задачи руководства.

Биманов Барлыбай: Работа по проектированию строительства и эксплуатации магистрального нефтепровода Кумколь - Жосалы, в которой принимали участие непосредственно местные кадры под руководством менеджмента «Харрикейн Кумколь Мунай». Работа шла четко и слаженно, потому что строили мы сами - местные инженеры и специалисты, и была выполнена качественно и в срок. И дальнейшую эксплуатацию доверили местным специалистам.

- Что именно помогло Вам в профессиональном становлении? Есть ли у Вас учителя в профессии?

Мамбетов Жоламан: В 1981 году я начал карьеру в качестве оператора в Жанаозене, и моим первым наставником стал старший оператор по

Биманов Барлыбай Токсанбаевич

Пенсионер с 2014 года, последняя должность в компании - ведущий инженер по транспортировке нефти магистрального трубопровода нефти «Кумколь - Жосалы». Стаж работы в отрасли 17 лет. В «ПетроКазахстан» с 1996 года. В 1999 году в критическое для компании время возглавил комиссию по заработной плате, обеспечив стабильность в трудовом коллективе. Внес значительный вклад в реализацию и функционирование проекта магистрального нефтепровода и терминала «Кумколь - Жосалы».

За активное участие в общественной жизни области в 2001 году получил благодарственное письмо от Президента РК, а в 2005 - личную благодарность Нурсултана Назарбаева.

добыче нефти, опытный специалист А.Тлегенов, который многому меня научил и привил интерес к профессии. Следующими мудрыми учителями стали руководитель цеха К.Нугманов, главный инженер Кумколя Ж.Жалгасов и воистину великий руководитель коллектива М.Г.Саламатов. Именно эти люди заложили основу для процветания компании, благодаря их бесценному вкладу был открыт доступ к богатствам кызылординских недр.

Биманов Барлыбай: В профессиональном становлении большую роль сыграли такие менеджеры ПККР, как Г.Байманов, А.Абенев. И я по праву считаю их моими учителями.

Абенев Абдулла: Главное - любовь и уважение к профессии. Интерес к ней зарождался с детства, еще в школьные годы, и все реализовалось - в зрелые годы я принял участие в возведении объектов нефтегазового комплекса. В любой профессии есть учителя. Могу с гордостью назвать Героя Социалистического Труда Э.Х.Гукасова, начальника Главрессовхозстроя, позднее - первого заместителя председателя Совета министров КазССР, также начальника объединения Кызылордасовхозводстрой Е.Бозгулова, директора дирекции Главрессовхозстроя К.Е.Майлина, заместителя председателя облисполкома Ф.Х.Фаткульдинова, первого секретаря Кызылординского обкома Е.Н.Ауельбекова и многих других.

Айдарбеков Кенхан: Безмерно благодарен своим старшим коллегам, поколению ветеранов в нефтяной отрасли за их помощь в мо-

Мамбетов Жоламан Аманжолович

Пенсионер с 2015 года, последняя должность в компании - руководитель группы отдела проектной документации по разработке месторождений нефти и газа, департамент по разработке нефти и газа. Стаж работы в отрасли 34 года. Начал трудовую деятельность в 1970 году слесарем 3-го разряда в Мойнакском городском водопроводе. В 1990 пришел на должность начальника комплексного цеха по добыче, подготовке нефти и газа на Кумколе в НГДУ «Кумкольнефть». Работая в составе подразделения ЦППН, внес существенный вклад в открытие и ввод в эксплуатацию профильных цехов.

В 2015 году награжден медалью «Еңбек ардагері».

ем профессиональном становлении. Считаю своими наставниками, настоящими учителями в нашем непростом деле Р.Утесинова, Н.Бекбосынова, С.Крымкулова, М.Батырбаева и, конечно, М.Г.Саламатова.

Агиманов Жалгасбай: Моими первыми наставниками на Узене (откуда я начинал) были начальник промысла К.Нугманов и главный инженер А.Орынбаев, именно здесь я постигал основы профессии, пройдя все ступени - от оператора подземного ремонта скважин до начальника нефтяного промысла Узеня. Для профессионального роста всегда полагался на свои навыки и образование, также помогало чтение технической литературы, учебных пособий и т.д. Думаю, именно первоначальный опыт работы на промысле повлиял на всю дальнейшую карьеру и помог в профессиональном становлении в работе уже на разных должностях в ПККР.

Алғашқы бұрғылау бригадалары. 1987ж. / Первые буровые бригады. 1987 г. /
First drilling crews. 1987

- Каким личным вкладом в развитие вашей компании Вы гордитесь?

Агиманов Жалгасбай: Достижения ПККР как одной из ведущих нефтяных компаний региона - результат многолетнего и напряженного труда всех поколений наших работников. Горжусь своим вкладом в развитие компании в области открытий, освоения и разработок первых нефтяных месторождений Кумколь, Кумколь Южный, Арысқум, Кызылкия, Майбулак, а в последующие годы - новых месторождений Северо-Западный Кызылкия, Юго-Западный Карабулак, Западный Тузқоль и других. Моя работа была непосредственно связана с проектированием и разработкой месторождений и разведочных площадей, с осуществлением мероприятий, направленных на увеличение уровня добычи и повышение эффективности организации производства.

Биманов Барлыбай: Горжусь, что работал над проектом строительства и эксплуатации легендарного нефтепровода Кумколь - Жосалы.

Айдарбеков Кенхан: В 1989-1990 годах при разработке и вводе в эксплуатацию Кумколя мы сталкивались со множеством сложностей, включая проблемы климатического и бытового характера. Несмотря на все трудности, мы с честью справились с ответственной работой. Кумкольская нефть стала основой процветания региона и способствовала трудоустройству тысяч местных жителей.

Абенов Абдулла: Известно, что в первые годы нефтедобычи в Южно-Тургайском прогибе весь попутный газ сжигался на факелах, что вызывало негативное отношение госорганов и населения. Компаниям предъявляли миллиардные экологические штрафы, подвергая их острой критике в СМИ, устраивали дебаты и митинги, возмущаясь действиями нефтяников. Под прицелом критики каждый член коллектива нефтяников чувствовал себя изгоем общества, подвергающим экологию и население региона непредвиденным рискам. На данном этапе остро стоял вопрос ускорения программы утилизации газа. Была разработана и утверждена программа, предусматривающая выработку электроэнергии газотурбинами из попутного газа и обратную закачку попутного газа в пласт, что делало возможным дополнительную добычу нефти - путем поддержания пластового давления. Проект был реализован в кратчайшие сроки - за полтора-три года, что позволило «ПетроКазахстан» в дальнейшем сэкономить значительные сред-

Крупнейшие месторождения РК

По последним данным, казахстанские запасы нефти составляют около **6 млрд.** тонн «черного золота» - это **3%** от мирового запаса.

Узень.

Проект открыт в 1961 году на полуострове Мангышлак (Мангистауская область). Кроме «черного золота», на Узене добывают природный газ.

Жетыбай.

В 1961 году на полуострове Мангышлак открыли еще одно крупное нефтегазовое месторождение - Жетыбай.

Каламкас.

Открыт в 1976 году на полуострове Бузачи (Мангистауская область), но стабильные работы по добыче нефти начались только в 1979 году. Также в 2000-х годах был открыт Каламкас Северный - морское хранилище нефти.

Карачаганак. Месторождение, расположенное вблизи города Аксай на западе Казахстана, открыто в 1979 году. Занимает третье место среди крупнейших нефтяных месторождений РК, имея запасы и нефти, и природного газа.

Тенгиз.

В 1979 году недалеко от Атырау открыли крупное месторождение - Тенгиз. На него приходится около 30% производства нефти в Казахстане. Помимо «черного золота», здесь добывают и газ.

Кумколь.

Расположенное в Кызылординской области месторождение открыто в 1983 году. Открытие Кумколя превратило регион из аграрного в нефтяной и дало старт обнаружению других месторождений.

Кашаган.

Одно из наиболее крупных месторождений нефти в Казахстане открыто в 2000 году и расположено в 80 км от города Атырау. Месторождение находится на 9-м месте по добыче «черного золота» в мире.

ства и решить основные экологические вопросы в регионе. Вся работа выполнена силами департамента строитель-

ства и проектов ПККР с привлечением квалифицированных специалистов из Канады и КНР.

Алғашқы бұрғылау бригадалары. 1987ж. / Первые буровые бригады. 1987 г. / First drilling crews. 1987

Мамбетов Жоламан: На Кумколе подразделение ЦППН - это основная технологическая цепочка. С ростом производительности технологических систем растет и число крупных цехов, имеющих значительный штат рабочих. Горжусь, что смог внести вклад в открытие и своевременный ввод в эксплуатацию таких цехов, что способствовало организации работы и эффективному взаимодействию всех структурных подразделений и производственных площадок компании.

- Какие слова напутствия Вы можете дать молодым коллегам, Вашим преемникам?

Айдарбеков Кенхан: Работайте усердно во благо нашей страны, благосостояния народа, развития нефтегазовой отрасли, открытия новых месторождений. Будущее Казахстана в руках нашей молодежи. Пусть наш суверенный Казахстан процветает!

Абенов Абдулла: Жить и работать в ногу со временем! Для этого надо учиться и постоянно работать над собой, не останавливаясь на достигнутом. И не забывать, что, достигнув определенных вершин, вы столкнетесь с другими новыми высокими рубежами.

Агиманов Жалгасбай: Хотел бы выразить глубокую признательность руководству компании за внимание и заботу о работниках, в том числе о молодых спе-

Оңтүстік Құмкөл кен орнын ашу, ГУ-2. 1999 ж. / Открытие м/р Южный Кумколь, ГУ-2. 1999 г. / Opening ceremony of South Kumkol field, GU-2, 1999.

циалистах, которым предоставляют возможность учиться, работать и повышать свою квалификацию. Желаю нашей компании дальнейшего процветания и прогресса в своей деятельности, несмотря на производственные и экономические трудности сегодняшних дней. А молодому поколению хочу пожелать успехов и больших профессиональных достижений - вопреки всем трудностям! Многолетняя работа научила меня не отступать перед препятствиями. Всегда нужно ид-

ти вперед, даже если что-то не получается, не стоит опускать руки, просто необходимо набраться терпения, приложить больше сил и добиться желаемого, ведь неразрешимых проблем не бывает!

Мамбетов Жоламан: Будьте настойчивы, терпеливы, любите свою профессию и делайте все возможное, чтобы двигаться вперед! Тогда вы увидите плоды своего труда. Ключ к успеху - в ваших руках. Не уставайте учиться и развиваться, работайте во благо страны!

КРАТКАЯ ИСТОРИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРАХ

Мы все знаем, что наша компания с ее богатой историей развития и достижениями является одним из крупнейших налогоплательщиков и работодателей в регионах своей деятельности, вносящих существенный вклад в развитие местного бизнеса и помогающих сообществу. И сегодня предлагаем вам посмотреть на эти показатели наглядно посредством краткой инфографики по основным показателям «ПетроКазахстан» за последние 10 лет.

Годы	Изменения в видах выпускаемой продукции
2013	Переход на выпуск продукции экологического класса K2 в соответствии ТР ТС
2017	В связи с окончанием 1-го этапа модернизации прекращён выпуск бензина АИ-80 и осуществлен переход на выпуск продукции экологического класса K4/K5 в соответствии ТР ТС

ИНВЕСТИЦИИ

581 млрд. тенге

за период 2008-2018

из них в реализацию Проекта реконструкции и модернизации ШНПЗ

534,5 млрд. тенге

ОБЪЕМ ПЕРЕРАБОТКИ НЕФТИ

ГЛУБИНА ПЕРЕРАБОТКИ

74,36%

2018 год

ВЫДЕЛЕННЫЕ СРЕДСТВА В РАМКАХ РЯДА МЕМОРАНДУМОВ О СОТРУДНИЧЕСТВЕ ПО СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОМУ РАЗВИТИЮ РЕГИОНА С АКИМАТОМ ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ

1,47 млрд. тенге

за период 2008-2018

НАЛОГОВЫЕ ВЫПЛАТЫ

165,8 млрд. тенге

за период 2008-2018

СОТРУДНИКИ

Казахстанцы	Иностранцы
1336 человек 2008 год	6 человек
1671 человек 2018 год	21 человек

СРЕДСТВА НА СПОНСОРСКИЕ И БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫЕ ПРОЕКТЫ

1,9 млрд. тенге

за период 2008-2018

НАГРАДЫ ПО БОТОС

В 2011 году ПК ОП был награжден премией Президента РК «Золотой Парыз-2011» в номинации «За вклад в экологию», а в 2013 году занял 2-е место в республиканском конкурсе «Сенім» как «Лучшее безопасное предприятие 2013 года». ТОО «ПК ОП» стал победителем ежегодного Республиканского конкурса по социальной ответственности бизнеса «Парыз-2016» и признан лучшим в номинации «За вклад в экологию» среди крупных предприятий.

Годы	Открытые месторождения	Введенные в эксплуатацию месторождения
2008	Карабулак, Юго-Восточный Дошан	
2009	Юго-Западный Карабулак	
2010	Западный Тузколь	Северо-Западный Кызылкия
2011	Жанбыршы	Восточный Кумколь
2012	Южный Дошан	
2013		Юго-Западный Карабулак, Северный Нуралы
2014	Юго-Восточная часть м/р Кумколь (Караванчи), Кетеказган Северный	
2017	Бухарсай	Карабулак
2018	Северный Карабулак (структура в районе №4 скважины)	Западный Тузколь

ИНВЕСТИЦИИ В РАЗВИТИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЙ

546,9 млрд. тенге

за период 2008-2018

ВЫДЕЛЕННЫЕ СРЕДСТВА НА СПОНСОРСКИЕ И БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫЕ ПРОЕКТЫ (в том числе в рамках Меморандумов с Акиматом Кызылординской области)

10,4 млрд. тенге

за период 2008-2018

ДОБЫЧА

3,2 МЛН. ТОНН

2008 год

1,7 МЛН. ТОНН

2018 год

30,2 МЛН. ТОНН

2008-2018

НАЛОГОВЫЕ ВЫПЛАТЫ

886,3 млрд. тенге

за период 2008-2018

СОТРУДНИКИ

Казахстанцы

1598 человек | 2008 год | **56** человек

1607 человек | 2018 год | **37** человек

Иностранцы

МЕСТНОЕ СОДЕРЖАНИЕ В ЗАКУПЛЕННЫХ ТОВАРАХ, РАБОТАХ И УСЛУГАХ

40,9%

2018 год

Товары

77,2%

Работы

87,4%

Услуги

НАГРАДЫ ПО БОТОС

В 2005, 2008-2010 годах ПККР становился победителем Республиканского общественного смотра по безопасности и охране труда в номинации «Лучшая организация, предприятие». В 2009 году ПККР награжден «KAZENERGY» высшей премией отрасли - «Золотой Прометей» в номинации «Лучшая экологическая программа». В 2014 году ПККР стал лауреатом премии Президента РК «Алтын Сапа» за достижения в области качества продукции, обеспечение их безопасности, а также за внедрение высокоэффективных методов управления качеством. В 2018 году по итогам ежегодного республиканского конкурса по безопасности и охране труда среди работодателей РК - «СЕНИМ» АО «ПККР» заняло 1-е место в номинации «Лучшая служба охраны труда».

ЕЖЕГОДНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ «ПЕТРОКАЗАХСТАН»

Ежегодная конференция «ПетроКазахстан» традиционно подводит итоги 2018 года и определяет задачи на 2019 год. На нынешней конференции, которая состоялась 4 марта 2019 года, была представлена система выполнения работы по ключевым показателям и подписаны рабочие обязательства с вице-президентами. Также состоялось награждение отличившихся работников.

На конференции во главе с президентом АО «ПКР», президентом «ПетроКазахстан Инк» г-ном Хуан Сяньсюн присутствовали Председатель правления г-н У Линьган, вице-президент по капитальному строительству и внешним связям г-н Болат Күшербаев, вице-президент по стратегическим коммуникациям г-н Рустем Бектуров, вице-президент по совместным предприятиям г-н Абдурэсители Турсун, руководитель АФК «ПКОСИ» г-н Чжан Пинчжань, вице-президент по финансам г-н Ян Миньюй, вице-президент по маркетингу и логистике Инь Сянцин.

Глава компании г-н Хуан Сяньсюн рассказал об итогах 2018 года и обозначил задачи на 2019 год. В компании с каждым годом наблюдается снижение объема добычи, но это лишь побуждает искать новые возможности для улучшения ситуации: необходимо вкладывать инвестиции в изучение новых участков, оптимизировать операционные расходы и минимизировать риски, связанные со штрафными санкциями. Подводя итоги, г-н Хуан Сяньсюн отметил: «ПетроКазахстан как социально ответственный корпоративный партнер продолжит курс по обеспечению успеха и благосостояния компании, населения и региона в целом».

Курделі курьлыс және сыртқы байланыстар жөніндегі Вице-президент Болат Көшербаев пен Президент Хуан Сяньсюн (солдан оңға қарай) шартқа қол қоюда / Вице-президент по капитальному строительству и внешним связям Болат Күшербаев и Президент Хуан Сяньсюн (слева направо) подписывают договор / Capital Construction and External Affairs Vice-President Bolat Kuserbayev and President Huang Xianxiong (from left to right) signing the agreement

Также выступил вице-президент по финансам Алматинского филиала «ПетроКазахстан Оверсиз Сервисес Инк» г-н Ян Миньюй. Он представил присутствующим операционный и финансовый отчет компании за 2018 год. О системе стимулирующих выплат на основе оценки работы рассказал руководитель Алматинского филиала «ПетроКазахстан Оверсиз Сервисес Инк» г-н Чжан Пинчжань.

Финальным этапом стала **церемония награждения Премией отличившихся работников за 2018 год**. В прошлом году руководством компании было принято решение разработать и внедрить новую поощрительную политику, и так появилась «Премия для отличившихся работников». Эта новая программа служит стимулом вносить особый вклад в улуч-

шение производственной деятельности, обеспечивая снижение объемов привлечения услуг третьей стороны, внедряя эффективные технические предложения и т.д.

Представленные проекты разделены по пяти категориям. Первая категория - проекты со значимым вкладом в корпоративное социально-экономическое развитие компании. Вторая категория – проекты по усовершенствованию управления в области безопасности и охраны труда путем укрепления первостепенных работ, в третьей категории – проекты, работа по которым отражает строгую ответственность сотрудников и выходит за пределы их ежедневных должностных обязанностей. Проекты в четвертой категории - сведение к минимуму привлечения услуг 3-й стороны, вместе с тем улучшение профессиональных навыков своих сотрудников. Участники проектов по пятой категории представили эффективные технические предложения, рационализаторские идеи и предложения.

Премия для отличившихся работников предусматривает три уровня наград: 1-й уровень - «Исключительный вклад», 2-й уровень - «Значительный вклад» и 3-й уровень «Заметный вклад».

Для участия в новой поощрительной Программе от подразделений ПКР поступило много заявок. После их тщательного анализа по решению наградного комитета были определены призеры по 22 проектам, из них один проект получил премию за «Исключительный вклад», два - за «Значительный вклад», остальные – за «Заметный вклад».

Президент Хуан Сяньсюн мырза Ж.Мырзабековты «Елеулі үлес үшін» 2-ші дәрежелі жұлдемен марапаттауда / Президент Хуан Сяньсюн награждает Ж.Мырзабекова премией 2-го уровня за «Значительный вклад» / PetroKazakhstan President Huang Xianxiong awards Zh. Myrzabekov for level 2 award "Significant contribution"

За проект «Продление контракта на добычу месторождения Арыскум и подписание контракта на добычу месторождения Западный Тузколь» премией 1-го уровня «Исключительный вклад» была награждена «Группа по получению контракта на добычу углеводородов». В число участников группы вошли Болат Кушербаев, Жалгасбай Агиманов, Даурен Кадеев, Галым Байманов, Сеилбек Беркенов, Курмангазы Асанов, Кумисбек Жусупов, Агзам Шарменов, Куат Курмангазиев, Азамат Адранов и Бахытжан Берманов. «Нашей группой была проделана огромная командная работа по подписанию контракта на добычу (подготовительный период) на месторождении Западный Тузколь и по продлению контракта на добычу на месторождении Арыскум путем подписания дополнительного соглашения на следующие 20 лет, - отмечает руководитель группы, вице-президент по капитальному строи-

тельству и внешним связям Болат Кушербаев. - Сложность в подписании данных контрактов состояла в том, что в 2018 году было изменено законодательство в сфере недропользования, что коснулось всех подзаконных актов. Контракт на добычу на месторождении Западный Тузколь был первым контрактом на добычу в РК, подписанным в соответствии с новым Кодексом «О недрах и недропользовании». Своевременное подписание данных контрактов позволило компании продолжить добычу нефти на указанных месторождениях без остановки производства, что в конечном итоге способствовало перевыполнению плана по добыче нефти за 2018 год».

Премиию «Значительный вклад» получили два проекта. Первый - «Проектной группы» в составе Айнура Курманбаевой, Гульнар Токшылыковой, Орынбасара Алдабергенова, Нурлана Оразбахова, Абдразака Елубаева, Жомарта Мырзабеко-

ва, Бакытгул Естаевой, которая была номинирована в категории «За уменьшение привлечения услуг 3-й стороны». Группа самостоятельно реализовала ряд проектов, включая такие как «Система сбора нефти и газа, водонагнетания, электро-снабжение и подъездные дороги по всем месторождениям АО «ПККР», ТОО «Кольжан», ТОО «Кольжан-SSMOil», «Установка компрессора «Солар» на ЦУГ м/р Кызылкия», «Строительство ГТЭС на м/р Кызылкия», «Электростанция м/р Западный Тузколь», «Пункт приема нефти на м/р Западный Тузколь» и другие. Участниками группы был осуществлен широкий спектр работ, начиная от разработки ТЭО, выбора оборудования, разработки проектных чертежей, смет по проекту, заканчивая защитой проектов в госорганах и авторским надзором.

Второй проект «Группа инженеров механизированной добычи», куда вошли Алмас Ескараев, Асхат Исабеков, Нурлан Мамбеталиев, Руслан Доскабылов и Алмас Ибраев. Группа инженеров отдела технологии добычи контролирует работу скважин всего механизированного фонда АО «ПККР», ТОО «Кольжан», ТОО «ТузкольМунайГаз Оперейтинг» и филиала «ПКВИ». Своевременный анализ потребностей оборудования позволяет минимизировать простои скважин. Благодаря грамотному мониторингу, проведенному группой, в 2018 году за счет ремонта УЭЦН удалось избежать простоя скважин и сэкономить средства на сумму 163,6 млн.тенге.

Поздравляем наших призеров и выражаем искреннюю благодарность за их особый вклад в работу компании!

Жоғарғы башшылық пен «Ерекше үлес» 1-ші дәрежелі жүлдесінің лауреаттары /Топ-менеджмент и обладатели премии 1-го уровня за «Исключительный вклад» / Top management with holders of level 1 award "For exceptional contribution"

КОММЕРЧЕСКОМУ УЗЛУ УЧЕТА НЕФТИ ПККР – 10 ЛЕТ!

«Каждая вещь известна лишь в той степени, в какой ее можно измерить», отмечал один из величайших физиков ирландец Вильям Томсон. С давних пор люди сталкивались с необходимостью определять расстояние, длины предметов, время, площади, объемы, и с каждым годом роль и значение измерений повышалась. Ведь именно измерения могут дать полную картину происходящего. В этой связи коммерческий узел учета нефти (КУУН), отмечающий свой 10-летний юбилей, имеет стратегическое значение для «ПетроКазахстан» - именно здесь осуществляется конечный учет всей добытой компанией нефти и ведется ее распределение по компаниям (согласно маршрутным поручениям отдела маркетинга).

Работы по созданию коммерческого узла учета нефти (КУУН СИКН №2), расположенного сегодня на входе в магистральный нефтепровод АО «КазТрансОйл», начались в 2008 году. Подрядчиком для строительства объекта была выбрана российская компания «ИМС-Индастриз», имеющая большой опыт в строительстве нефтегазовых установок и готовых объектов нефтегазовой отрасли как в России, так и в странах ближнего зарубежья. И 1 июня 2010 года СИКН был введен в промышленную эксплуатацию и передан на баланс технологической группы, руководителем которой на тот момент являлась Есиркепова Бакытгуль.

Добытая из скважины нефть проходит множество этапов по подготовке и переработке. Пропущенная через фонтанную арматуру ЦДНГ, предварительно очищенная в сепараторах нефть идет через групповые и замерные установки, направляется в ЦКППН, где в печах, сепараторах, установках по обезвоживанию и обессоливанию, она достигает состава товарной нефти. Затем, отстоявшись в резервуарах, полученный продукт через депрессаторную установку направляется в КУУН, где, пройдя массовые расходомеры, блок измерения качества нефти, отправляется по магистральному нефтепроводу АО «КазТрансОйл». Это продвижение фиксируется в акте приема-сдачи и паспорте качества нефти.

Работы на объекте начались с нуля: пришлось провести все согласования документов, форм, установить порядок действий с принимающей нефть стороной АО «КазТрансОйл», разработать графики, отчетные документы, необходимые журналы. Была разработана и утверждена Процедура FO-031-01 между компаниями ПККР и «КазТрансОйл», которая теперь является основой взаимодействия и корректируется ежегодно в связи с изменением рабочего процесса.

Прошло 10 лет со дня ввода в эксплуатацию, и за эти годы для обеспечения безаварийной работы объекта своевременно осуществлялось техническое обслуживание, оперативно и без остановки заменялись вышедшие из строя приборы и оборудование. В целях улучшения объекта были предложены и реализованы строительные проекты. Так, для защиты оборудования в блоке измерительной линии построен навес, установлено помещение для складирования ЗИП и КИПиА, смонтировано дополнительное операторное помещение.

За годы эксплуатации КУУН его руководителю Есиркеповой Бакыткуль удалось создать команду из высококвалифицированных специалистов, которые могут решать задачи любой сложности. Был случай, когда произошел отказ автоматического пробоотборника, установленного на блоке измерения качества нефти, и в кратчайшие сроки была

произведена замена неисправной платы. Работа была выполнена собственными силами, без привлечения подрядчиков, что позволило сэкономить средства компании, и подобных случаев немало. На объекте постоянно модернизируется оборудование, в настоящее время ведется замена вычислителей расходов.

Сегодня команда КУУН состоит из таких квалифицированных специалистов, как технологи Килибаев Алмат, Жумахметов Алислам, Баимбетов Акыл-

МЕКТ ҰЖЫМЫ / Коллектив КУУН / COMU team

В 2012 году в рамках празднования Дня нефтяника технолог Бамимбетов Акылбек был отмечен за 25-летний вклад в деятельность «ПетроКазахстан» благодарственным письмом акима области, а в 2017 году благодарственное письмо акима города вручено технолог Килибаеву Алматы.

КУУН становится обладателем 1-го места в 2014, 3-го места в 2015 в проходящем среди подразделений ПККР конкурсе «Пожар легче предупредить, чем потушить», а также 3-го места в 2016 и 2-го места в 2017 в конкурсе «Лучший цех по БОТОС» и призовых мест по футболу, фриззалу и баскетболу в Спартакиаде ПККР.

бек, Азилхан Жасулан, инженеры КИПиА - Баликбаев Абу, Абилханов Нариман, Майгельдиев Агжан. В производственной деятельности сотрудники тесно взаимодействуют с подразделениями компании, включая ЦКППН, химические системы, отдел маркетинга, отдел метрологии, отдел управления технического обслуживания, и непосредственно с АО «КазТрансОйл».

В отделе налажена система наставничества. За эти годы много выпускников вузов, обучившихся в КНР по «Стипендиальной программе «ПетроКазахстан» по Кызылординской области», прошли стажировку в КУУН и успешно работают в разных отделах компании, в головном офисе в Алматы и других компаниях.

В свободное от работы время сотрудники активно принимают участие в общественных мероприятиях и спортивных соревнованиях.

Поздравляем сотрудников КУУН с 10-летием и желаем успешной безаварийной работы!

ПККР с 1990 года пользуется услугами АО «КазТрансОйл» по транспортировке нефти. Сдача продукта ранее велась объемно-статистическим методом (по резервуарам ЦКППН), но с вводом в действие новых стандартов РК, в части учета нефти на территории РК, было принято решение о создании нового объекта КУУН СИКН №2, где учет ведется массово-динамическим методом (по кориолисовым массометрам).

КАКИЕ МЫ, МОЛОДЕЖЬ ПЕТРОКАЗАХСТАН?

2019 год объявлен в РК Годом молодежи. Являясь ключевым фактором конкурентоспособности нашей страны в современном мире, молодежь нуждается в стартовой поддержке, и для этого на государственном уровне в рамках Дорожной карты по проведению Года молодежи предусмотрено 74 мероприятия по четырем ключевым блокам (доступное образование и поддержка талантов, трудоустройство и занятость, социальная поддержка, укрепление патриотизма, межэтнического согласия и гражданственности). Программы по поддержке молодежи есть и в нашей компании, и сегодня мы расскажем о ПҚКР.

«ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» предоставляет своим работникам возможность обучения и развития, и, повышая квалификацию, сотрудники получают дополнительные возможности для карьер-

ного роста. Одно из достижений «Петро-Казахстан» в сфере обучения - ежегодные стипендиальные программы, в том числе и для молодежи региона.

Уже известной на всю область является Стипендиальная программа «Петро-Казахстан» по Кызылординской области, предусматривающая присуждение ежегодных стипендий талантливой молодежи области для получения степени бакалавра в Китае и Казахстане по наиболее востребованным для компании специальностям. Созданная при поддержке Акимата области программа стартовала в 2005 году. Многие из выпускников программы работают в ПҚКР, где уже сделали хорошую карьеру.

Также есть программа заочного обучения работников ПҚКР, в рамках которой компания предоставляет финансовую поддержку работникам по получению

высшего образования. Для детей-иждивенцев работников ПҚКР предусмотрена Стипендиальная программа. Всего за последние 10 лет на эти три программы было выделено свыше 1,2 млрд. тенге. ПҚКР также оказывает содействие работникам для прохождения обучения по программе «Болашак», сохраняя рабочее место на период обучения.

Еще одной инициативой ПҚКР является финансовая поддержка Казахстанской открытой полевой олимпиады юных геологов для содействия движению юных геологов. Главные цели олимпиады - профориентация молодежи, повышение интереса к изучению геологических наук, выявление и поддержка одаренных детей, привлечение внимания школьников к проблемам экогеологии и охраны недр.

В следующем номере читайте о молодежи ПҚОП.

- Ваши советы: что поможет молодому специалисту вырасти профессионально?

Азамат: У меня есть несколько принципов, которым я стараюсь следовать. На мой взгляд, очень важен наставник. Я заметил, чем опытнее профессионал и чем больше мудрости он накопил, тем больше у него желание поделиться этим с начинающими специалистами, и мне в этом плане очень повезло – именно таковыми являются мои руководители. Также я стараюсь довести все порученные мне дела до конца, относиться к работе с любовью, а к коллегам - с большим уважением. Стараюсь всегда повышать квалификацию, проходя тренинги и программы. Так, недавно обучался по программе ИЛМ в области менеджмента и лидерства, которая дает такие полезные инструменты, как тайм-менеджмент, управление результативностью, подготовка и проведение презентаций и другие.

Думан: Прежде всего, это внутреннее стремление человека к саморазвитию, а способы и инструменты всегда можно найти.

Арман: Постоянное саморазвитие, чтение специализированной литературы, налаживание связей с коллегами из других компаний, обучение специализированному программному обеспе-

В АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» работает не один десяток молодых людей. Есть среди них и яркие личности, обладающие удивительной целеустремленностью, трудолюбием и неординарностью. Их профессиональная биография - это история становления личности.

Адранов Азамат, руководитель группы отдела разработки, департамент геологии и разработки, ПҚКР, 30 лет. Окончил Китайский нефтяной университет в рамках Стипендиальной программы «ПетроКазахстан», а также КГУ им. Коркыт-ата, бакалавр инженер-разработчик, магистр экономических наук. Говорит на пяти языках: казахском, турецком, русском, английском и китайском. В 2012 году Азамат после окончания вуза начал свою карьеру специалистом в цехе добычи нефти и газа, а уже в 2017 году был назначен на должность руководителя группы по эксплуатации месторождений.

При непосредственном участии Азамата своевременно обеспечивается утверждение проектных документов на разработку месторождений, отчетов по пересчету запасов, которые позволяют компании продолжить свою деятельность в сфере добычи нефти и газа. Внес вклад в получение льготной ставки НДС: заявка по Кумколю, которой непосредственно занимался А.Адранов, была одобрена Министерством национальной экономики, в результате чего для месторождения была установлена льготная ставка НДС в размере 0,35%, что позволило получить экономический эффект, начиная с 2015 года и до конца срока действия контракта на недропользование.

В 2018 году за личный вклад в развитие нефтегазовой отрасли Азамат Адранов был награжден благодарственным письмом KAZENERGY и Президентской премией за исключительную работу, а в 2019 году стал обладателем Президентской премии за существенный вклад в получение контракта на добычу м/р Западный Тузколь.

чению и, конечно, применение всех новых знаний на практике.

- Главный урок, полученный вами от родителей/учителей?

Думан: Рассчитывай только на свои силы, а не жди готового. Это приучило меня к дисциплине и терпению, научило самостоятельно находить правильные ответы в жизни.

Арман: «Терпение и труд всё перетрут» - как говорили мои учителя. Максимум усилий, нацеленность на качество, а не на скорость достижения результата, ответственность. Благодаря им я также научился нестандартно мыслить и решать поставленные задачи.

Азамат: Уважать окружающих и быть пунктуальным. Опоздания на встречи и собрания могут вызвать у вас стрессовое состояние, а окружающие начнут сомневаться в том, что на вас можно положиться.

- Какие книги вы бы порекомендовали для прочтения?

Азамат: Профессиональные: «Разработка нефтяных и газовых месторождений», Б.В.Покрепин; «Современные методы разработки месторождений на поздних стадиях», Т.А.Деева. **По саморазвитию:** «План достижения успеха», Наполеон Хилл.

Думан: Профессиональные: «Well testing», John Lee; «Скважинная добыча нефти», И.Т. Мищенко. **По саморазвитию:** «Семь навыков высокоэффективных людей», Стивен Кови.

Арман: Профессиональные: «Физика нефтяного и газового пласта», Ш.Гиматудинов; «Геофизические исследования скважин», И.Сковородников. **По саморазвитию:** «Идеальный руководитель», «Размышления о личном развитии», И.А.Дизес.

Касенов Думан, ведущий инженер по добыче, департамент разработки и добычи, 31 год. Окончил Китайский нефтяной университет в рамках Стипендиальной программы «Петро-Казахстан» по двум специальностям - «нефтегазовое дело» и «международная торговля и экономика», а также магистратуру в Пекинском университете аэронавтики и космонавтики по направлению «Проектное управление». Свободно говорит на пяти языках - казахском, русском, турецком, китайском и английском. В ПККР - с 2014 года, начинал с должности специалиста-стажера в отделе технологии добычи на Кумколе и уже в 2018 году стал ведущим инженером по добыче в департаменте разработки и добычи.

Сегодня активно занимается гидродинамическими исследованиями скважин с последующей интерпретацией на специальном программном обеспечении «Pansystem», составляет специальные программы по подземному ремонту скважин и занимается внедрением новых технологий по увеличению добычи.

В 2018 году был отмечен благодарственным письмом от Председателя правления компании ПККР за добросовестный труд и вклад в развитие компании.

Сапаров Арман, руководитель группы по технологии добычи нефти, департамент добычи нефти и газа, 31 год. Получил образование в КазНТУ им. К.И.Сатпаева по специальности «разработка и эксплуатация нефтяных и газовых месторождений» по гранту. В 2011 году на конкурсной основе обучался по программе «Управление проектами» в Кызылорде, а в 2012 году - еще и по программе «Международный сертификат по технологическим процессам в нефтегазовой отрасли». В ПККР с 2009 года, начинал оператором ДНГ 3-го разряда на Кумколе, и в 2017 году был назначен руководителем группы по технологии добычи.

Сегодня в ведении Армана - подготовка технической части конкурсной документации на услуги, направленные на интенсификацию добычи нефти и газа, анализ текущих режимов работы скважин для подготовки рекомендаций для проведения мероприятий по повышению нефтеотдачи, изучение новых прогрессивных технологий интенсификации нефтедобычи, участие в разработке программ по совершенствованию технологических процессов. Арман вносит существенный вклад в реализацию мероприятий по интенсификации добычи, что, в свою очередь, способствует увеличению добычи нефти.

В 2016 году награжден благодарственным письмом руководства компании в честь празднования 25-летия независимости РК и 30-летия промышленного освоения месторождения Кумколь.

	Год	Общая чис-ть сотрудников до 30 лет	Чис-ть мужчин	Чис-ть женщин	В браке	Высшее образование	Среднее специальное образование
ПККР	2013	406	82%	18%	50%	77%	15%
	2018	131	77%	23%	59%	72%	21%
ПКОП	2013	229	80,3%	19,7%	36%	55%	18%
	2018	473	89,8%	10,2%	31%	77%	23%
ПКОСИ	2013	126	46,8%	53,2%	25%	86%	9,5%
	2018	78	56,4%	43,6%	18%	82%	10%

«ПЕТРОКАЗАХСТАН» В ЛИЦАХ. ОТДЕЛ ТЕХНОЛОГИИ ДОБЫЧИ ПККР.

Мы начинаем новую рубрику, цель которой познакомить сотрудников компании с различными отделами, показав их один рабочий день и рассказав о работе в целом. Сегодня вашему вниманию представим отдел технологии добычи ПККР на месторождении Кумколь – и ниже интервью с его начальником Алматом Жумановым.

- Алмат, с чего начинается ваш день?

- Как всегда, утро начинается с небольшой прогулки. Иду на работу, анализирую вчерашний день, обдумывая и мысленно утверждая задачи для себя и своего отдела на день предстоящий. Рабочее время начинается с самого раннего утра - в 06.00. В первую очередь, разбираю почту, изучаю суточные рапорты, кое-что выписываю в тетрадь. Обязательно делаю пару звонков. Придерживаюсь принципа «торопиться не спеша, и тогда день будет лёгкий и без стресса».

В 07.00 - утренняя планерка, где обсуждаются основные действия по достижению намеченных целей. Как и на любом производстве, у нас имеется план, которого следует придерживаться, и, конечно, в него при необходимости вносятся корректировки.

Далее начинается рутинная работа, которая основана на телефонных звонках и ведении деловой переписки с коллегами своего и других отделов. Необходимо решить вопросы по бесперебойной работе скважин, выяснить обстоятельства будущих поставок оборудования, подготовить контракты, успеть сделать многое другое. На обед отводится один час, после которого вновь разбираю почту. Часто приходится присутствовать на технических собраниях и посещать инженеров, геологов отдела. Так проходят 14 дней на вахте.

- Какова основная сложность или особенность работы вашего отдела?

- Основная особенность в том, что наш отдел выполняет аналитическую функцию плюс функции логистики заказанного и прибывающего оборудования.

Основная сложность заключается в сборе информации и принятии решений на основании полученных данных. Например, выбор рентабельной скважины для проведения срочных мероприятий для скорейшего ввода в эксплуатацию, выбор типа погружного оборудования и будущий режим его экс-

Өндіру технологиясының басшысы Алмат Жуманов / Начальник отдела технологии добычи Алмат Жуманов /
Production Technology Head Almat Zhumanov

плуатации, своевременное проведение технологических мероприятий на скважине и т.д. Другими словами, наша работа выражается в необходимости проведения постоянного мониторинга скважин и прилегающих к ним объектов, мы проводим также обзор и отслеживаем отклонения в процессе добычи на добывающих скважинах.

Если позволите, могу похвастаться тем, что ни одна скважина не запускается без участия наших инженеров. Надо отметить, что поиск новых решений - задача отдела в целом. Для их поиска инженеры должны быть в том числе сосредоточены на регулярном сборе первичной информации о динамике работы всех добывающих скважин и действующих объектов.

В настоящее время отделом проводятся работы по внедрению новых перспективных проектов и технологий, включая удаление парафина ультразвуком, использование промывочных клапанов, установок нагрева нефти, применение энергосберегающих насосных установок, установку контроллеров на ШГН (штангово-глубинные насосы) скважин, увеличение фонда плунжерлифт-

ных установок по м/р Северный Нуралы и другие.

- Часто ли дают сбой объекты вашего подразделения? Какова периодичность подземного ремонта скважин?

- На объектах моего подразделения, как и на прочих объектах, иногда возникают различные неполадки, например, связанные с поставками или ремонтом оборудования, сервисом на месторождениях и прочим. Сбоем также является остановка одной из добывающих скважин на капитальный ремонт. Периодичность подземного ремонта скважин зависит от ее правильной эксплуатации, качества спускаемого оборудования, своевременного проведения мероприятий по увеличению межремонтного периода.

- У вас несколько подразделений, насколько слаженно их взаимодействие? Есть ли у вас свои заповеди руководителя?

- Да, вы правы, отдел технологии добычи включает в себя 4 группы и является

универсальным, и наша основная задача - ввод в эксплуатацию механизированных, фонтанных и нагнетательных скважин и обеспечение их бесперебойной работы. И, надо сказать, работа идет слаженно. Судите сами: ребята из ГДИС предоставляют информацию по скважинам, геологи и инженеры мехдобычи без промедления рассматривают и выбирают оптимальный способ добычи и, наконец, ребята из КПРС реализуют эти идеи непосредственно на скважине.

Что касается заповедей, думаю, для руководителя такого отдела, как мой, главное - сотрудничество, взаимодействие со всеми, кто в команде. Ну и, конечно же, залог успеха любого руководителя - правильное общение с людьми, оно должно быть легким и ясным.

- Были ли какие-то внештатные ситуации, которые приходилось решать?

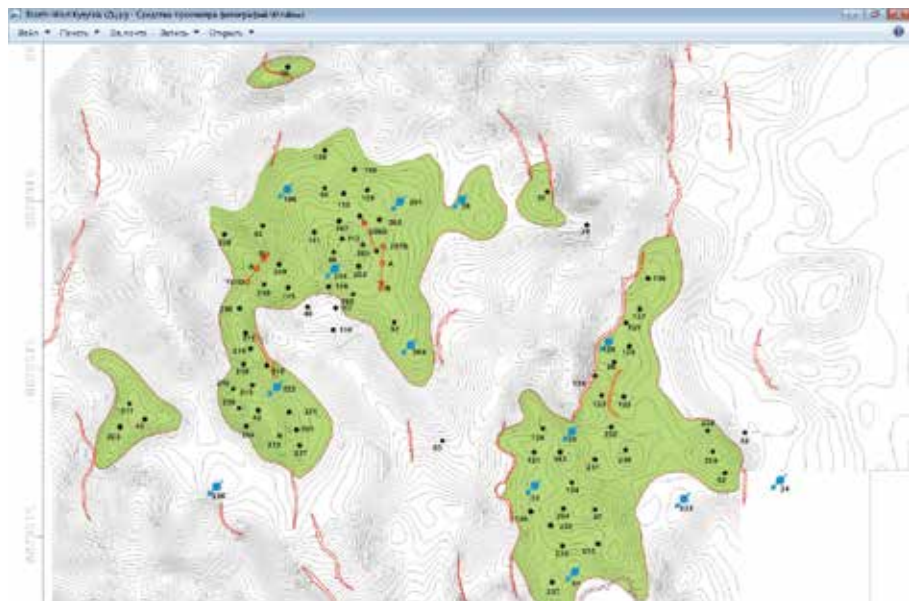
- В моём понимании, внештатная ситуация в нефтедобывающей промышленности - это ситуация, которую ни в коем случае нельзя допускать. И нам повезло, что таких внештатных ситуаций в нашей практике не было.

Я бы сказал, что у нас бывают проблемные ситуации, которые мы решаем вместе. В наших группах они могут быть совершенно различными: у группы ГДИС - прихваты приборов, у геологов - осечка при перфорации, у группы мехдобычи - несоответствие погружного оборудования, у группы КПРС - это аварийные ловильные работы оборудования и многое другое.

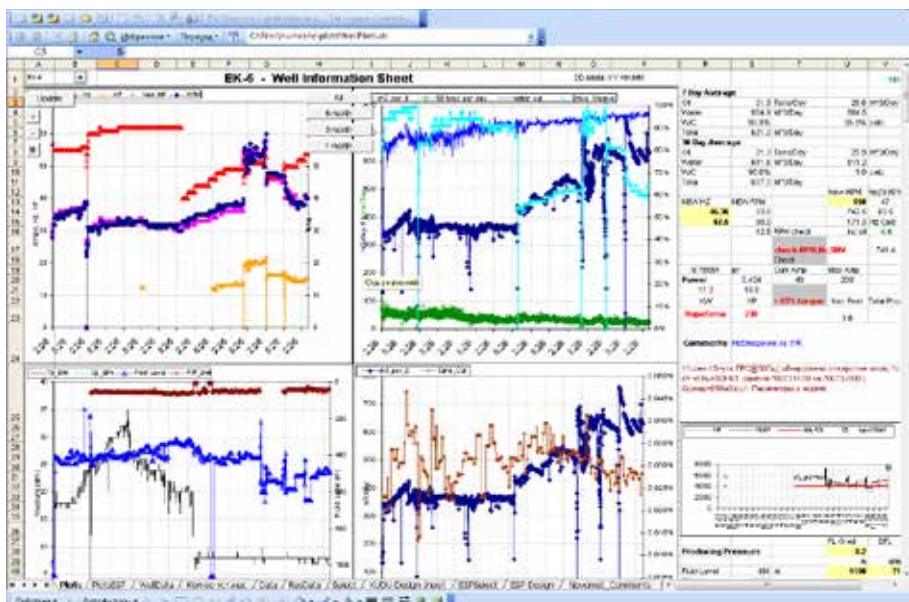
- Можете ли вы рассказать о ваших проектах, которые привели к экономии средств компании?

- Да, у нас много таких проектов. Так как мы работаем на месторождении, то любой проект, который касается добычи и нагнетания, сопровождается и реализуется нашими инженерами. Изучая и анализируя эксплуатацию какой-либо скважины или прилегающего к нему объекта, всегда можно заметить проблему, которую можно решить, внедрив новые технологии. Таким образом, правильно рассчитанный проект во многих случаях позволяет сэкономить финансы компании. Кстати, наши группы имеют поощрения за реализацию таких проектов.

- Нефтяной отрасли Казахстана в этом году исполняется 120 лет. Добыча «черного золота» сегодня разительно отличается от первых шагов в разведке и разработке месторождений. Какие ключевые технологии

Солтүстік-Батыс Қызылқияның құрылымдық картасы / Структурная карта Северо-Западной Кызылкия / Structural map of the North-West Kyzylkiya

Шығыс Кумкөл-6 ұңғымасының талдауы / Анализ скважины Восточный Кумколь-6 / East Kumkol-6 well analysis

Геологтар тобымен талқылау / Обсуждение с группой геологов / Discussion with geologists team

вы можете назвать, которые помогли отрасли шагнуть вперед?

- Добыча углеводородов сегодня очень отличается от первых шагов в нефтяной истории - как в разведке, так и в дальнейшей разработке месторождений. Нефтяная отрасль приобрела опыт и навыки в использовании новых технологий, вырастила собственных специалистов и руководителей. На мой взгляд, в настоящее время самым перспективным направлением является утилизация попутных газов с нефтегазовых месторождений. Мы имеем неплохой прогресс в разработке и использовании невозобновляемых природных ресурсов, в том числе и использование попутного газа для выработки электроэнергии на нужды наших же месторождений. Кроме того, утилизация попутных газов стала дополнительной статьей доходов во многих нефтегазовых компаниях. В течение последних 10-15 лет в Кызылорде произошла газификация городов и сельских округов, и это обстоятельство, конечно же, меня очень радует.

- Скажите, как сотрудники отдыхают на вахте?

- Конечно, мы не упускаем возможности присутствовать и участвовать в культурных мероприятиях нашей компании. Надо сказать, что и спорт не стоит на последнем месте - в обязательном порядке наш отдел выступает на всех соревнованиях, которые у нас проводятся, и довольно успешно.

Механикаландырылган өндіру мен ҮГДЗ топтарымен бірге / С группой мехдобычи и ГДИС /
With the mechanized production and HWS groups

ҮЖКЖ тобымен бірге / С группой КППС / With Well Services team

Отдел технологии добычи состоит из нескольких подразделений: группы полевых геологов, группы механизированной добычи, группы по гидродинамическим исследованиям скважин (ГДИС) и группы капитального подземного ремонта скважин (КППС), которые работают как единый механизм. В отделе работает 80 человек.

Группа геологов (18 человек) участвует в разработке текущих и перспективных планов по добыче нефти и газа, закачке рабочего агента в пласт, разбуриванию месторождений, доразведки залежей нефти и газа. Организует и контролирует геофизические работы, планирует движения станков для ремонта добывающих и нагнетательных скважин, готовит материалы для проектирования разработки месторождений, рекомендации по дострелу, перестрелу, очистке забоя, переосвоения и другое.

Группа механизированной добычи (14 человек) осуществляет полный контроль за работой механизированного фонда. Обеспечивает бесперебойную работу погружных насосов путем своевременного выявления неисправностей, готовит программы для отдела КППС и контролируют работу по замене насосов, переводу скважин с фонтанного фонда на механизированный, также курирует деятельность базы по ремонту УЭЦН Новомет и Пауэрлифт, планирует бюджет и готовит конкурсную документацию. Также на группу возложены логистические функции.

Группа инженеров по ГДИС (4 человека) ежедневно готовит и дает задания подрядной организации (КНЕК, КНЛК), регулирует приоритетность работы (составление графика замеров давлений скважин, отбивки уровня жидкости скважин, динамометрирования скважин ШГН, очистки скважин), снабжая программой по исследованию и диаграммой скважин, и согласует проводимые работы с другими отделами компании. Анализирует отчеты по исследованию скважин с дальнейшим предоставлением аналитических данных.

Группа КППС (44 человека) выполняет мероприятия по предупреждению и/или устранению неполадок в работе подземной части оборудования и/или ствола скважины. Все работы по вводу скважин в эксплуатацию связаны со спуском в них оборудования (глубинных насосов, насосных штанг и пр.), в процессе эксплуатации скважин нарушается их работа, приводя к снижению дебита, иногда к полному прекращению подачи жидкости. Работы по восстановлению заданного технологического режима эксплуатации скважины связаны с подъемом подземного оборудования для его замены/ремонта, очисткой скважины и другими операциями. Высококачественный подземный ремонт - главное условие увеличения добычи нефти и газа. Чем выше качество ремонта, тем больше межремонтный период и тем эффективнее эксплуатация скважины.

АЛМАТИНСКОЕ ХОРЕОГРАФИЧЕСКОЕ УЧИЛИЩЕ: СОХРАНЯЯ ТРАДИЦИИ КАЗАХСТАНСКОГО БАЛЕТА

Старейшее профессиональное балетное учебное заведение страны, Алматинское хореографическое училище им. Александра Селезнева (АХУ), отмечает в этом году свое 85-летие, и за этот период педагоги училища подготовили уже несколько поколений казахстанских артистов - жемчужин балета и танца. Являясь отечественной кузницей кадров, училище и сегодня помогает сохранять и развивать прекрасные традиции казахстанского хореографического искусства.

Компания «ПетроКазахстан» с 2008 года является постоянным партнером Алматинского хореографического училища, поддерживая его во множестве начинаний. Сегодня в училище обучаются около 500 мальчишек и девчонок разных национальностей. Это большая и дружная семья, все члены которой одержимы одной мечтой - стать артистом балета.

Поздравляем легендарное Алматинское хореографическое училище им. Александра Селезнева с 85-летием!

Итогами работы Алматинского хореографического училища и его планами на будущее с нами поделился его директор, доктор PhD, доцент, кавалер ордена «Күрмет» Даулет Досбатыров.

- Даулет Курмангалиевич, расскажите о текущей работе АХУ им. А.Селезнева. Что сегодня стоит на повестке дня у директора и педагогов учебного заведения?

- Наша задача - готовить конкурентоспособных и компетентных артистов балета. Выпускники училища востребованы не только у себя на родине - их приглашают выступать на лучших сценах мира. У нас дети получают не только профессиональные навыки балетного искусства, в программе также содержатся общеобразовательные и общепрофессиональные дисциплины. Ребята получа-

ют знания по истории, музыке и литературе, что делает их духовно богаче. Так, большое внимание уделяется изучению истории Казахстана - мы возрождаем интерес детей к истории нашей страны, к древнему фольклору и казахской традиционной музыке. Используем в изготовлении костюмов казахских народных танцев элементы сакского стиля. Хореографическое искусство относится к элитарному образованию, особенностью которого является ранняя профессионализация, что требует ежедневных сценических репетиций и вечерних спектаклей.

В этом году мы отмечаем большую дату - 85-летие со дня основания Алматинского хореографического училища.

- Какие проекты уже реализованы и что запланировано?

- Нашими самыми значимыми проектами являются международный конкурс и фестиваль хореографических учебных заведений «Өрлеу» («Восхождение»), само название отражает ход балетной карьеры, а именно постепенное и очень непростое восхождение талантливых ребят к вершинам хореографического искусства. Конкурс был учрежден в 2008 году, идея принадлежала директору училища той поры Карлыгаш Мурзахановой, и поддержан компанией «ПетроКазахстан». Сегодня «Өрлеу» проводится ежегодно, чередуя в разные годы конкурс и фестиваль. Это первое и единственное среди стран Центральной и Средней Азии состязание юных дарований балетного искусства. За десятилетнюю историю своего существования конкурс «Өрлеу» приобрел известность, стал очень популярным и

Алматинское хореографическое училище вот уже на протяжении 85 лет дает базовое хореографическое образование артистам балета и ансамбля танца. За эти годы было подготовлено более двух тысяч выпускников для балетных трупп - от Государственного академического театра оперы и балета им. Абая (еще в 1934 году!), Государственного академического театра танца РК под руководством Б.Аюханова, Национального театра оперы и балета им. К.Байсейитовой, государственного театра «Astana Ballet», государственного академического театра оперы и балета «Astana Opera» до ряда ансамблей танца (государственный ансамбль танца «Салтанат», ансамбль казахского танца «Гульдер» и другие).

Среди выпускников училища - 10 народных артистов, более 60 заслуженных артистов и заслуженных деятелей Казахстана. Только за последние 25 лет преподавательским составом училища подготовлено более четырехсот лауреатов престижных международных конкурсов артистов балета и народного танца.

престижным. Проведение конкурсов стало возможным благодаря высокому статусу нашей балетной школы в ближнем и дальнем зарубежье и, конечно же, благодаря поддержке компании «Петро-Казахстан».

Особенно приятно осознавать, что компания «ПетроКазахстан» стояла у истоков

А.В.Селзнев - артист балета, премьер Казахского государственного театра оперы и балета, педагог, репетитор, хореограф-постановщик, народный артист КазССР и бессменный художественный руководитель Алма-Атинского хореографического училища (1938-1961). Он думал о национальной школе казахского балета, и его мечте суждено было сбыться: современная казахстанская школа балета существует и развивается наряду с ведущими мировыми школами хореографии.

Одна из важнейших задач АХУ - постановка и продвижение казахского национального танца. Развитие искусства танца у казахов было неразрывно связано с жизнью народа, изменениями условий труда, быта, развитием культурных традиций. Специфика казахского народного танца связана с тем, что он первоначально исполнялся в условиях юрты. И не имея возможности пространства, танцоры, чтобы донести содержание своего танца, дополняли его движением тела, мимикой и различными смысловыми жестами.

Как отмечает Гайникамал Бейсенова, за 50 лет преподавания народного танца в АХУ вырастившая не одну плеяду знаменитых казахстанских хореографов и балетмейстеров: «За все годы работы нашего училища мы собрали для детей все наследие казахского танца, все постановки наших знаменитых балетмейстеров. Это танцы Шары Жиенкуловой, Абирова, Ковалева, Райбаева, Кияковой, Тлеубаева, Байдаралина». Благодаря усилиям педагогов училища над казахским танцем начали работать, и появилось много хореографов, ансамблей. И уже сотни учеников покидают стены АХУ профессиональными, успешными и влюбленными в казахский танец.

Результаты работы Алматинского училища оценила и Джамия Туляева, директор Бишкекского хореографического училища: «Я поняла, что надо чаще приглашать педагогов и проводить мастер-классы. Я просто восхищена достижениями алматинской школы в области казахского танца, где есть своя методика, чего не имеют многие школы».

токов зарождения конкурса, постоянно оказывая содействие в его организации и проведении, за что коллектив нашего училища выражает компании огромную благодарность и признательность!

- Международные конкурсы и фестиваль хореографических учебных

заведений «Өрлеу» завоевали широкую известность. Расскажите о них подробнее и о дальнейшей судьбе лауреатов.

- Известнейшая инициатива училища - международный конкурс и фестиваль хореографических учебных заведений «Өрлеу». Как я уже говорил, ини-

«Өрлеу» фестивалінің баспасөз конференциясы / На пресс-конференции фестиваля «Өрлеу» / At the press conference of the Orleu festival

циатором и идейным вдохновителем была Карлыгаш Ибрайхановна Мурзаханова. «Өрлеу» стал брендом Алматинского хореографического училища им. А.Селезнева, способствующим продвижению нашего имиджа, установлению дружеских отношений между одаренными детьми и педагогами-хореографами различных стран.

Мы замечаем, как растет количество конкурсантов и расширяется география стран-участников. В разные годы в конкурсе приняли участие воспитанники хореографических училищ России, Кореи, Японии, Турции, Украины, Узбекистана, Кыргызстана, Таиланда, Португалии, Германии, Австрии, ЮАР и, конечно, Казахстана.

В состав жюри конкурса «Өрлеу» в разные годы входили народный артист СССР Михаил Лавровский (Россия), народный артист СССР Рамазан Бапов, заслуженный артист России и Казахстана Юрий Васюченко, заслуженный деятель искусств РФ Валерия Уральская (Россия), народная артистка РК Гульжан Туткибаева, народная артистка Узбекистана Гули Хамраева, заслуженный артист Венгерской Республики Дьюла Харангозо и другие замечательные артисты балета. Проведение «Өрлеу» имеет большое значение, фестиваль внес неоценимый вклад в развитие мирового хореографического искусства и образования.

В 2018 году конкурс «Өрлеу» был принят в состав Международной федерации балетных конкурсов, став ее полноправным членом. Это значимое событие не

В этом году V фестиваль «Өрлеу», уже ставший ярким событием в культурной жизни Казахстана, прошел 11-13 мая в Алматы с участием лучших хореографов из Казахстана, России, Кыргызстана, Узбекистана, Башкортостана и Южной Кореи и был посвящен 85-летию АХУ. Участниками нынешнего «Өрлеу» стали более 100 учащихся шести хореографических школ ближнего и дальнего зарубежья.

О важности развития национальной культуры и сохранения классического искусства в эпоху глобализации говорил давний выпускник АХУ, балетмейстер Вакиль Усманов (Австрия): «На мастер-классы мы посмотрели с позиций нашей темы: что на сегодняшний день мы можем противопоставить этой волне шоу, в которую превращается балет на Западе. Устоять в это время и противопоставить им мы можем наши национальные культуры, корни, темы народного фольклора, драматургии. Настоящая культура стоит на фундаменте исторического и музыкального богатства нации. А классический балет существует, когда есть культура и красота движения, когда есть красота образов, драматургия взаимоотношений, столкновение идей».

В рамках фестиваля прошло несколько мастер-классов, которые провели приглашенные выпускники АХУ, работающие сейчас за рубежом, а также их иностранные коллеги. Завершился «Өрлеу» гала-концертом с насыщенной программой на легендарной сцене Государственного академического театра оперы и балета им. Абая. Зрители гала-концерта стали и первыми читателями новой книги-альбома «Алматинское хореографическое училище имени А.Селезнева», рассказывающей о 85-летней истории и сегодняшнем дне первой кузницы балетных кадров Казахстана.

только для нашей школы, но и для всего танцевального искусства Казахстана.

Мы гордимся нашими воспитанниками, лауреатами разнообразных конкурсов. В их числе - лауреат конкурса «Өрлеу» 2010 года Бахтияр Адамжан, сегодня уже звезда мирового уровня, ведущий солист театра «Астана Опера», лауреат многих престижных международных конкурсов. Бахтияр производит фурор своими безграничными техническими возможностями и неизменно завоевывает Гран-при. Или Малика Ельчибаева - лауреатка конкурса «Өрлеу» 2016

года, солистка ГАТОБ имени Абая, восходящая звезда.

Но не только наши казахстанские лауреаты стали яркими исполнителями. На конкурсе «Өрлеу» 2018 года воспитанник Якутской хореографической школы - колледжа имени А.Н.Посельских - Никита Рогов завоевал призовое место. В настоящее время он стал лауреатом Всероссийского конкурса артистов балета. И таких примеров можно привести множество - недаром наш конкурс уже прочно заслужил славу трамплина в большой творческий путь в мире балета!

ЮНЫЕ ТАЛАНТЫ

Ими гордятся не только родители, работающие в компании «ПетроКазахстан», но и те, кто их окружает, - одноклассники, учителя, друзья... Некоторые из этих ребят, чьи спортивные достижения сегодня весьма высоки, защищают честь страны на международных соревнованиях в самых разных городах Казахстана и мира, и дадут фору многим взрослым. Знакомьтесь: шахматистка Али Каусар, гимнастка Ибрагим Медина, Каусар Сейлбекқызы и Акпанбет Айна, брат с сестрой Рамазан и Сания Серикбековы, занимающиеся спортивными бальными танцами, и каратист Райымов Берик.

Выбрав когда-то этот вид спорта в качестве хобби, сегодня ребята достигли таких серьезных высот, что увлечение может повлиять на их будущее - даже на выбор профессии. Мы обратились к нашим героям с вопросами об их любимых занятиях.

- Кто привел тебя в секцию? Выбор хобби - твой собственный или кто-то на него повлиял?

Медина Ибрагим: Впервые гимнастик я увидела по телевизору во время трансляции соревнований по художественной гимнастике и сразу полюбила этот вид спорта. Попробовала сделать некоторые элементы и движения и мне захотелось записаться на секцию художественной гимнастики. Начала заниматься с 5 лет.

Райымов Берик: Я пришел в карате с разрешения моего отца. Свое хобби я выбрал сам.

Серикбеков Рамазан: В пять лет папа привел меня на хоккей. Помню, он мне сказал: «В хоккей играют настоящие мужчины, трус не играет в хоккей!». Игра мне понравилась, и я занимался этим видом спорта два года. Но когда мой тренер ушел, у меня пропал интерес к хоккею. А в танцевальную школу «Алекс» меня привела мама. Моей сестренке Сание нужен был партнер для танцев, мама предложила мне встать в пару с сестрой, уговорила - так все и началось.

Али Каусар: Любовь к шахматам у меня, можно сказать, наследственная. В нашей семье в шахматы играют все - дедушка, папа, сестра, я. Дедушка Али принимал участие в соревнованиях по шахматам. Когда мне было 6 лет, нас со старшей сестрой папа отвел в шахматную секцию. Тогда и появился мой ин-

Али Каусар (9 лет).

Шахматы.

Отец - Орманов Алматбек, оператор обезвоживающей и обессоливающей установки 4-го разряда м/р Кумколь.

Каусар учится в 3 классе средней школы №136. Увлекается шахматами с 4 лет, профессионально занимается шахматной игрой с шести лет начиная с 2016 года. Посещает ДЮСШ, тренируется у старшего тренера по Кызылординской области Кошкаровой Ризы. Входит в состав сборной по шахматам среди детей. В 2018 году, заняв 1-е место на чемпионате РК по классическим шахматам среди девочек до 8 лет, выиграла путевку на чемпионат мира по шахматам в Испанию. В апреле 2018 года заняла 1-е место на чемпионате Азии в Таиланде. Участница чемпионата мира среди школьников по шахматам в Албании (2018), где заняла 6-е место среди 80 участниц. Участница чемпионата мира по шахматам среди кадетов FIDE World Cadet Chess Championships (до 8, до 10, до 12 лет в абсолютной категории и среди девочек), Испания (2018).

терес к шахматам. Моим тренером была Риза Кошкарова. Она была тренером двух чемпионов мирового уровня - Асель Серикбай и Назерке Нургали.

Серикбек Сания: Когда мне было пять лет, бабушка привела меня в секцию художественной гимнастики. Но меня привлекали бальные танцы. Это

очень красиво - платье, каблук, прическа... Тогда бабушка повела меня в танцевальную школу «Алекс». В первый год я учила базовые движения и самые основные танцы: медленный вальс, самбу, ча-ча-ча. Разучивала основные положения рук, ног, училась слышать музыкальный ритм. На второй год мой тренер предложила мне найти партнера - а в спортивно-бальных танцах мальчишки в дефиците. Тогда мама уговорила старшего брата Рамазана быть моим партнером. Сейчас мы танцуем в паре и отдельно - соло.

Акпанбет Айна: По моему большому желанию на секцию художественной гимнастики меня привела мама. Мы очень любим нашего тренера Гульмиру Абсултановну (ред. - Абсултан Гульмира Абсултановна, старший тренер Кызылординской области по художественной гимнастике). Как она говорит, за время наших занятий у нас появились красивая осанка и пластичные движения.

Сейілбекқызы Каусар: Когда мне исполнилось пять лет, моя мама привела меня в зал, где проходили тренировки по художественной гимнастике. На тот момент тренировалась я три раза в неделю, а в выходные дни со своими старшими сестрами занималась большим теннисом. Через некоторое время я определилась и выбрала художественную гимнастику, потому что полюбила этот вид спорта.

- Много ли времени уделяешь своему увлечению?

Медина Ибрагим: Все свое свободное время после уроков посвящаю занятиям по художественной гимнастике. Тренировки проходят почти ежедневно по три часа в день.

Али Каусар: Я посвящаю все свое свободное время шахматам. Наряду с шахматами, занимаюсь и другими видами спорта. Утром я бегаю на свежем воздухе и хожу в бассейн, где занимаюсь с тренером. Вообще, шахматист должен быть физически сильным. Потому что игра в шахматы может длиться 3-4 часа, если ты слаб, то будешь нервничать. Когда ты устал, то можешь легко совершить ошибку. Поэтому, чтобы стать сильным шахматистом, нужно выполнять эти требования.

Серикбеков Рамазан и Серикбек Саня: Мы ходим на тренировки по бальным танцам 3 раза в неделю. Но перед выступлениями и турнирами занимаемся больше.

Айна Акпанбет: Я уделяю внимание своему любимому увлечению 4 раза в не-

Акпанбет Айна (10 лет).

Художественная гимнастика.

Отец - Акпанбетов Бауыржан, ведущий инженер линейно-кабельных сооружений связи.

Учится в 4 классе школы №2 «Мурагер», гимнастикой занимается с 5 лет. Имеет около 15 наград различных степеней в групповых и индивидуальных программах по художественной гимнастике. Крупнейшие: 3-е место на чемпионате РК среди юниоров по эстетической групповой гимнастике в категории 8-10 лет (Астана, 2018), I место на Кубке РК по эстетической гимнастике (Алматы, 2019 год), 3-е место в соревнованиях по эстетической групповой гимнастике Aesthetic Group Gymnastics World Cup II & Challenge Cup II 2019 Singapore (Сингапур, 2019). Чемпионка РК по эстетической групповой гимнастике.

Ибрагим Медина (10 лет).

Художественная гимнастика.

Отец - Ибрагимов Кайрат, аналитик отдела управленческой информации.

Ученица СШ №7 (4 класс). С пяти лет с 2014 года занимается художественной гимнастикой. Является капитаном команды «Сейхун» в возрастной категории 8-10 лет. Имеет около 19 наград различных степеней в групповых и индивидуальных программах по художественной гимнастике. Крупнейшие: 3-е место на чемпионате РК среди юниоров по эстетической групповой гимнастике в категории 8-10 лет (Астана, 2018), I место на Кубке РК по эстетической гимнастике (Алматы, 2019 год), 3-е место в соревнованиях по эстетической групповой гимнастике Aesthetic Group Gymnastics World Cup II & Challenge Cup II 2019 Singapore (Сингапур, 2019). Чемпионка РК по эстетической групповой гимнастике.

делю. И еще занимаюсь дома, когда смотрю телевизор.

Сейілбекқызы Каусар: В обычные дни тренировки проходят каждый день с утра до обеда по три часа, так как после обеда иду в школу. Перед соревнованиями тренировки делятся с утра до обеда и вечером после занятий в школе - два раза в день. В этом году, в связи с поездкой на чемпионат континентов Кубка Сингапура по эстетической групповой гимнастике, нас освободили от занятий в школе, тренировки шли с утра до вечера. Еще у нас периодически проходят учебно-тренировочные сборы.

Райымов Берик: Посвящаю много времени карате. Занимаюсь, конечно же, после школы.

- Есть ли у тебя собственные достижения, которыми ты гордишься?

Серикбек Сания: Свою первую золотую медаль я получила за сольное выступление в нынешнем, 2019, году и очень этим горжусь!

Сейілбекқызы Каусар: У меня немало достижений и наград по индивидуальным и групповым выступлениям. Я заняла I место в открытом чемпионате Атырауской области «Каспийские звездочки», II место в Международном турнире по художественной гимнастике на Кубок акима ЮКО, I место в открытом чемпионате в г.Тараз, I место в открытом Кубке акима г.Кентау. В составе команды «Сейхун» мы завоевали I место на Кубке РК по эстетической групповой гимнастике. Особенно горжусь призовым местом на чемпионате четырех континентов Кубка Сингапура.

Райымов Берик: Это серебряная медаль на республиканском чемпионате в г.Капчагай Алматинской области. Я также занял второе место на чемпионате РК в г.Каратау Таразской области. Выиграл две золотые медали на турнире в Кызылорде. Занял первое место на областном чемпионате в Байконуре. Недавно в Шымкенте завоевал бронзовую медаль на чемпионате РК, заняв третье место в лучшем додо. 18-19 мая 2019 года занял 3-е место на XI Международном турнире по карате WKF «Nur-Sultan Open 2019». Поводов для гордости у меня достаточно.

Серикбеков Рамазан: На республиканском турнире в Шымкенте я завоевал свою первую медаль в паре с Санией. А вообще, горжусь, если хорошо получаются связки и движения, - на тренировках или выступлениях!

Медина Ибрагим: Каждая победа для меня - праздник, так как дается она огромным трудом. Как говорит мой тренер Гульмира Абсұлтановна: «Победить в

**Серикбеков Рамазан (10 лет).
Серикбек Сания (8 лет).
Спортивные балльные танцы.**

Отец - Жанузаков Маулен, геолог м/р Кызылкия.

Рамазан и Сания Серикбековы учатся в школе-лицее информационных технологий №3, Рамазан - в 4 классе, Сания - в 1 классе. Посещают секцию спортивно-балльных танцев танцевальной школы «Алекс». Рамазан имеет категорию «Ювеналы-1», а Сания - категорию «Беби-2», «Ювеналы-1». В республиканском турнире по спортивно-балльным танцам «Qazaqstan Open-2019» они заняли призовое 2-е место.

**Сейілбекқызы Каусар (9 лет).
Художественная гимнастика.**

Отец - Беркенов Сейлбек, директор департамента по работе с государственными органами.

Ученица 3 класса школы-лицея информационных технологий №3. Художественной гимнастикой занимается с пяти лет. Имеет около 12 наград различных степеней в групповых и индивидуальных программах по художественной гимнастике, включая 3-е место на чемпионате РК среди юниоров по эстетической групповой гимнастике в категории 8-10 лет (Астана, 2018), I место на Кубке РК по эстетической гимнастике (Алматы, 2019 год), 3-е место в соревнованиях по эстетической групповой гимнастике Aesthetic Group Gymnastics World Cup II & Challenge Cup II 2019 Singapore (Сингапур, 2019). Чемпионка РК по эстетической групповой гимнастике.

Райымов Берик (14 лет).

Карате.

Отец - Утегенов Ондаган, мастер м/р Майбулак.

Ученик 8 класса СШ им.Шалгынбаева, с 8 лет участвует в карате-до. Уже обладатель зеленого пояса. Наиболее яркие достижения: золотая медаль и диплом в РК по соревнованию карате-до в г.Байконуре, I место (2018), серебряная медаль и диплом - II место во II летней Спартакиаде Федерации карате-до на призы компании «KGROUP», серебряная медаль и диплом за II место в первенстве среди детей и подростков Кызылординской области по программе ката (2016). Также имеет более 15 медалей и дипломов в республиканских и областных чемпионатах.

соревновании - это значит победить себя, свой страх, подняться над своей слабостью!»

Акпанбет Айна: Я горжусь своими наградами и занятыми призовыми местами. А также горжусь тем, что у меня хорошая гибкость, и это позволяет выполнять мне разнообразные номера. Мы с девочками (ред. – с Мединой и Каусар) занимаемся как в групповых программах, так и самостоятельно.

Али Каусар: В 6 лет в 2016 году я выиграла Гран-при на ежегодном шахматном конкурсе среди 7-летних девочек, спонсором которого выступило ПККР. Это была моя первая большая победа. Благодаря ей я получила путевку на республиканский конкурс. Я была победителем несколько раз на национальных соревнованиях. В 2018 году я выиграла Гран-при в чемпионате Казахстана среди 8-летних в Алматы - это тоже большая победа для меня, благодаря которой я смогла участвовать на чемпионате мира в Испании. В том же году я приняла участие в чемпионате Азии в Таиланде и в командном зачете получила главную награду по классическим шахматам, а также заняла второе место в рапиде. Это самая большая победа для меня.

- В каких городах Казахстана и мира тебе довелось побывать благодаря своему хобби?

Сейлбекқызы Каусар: Я ездила на соревнования по художественной гимнастике во многие города Казахстана - в Нур-Султан, Алматы, Кентау, Тараз, Шымкент, Атырау. В апреле

2019 года вместе в группой выехали на соревнования в Сингапур.

Серикбеков Рамазан и Серикбек Саня: Мы были в Алматы, Шымкенте и Таразе.

Райымов Берик: Я участвовал на чемпионатах в Бишкеке, Алматы, Нур-Султане, Капшагае, Актау, Шымкенте, Таразе, Каратау, Байконуре и во многих районных соревнованиях Кызылорды.

Али Каусар: Участвуя в соревнованиях, я побывала во всех городах Казахстана, кроме Петропавловска. А за границей я была на соревнованиях в Таиланде, Албании, Испании и Германии.

Медина Ибрагим: В Нур-Султане, Алматы, Таразе, Шымкенте. А в апреле этого года нам посчастливилось побывать в Сингапуре.

Акпанбет Айна: В Нур-Султане, Алматы, Таразе, Шымкенте, Ташкенте и Сингапуре.

- Твое увлечение - для тебя отдых или серьезное занятие?

Райымов Берик: Занятия карате очень важны для меня, я к ним отношусь серьезно.

Серикбеков Рамазан: Хожу на тренировки в свободное от учебы время. Наверное, для меня это больше отдых, потому что всерьез меня увлекают компьютерные игры.

Серикбек Саня: Мне просто очень нравится танцевать, привлекают красивые платья, прекрасная музыка вальса, ча-ча-ча и зажигательная самба. Хочу танцевать лучше всех и получать медали и кубки. Но мне еще многому нужно научиться.

Медина Ибрагим: Мне доставляет удовольствие ежедневно тренироваться. Художественная гимнастика - это самый красивый и сложный вид спорта.

Акпанбет Айна: Очень серьезно занимаюсь художественной гимнастикой! Она делает меня уверенной и красивой!

Сейлбекқызы Каусар: Я люблю этот вид спорта, для меня гимнастика - важное занятие.

Али Каусар: Я профессионально занимаюсь шахматами. Перед соревнованиями мы тренируемся с тренером до 8 часов в день. Нужно решить много сложных вопросов, прочитать много теоретического материала. Когда выигрываю после такой сложной подготовки, я могу хорошенько отдохнуть. А мой интерес к шахматам увеличивается.

- Какие планы на будущее? Какая профессия, деятельность привлекают?

Райымов Берик: В будущем я хочу еще больше заниматься карате, гордо нести флаг нашей страны и прославить ее на мировой арене. А по профессии я хочу стать пожарным спасателем.

Серикбеков Рамазан: Мечтаю заниматься программированием и придумывать компьютерные игры. А еще хочу быть ютуб-блогером и выучить несколько иностранных языков.

Серикбек Саня: Думаю стать дизайнером-модельером. Одевать моделей в разные красивые платья.

Али Каусар: Меня ждут большие соревнования. На летних каникулах пройдут республиканские соревнования в шести городах Казахстана. Первые соревнования - первый этап детского кубка Казахстана по шахматам памяти А.Махамбетова - прошли в Кызылорде в мае, где я соревновалась с 10-летними. Конечно, очень сложно соревноваться с теми, кто старше. Но играя с сильными шахматистами, получаешь большой опыт. Горжусь, что заняла третье место в личном и общекомандном зачете. Я хотела бы выбрать карьеру, связанную с шахматами. Я мечтаю стать чемпионкой мира среди женщин. И готовить чемпионов мира, таких как Риза Апай. Конечно, это очень сложная задача.

Акпанбет Айна: Моя цель - стать чемпионкой мира и иметь своих учеников.

Сейлбекқызы Каусар: В будущем я мечтаю стать абсолютной чемпионкой мира по художественной гимнастике - как Дина и Арина Аверины.

Медина Ибрагим: В будущем хочу быть тренером по художественной гимнастике.

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Январь

15 января - по итогам проекта модернизации Шымкентского НПЗ менеджмент ПКОП отмечен наградами Министерства энергетики РК.

18 января - сотрудники Акимата Шымкента совместно с представителями ForteBank и «Народный Банк Казахстана» презентовали ипотечную программу «7-20-25» для сотрудников ПКОП.

25 января - награждение победителей заводской Спартакиады ПКОП.

Февраль

4 февраля - визит депутата Мажилиса Парламента РК Б.Жылкышыева на ПКОП для ознакомления с итогами модернизации завода.

14 февраля - ко Дню вывода войск из Афганистана была организована встреча с ветеранами войнами-интернационалистами - сотрудниками ПКОП с участием руководства компании, городского комиссариата, городского совета ветеранов локальных войн и СМИ.

15 февраля - собрание руководства ПКОП с коллективом завода по результатам производственной деятельности за 2018 год.

19 февраля - с рабочим визитом на ПКОП прибыл заместитель Председателя

ПКҚР кубогы үшін мектеп оқушылары арасындағы баскетбол турнирінің жеңімпаздары / Победители турнира по баскетболу среди школьников на кубок ПКҚР / Winners of the basketball tournament among schoolchildren for the PKQR Cup

Правления АО НК «КазМунайГаз» по транспортировке, переработке и маркетингу нефти Д.С.Тиесов для проведения собрания по результатам финансово-хозяйственной деятельности.

22 февраля - в рамках областной традиционной акции «Жүрек жылуымен» ПКҚР приняло участие в акции по раздаче продуктовых пакетов для 200 малообеспеченных и малоимущих семей Кызылорды.

Март

4 марта - в Кызылорде состоялась третья ежегодная Конференция «ПетроКазхстан», в рамках которой подведены

итоги 2018 года и определены задачи на 2019 год, представлена система выполнения работы по ключевым показателям и подписаны рабочие обязательства с вице-президентами. Также состоялось награждение отличившихся работников.

16 марта - ПКҚР в преддверии праздника Наурыз организовало раздачу продуктовых пакетов для 180 пенсионеров компании и инвалидов, получивших травму на производстве.

16 марта - состоялся благотворительный утренник в детском саду «Балдаурен» для детей из малообеспеченных семей в Жанакорганском районе, где представители компании вручили ребятам игрушки

Құмкөлдегі жаңа футбол алаңы / Новое футбольное поле на Құмкөле / New Kumkol football field

и сладости. 17 марта аналогичный утренник прошел для воспитанников реабилитационного центра детей-инвалидов «Шапагат» Казалинского района.

18-20 марта - в рамках празднования Наурыза на месторождениях Кумколь, КАМ и Тузколь для сотрудников ПККР прошли спортивные состязания и праздничный концерт с участием артистов областной филармонии.

19 марта - сотрудники ПККОП провели спонсорскую акцию и передали ЮКГУ им. М.Ауэзова 4 тыс. книг технического содержания по нефтяной тематике.

20 марта - на ПККОП прошли торжественные мероприятия для работников, посвященные празднованию Наурыза.

21 марта - ПККР принял участие в общегородском праздновании Наурыза на центральной площади. В юртах, декорированных в национальном стиле, компания организовала праздничный благотворительный дастархан с традиционными блюдами для 1000 жителей областного центра.

Апрель

2 апреля - в Доме культуры им.Токмагамбетова состоялся городской конкурс «Ұлылардан ұлағат» среди учащихся школ, организованный центральной библиотечной системой Кызылорды в рамках Международного дня детской книги, одним из спонсоров которого стал ПККР.

6 апреля - в спорткомплексе «ПетроКазахстан» прошел традиционный турнир по мини-футболу среди подразделений компании ПККР, посвященный Дню защитника Отечества. По итогам турнира главный трофей завоевала команда «Технология добычи», второе место - «УМР», третье - «ЦДНГ». Индивидуальные призы достались Диасу Байзакову (технология добычи, номинация «Лучший игрок»), Нурали Дербисали (офис, «Лучший защитник»), Бекулану Толегенову (ЦДНГ, «Лучший нападающий-бомбардир»), Алимжану Галымжанулы (УМР, «Лучший вратарь»).

6-12 апреля - проведен турнир по баскетболу среди школьников на Кубок и призы ПККР с участием 14 юношеских и девичьих команд из Павлодарской, Южно-Казахстанской, Алматинской и Актюбинской областей.

Информация о призерах «Программы поощрения работников за сообщения о потенциально опасных ситуациях, небезопасных условиях/действиях» в 4-м квартале 2018 и 1-м квартале 2019 года по группе компаний «ПетроКазахстан» и ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс».

По АО «ПетроКазахстан Кумколь Ресорсиз» комиссией по премированию работников в 1-м квартале 2019 года принято решение премировать двух работников отдела пожарной безопасности Б.Мамырбаева и Е.Калдыбаева за оперативную ликвидацию очагов возгораний в помещении ЗРУ-6 кВт газо-поршневой электрической станции м/р Юго-Восточная Кызылкия и в жилом корпусе м/р Кызылкия, тем самым устранивших угрозу жизни персонала и причинение ущерба имуществу компании. Кроме того, за проведение наибольшего количества Поведенческих аудитов безопасности (ПАБ) с выявлением значимых наблюдений было поощрено 11 работников ПККР.

В 4-м квартале 2018 года по ТОО «ПетроКазахстан Ойл Продактс» комиссией по премированию работников за сообщения о ПОС высокого риска поощрено шесть работников: начальник электроучастка №5 М.Калижаров; машинист технологических насосов 5-го разряда Б.Байгулов; начальник производственного отдела Р.Навесов; начальник установки гидроочистки бензина Р.Кабыш; командир отделения газоспасательного отряда Н.Жицкий; оператор технологической установки вакуумной перегонки мазута и переработки газового конденсата К.Карманов.

В 1-м квартале 2019 года поощрены старший оператор котельной К.Жугин и оператор котельной Б.Бурибеков цеха паро-водо-воздухоснабжения за обнаруженные обледенения защитной сетки воздухозабора дутьевых вентиляторов котлов А и В, образовавшегося в результате плохих погодных условий. Данная ПОС могла привести к прекращению подачи пара на технологические нужды завода и аварийной остановке производства.

19 апреля - состоялся рабочий визит в Казахстан г-на Вана Чжунця, Вице-Президента PetroChina и Председателя Совета директоров CNODC. В рамках визита г-н Ван посетил и Алматинский офис «ПетроКазахстан».

27 апреля - в рамках Всемирного дня охраны труда на ПККОП организован тематический конкурс среди детей сотрудников. Дети продемонстрировали свои таланты по рисованию, знанию пословиц, поговорок, связанных с безопасностью труда.

Май

12-13 мая - в Алматы, в ГАТОБ им.Абая прошел V фестиваль балетных школ «Өрлеу», посвященный 85-летнему юбилею Алматинского хореографического училища им. А.Селезнёва. Училище является давним социальным партнером «ПетроКазахстан».

24 мая - на Кумколе состоялось торжественное открытие футбольного поля с искусственным покрытием с участием вице-президента по капитальному строи-

Наурыз мейрамына арналған мерекелік іс-шаралар кезінде қол күрес / Армрестлинг во время праздничных мероприятий, посвященных Наурызу / Arm wrestling during festive events dedicated to Nauryz

I book you

В марте 2018 года в алматинском офисе компании (ПКОСИ) открылась библиотека под названием «I book you», куда любой желающий может принести свои книги и взять самому почитать. Уже собрано более 80 книг, которые любезно предоставили 13 сотрудников компании. Это книги как на русском, так и на английском языках. Спектр весьма широк - от современной прозы, исторических книг, детективов, научно-популярной литературы до фантастики. Полный перечень книг можно найти на внутреннем портале компании в разделе администрации.

Открывайте такие же библиотеки у себя!

тельству и внешним связям Болату Кусербаева и заместителя директора по производству Брюса Андерсона. После завершения официальной части и разрезания символической ленты состоялась товарищеская встреча сборных команд городского офиса и месторождения, завершившаяся со счетом 2:2.

24 мая - на Кумколе прошел очередной конкурс по пожарной безопасности «Пожар легче предупредить, чем потушить!». Кроме производственных подразделений

ПКОСИ қызметкерлері үшін өрт сөндіргіштерді қолдану бойынша жаттығулар / На учениях по использованию огнетушителей для сотрудников ПКОСИ / Exercises on the use of fire extinguishers for PKOSI employees

ПКСР, в нем приняли участие команды от ТОО СП «КазГермунай», АО «Тургай-Петролеум», ТОО «СНПС Айдан Мунай». Из 15 команд, первое место и переходящий кубок завоевала команда АО «Тургай-Петролеум», второе - ЦППН, третье - ТОО СП «КазГермунай».

Июнь

1 июня - в рамках Международного дня защиты детей прошли праздничные мероприятия в подшефных учреждениях ПКСР: в детском саду для малообеспеченных детей «Балдаурен» в Жанакорганском районе и реабилитационном центре для детей-инвалидов «Шапагат» в Казалинском районе. Воспитанникам подшеф-

ных учреждений от компании были вручены подарки.

3-7 июня - отделом БОТОС организованы практические занятия по навыкам использования огнетушителей с выездом на территорию пожарной части №4 поселка Боралдай, в котором смогли принять участие все желающие сотрудники Алматинского филиала компании.

4 июня - при спонсорстве ПКСР был открыт XXIII летний сезон детского лагеря отдыха «Арай Санрайз», где в каникулярный период на бесплатной основе отдохнут 1080 детей сотрудников компании и детей из малообеспеченных и многодетных семей.

16 июня - организована производственная экскурсия на завод для учеников старших классов Назарбаев Интеллектуальной школы в Шымкенте. Сотрудники ПКОП ежегодно проводят лекции по профориентации в старших классах НИШ.

20-21 июня - прошел конкурс «Лучший по профессии» среди подразделений КМГ.

21 июня - 10 августа - на ПКОП проходит традиционная внутривзаводская Спартакиада по пяти видам спорта.

июнь - сотрудники ПКОП приняли участие в Спартакиаде среди дочерних предприятий КМГ.

PetroChina компаниясының вице-президенті және CNODC компаниясының директорлар кеңесінің төрағасы Ван Чжунцай мырзаның «ПетроҚазақстан» компаниясының Алматыдағы кеңесіне сапары кезінде / Во время визита г-на Вана Чжунцай, Вице-Президента PetroChina и Председателя Совета директоров CNODC в Алматинский офис «ПетроҚазақстан» / During visit to the Almaty office of PetroKazakhstan of Mr. Wang Zhongcai, Vice-President of PetroChina and Chairman of the Board of Directors of CNODC

120 YEARS OF KAZAKHSTAN OIL

This year sees the 120th anniversary of Kazakhstan oil, and to celebrate this monumental date, we will be giving special attention to oil sector veterans, people who were some of the first to work at our Kumkol field, pioneers of the Kyzylorda oil sector, which has turned the life of the region upside down.

They spent decades at PKKR and have all become unique experts in their field. With their rich experience, the veterans have made a huge contribution to the company's development. Some of them have already retired, while others continue to serve. In this piece, the PetroKazakhstan Kumkol Resources veterans share their memories of how it was back then and of the history of the oil sector.

- How has the sector changed in the last 20 years? What major trends have you seen?

Barlybai Bimanov: The industry has changed beyond recognition... Contemporary European oil production techniques were introduced. Today the newest equipment is in the operation at the field and some of the most experienced oil engineers are involved too, which we never could have dreamt about in the 90s.

Abdullah Abenov: The quality of sector management has improved; and we are seeing new, more promising oil and gas transportation routes. New fields similar to Kashagan were discovered and developed, about which we could only have dreamt; as before we didn't have the people and finance for that. Innovation has reached some

amazing levels, for example the KazTransOil IPO has raised the oil industry's image to the highest global level.

Zhalgasbai Agimanov: We apply the latest engineering, scientific and computer technical achievements, and that is huge progress. There was a time when we didn't even have enough computers. Thanks to the implementation of new programmes, approaches and techniques, we have been able to raise production to the highest level. Today, specialists need to be very highly qualified, which can open a lot of doors for youngsters. The issue of training Kazakhstan nationals and ensuring the rational use of oil&gas deposits has always been and remains a priority in Kazakhstan.

Kenkhan Aidarbekov: New technology. For example, between 1973 and 1989, I worked at a huge field Uzen, Mangistau Oblast, and back then Uzen oil contained 28% of paraffin, which made production and transportation difficult during the winter. To help resolve this issue, we hired leading research institute experts to lead scientific-research and experimental-construction projects, which resulted in requirements to introduce contemporary technology that had never been previously used in the sector.

Abdullah Abenov

A pensioner since 2015, his last position in the company was Deputy Chairman of the Board for Capital Construction. He has 34 years of experience in the industry and began his career in 1968 as an Engineer with column convoy №19 at the Rissovkhosstroi trust in Kyzylorda. He joined PKKR in 2001 as a Manager.

He was immediately in charge of and took part in the development of the Kumkol and South Kumkol, Kyzylkiya, Aryskum, Maibulak and North Nuraly fields. He also managed the construction of unique facilities such as the Zhosaly oil terminal and major oil pipeline, a 55 MW gas turbine power station, gas utilization facilities and many other industry facilities that have helped increase oil production.

Winner of PetroKazakhstan President's Gold Award in 2010 and 2013.

Zholaman Mambetov: There have been some significant changes caused by contemporary challenges and the pace of life. A good example is the computer. When I was young we calculated everything on calculators. Today, everything throughout the structural divisions is done using streamlined data systems.

- Which projects do you remember the best and why?

Zhalgasbai Agimanov

Advisor, Exploration and Development Department, Scientific Research Project Institution.

He has over 40 years of experience in the industry. He began his career in 1975 with Mangyshlakneft, and in 1993 transferred to Kumkolneft (the predecessor of PetroKazakhstan) as Head of the Reservoir Pressure Maintenance Facility.

In 1993, at Kumkol, he managed the creation and commissioning of the RPM; the construction and commissioning of a technical water draw-off facility; a first booster pumping station, the first phase of a delivery pipeline network and the first injection wells, and in 2015 he helped draft programmes to process associated gas for all current PetroKazakhstan fields. Current year, he worked on the approval of similar programmes for the Karabulak and West Tuzkol, South-East Doszhan and Doszhan fields, which has helped meet requirements for the rational use of natural resources and to protect the environment.

He won the Kyzylorda Oblast Akim's "Best Oil Worker" award in 2015.

Abdullah Abenov: My favourite memory is oil transportation project at the Zhosaly terminal, at a time when PetroKazakhstan was introducing new railway routes. Construction of the facility factored in all construction and oil production innovations, such as full automation, dispatch control and management. The facility with its 180 km oil pipeline from Kumkol and railway terminal capable of handling up to 8 trains of 40 wagons each per day was built in an incredibly short amount of time, just 8 months.

Zholaman Mambetov: I remember the roads back then... When Kumkol was

discovered and started to be operated, there were simply no roads. Everyone understands the importance of transportation in moving rotation of workers and equipment. In the spring, when the snow melted, water flow was strong that we couldn't reach the group facilities. In the summer it was so hot that you thought everything would melt! And if there was a vehicle ahead of you, then you'd be blinded by a dust cloud rising up into the sky. In winter, due to severe snowfalls, the roads were just washed away meaning you couldn't get from the city to the rotation village and back again. I still remember some days when provisions had to be brought in by helicopter. We coped and laid the foundation for the first oil field and created the basis for its successful industrial development. This is our main achievement!

Zhalgasbai Agimanov: My greatest memories are working for Uzenneft in the 80's. Uzen deposits are difficult to recover, high in viscose and paraffin content, having a chill point at +30C°. Oil production and transportation conditions were tough. With 600 wells for each production facility, we constantly had to stop the oil freezing in well flow lines and collectors, and flush the wells with hot water and so on. The numerous reforms in the country at the time were also a factor and led to deteriorating logistics, a shortage of technology and people. And even in those conditions, thanks to the enthusiasm of the people working there, we were able to do what management asked of us.

Barlybai Bimanov: My work on planning the construction and operation of the Kumkol-Zhosaly oil pipeline together with a local team managed by Hurricane Kumkol Munai. We worked well together because we were building the pipeline by ourselves, local engineers and specialists, and we finished the project to a very high standard on time. Further operation was also entrusted to local specialists.

- What or who helped you to become a professional? Do you have a mentor in the profession?

Zholaman Mambetov: In 1981, I began as a mechanic at Zhanaozen, and my first mentor was Senior Oil Production Mechanic, experienced specialist, A.Tlegenov, who taught me a lot and fostered an interest in the profession in me. My next teachers were Field Leader K.Nugmanov, Kumkol Chief Engineer Zh.Zhalgasov and a truly great team leader M.Salamatov. These people laid the foundation for the company to flourish, and it was thanks to their priceless contribution that we gained access to the riches under the ground in Kyzylorda.

Barlybai Bimanov: I was greatly influenced by such PKKR managers as

Kenkhan Aidarbekov

The first geologist at the Kumkol field, pioneer at the South Kumkol field (1999). He has 40 years of experience in the industry. His first job was as a driller with the Atyrau Geology and Exploratory Party (1963). In 1989, he joined Kumkolneft as a Senior Geologist. Since 1992, he has been with the Ministry of Energy and Fuel Resources and then joined a number of other companies in Kazakhstan.

He holds the "High performance" medal (1999). For his outstanding services to geology, he received a diploma of "Honoured Subsoil Prospector of the Subsoil of the Republic of Kazakhstan" (2006). By Presidential Decree, he was awarded the Order of Kurmet in 2009 in honour of Independence Day.

G.Baimanov and A.Abenov. I really do see them as my teachers.

Abdullah Abenov: The main thing is to love and respect your profession. I became interested in it when I was a child, still at school, and everything I dreamt about came true. And as an adult I took part in building oil and gas sector facilities. In any profession, there are teachers. I am proud to name Hero of Socialist Labour E.Gukasov, Head of Glavrissovkhoztroi, later the First Deputy Chairman of the Cabinet of Ministers of the KazSSR; Head of the Association of Kyzylorda Sovkhozvodstroi Y.Bozgulov; Administrative Director of the Glavrissovkhoztroi K.Mailin; Deputy Chairman of the Oblispolkom F.Fatkuldinov; the First Secretary of the Kyzylorda Obkom Y.Auelbekov and many others.

Kenkhan Aidarbekov: I am extremely grateful to my senior colleagues, the generation of oil sector veterans, for their help in my professional career. I believe my mentors and real teachers in this difficult profession are R.Utesinov, N.Bekbosynov,

Barlybai Bimanov

A pensioner since 2014, his last position in PKKR was as a Senior Engineer for Oil Transportation at the Kumkol-Zhosaly major oil pipeline. He has 17 years of experience in the industry, and joined PetroKazakhstan in 1996. In 1999, during a critical time for the company, he headed a Salary Commission, ensuring team stability. He has made a significant contribution to the implementation and operation of the Kumkol-Zhosaly major oil pipeline and terminal project.

For his active participation in public life, in 2001 he received a letter of gratitude from the Kazakhstan President, and in 2005, a personal acknowledgement of gratitude from Nursultan Nazarbayev.

S.Krymkulov, M.Batyrbayev and of course M.Salamatov.

Zhalgasbai Agimanov: My first mentors at Uzen (which is where I started) were Field Head K.Nugmanov and Chief Engineer A.Orynbayev, from whom and where I learnt the basics of the profession, moving through the levels, from Well Workover Engineer to Head of the Uzen oil field. To grow professionally I have always relied on my skills and education, reading a lot of technical literature, academic books helped as well. I think that my initial experience in the industry has affected my entire career and helped me become a professional in a range of positions with PKKR.

- Which of your personal contributions to the company's development are you most proud of?

Zhalgasbai Agimanov: PKKR's achievements as one of the leading oil companies in the region are the result of many years of hard work by all generations of our employees. I am proud of my contribution

to company development in discovering and developing the first oil fields - Kumkol, Kumkol South, Arys-kum, Kyzylkiya, Maibulak, and in recent years such new fields as North-West Kyzylkiya, South-West Karabulak, West Tuzkol and others. My job was closely linked to field and exploration target planning and development, conducting events aimed at increasing production levels and streamlining production management.

Barlybai Bimanov: I am proud that I was part of the project to build and operate the legendary Kumkol-Zhosaly oil pipeline.

Kenkhan Aidarbekov: In 1989-1990, when developing and commissioning Kumkol, we faced a number of difficulties, including climate and everyday issues. Despite all difficulties, we came through and did a good job. Kumkol oil has become the cornerstone for the region's prosperity and helped to create thousands of jobs for local people.

Abdullah Abenov: It is well-known that during the first oil production years at South Turgai, all associated gas was flared, which generated a negative reaction from the state authorities and public. Companies paid billions in environmental fines, and earned a bad image in the press, which led to debates and meetings expressing outrage at their actions. Due to the criticism, every member of the oil team felt like an outcast, responsible for harming the ecology and putting the public at risk. This is when the question of accelerating gas utilization became an issue. We developed and approved a programme to generate electricity using gas turbines powered by associated gas and reinjecting associated gas back into the strata, which created opportunities for additional oil production through the maintenance of seam pressure. The project was implemented in a very short period of time, 18 months to three years, which helped PetroKazakhstan save significant funds and resolve its main ecological issues in the region. The entire project was managed by the PKKR Construction and Project Department in conjunction with qualified experts from Canada and China.

Zholaman Mambetov: At Kumkol, the CPF division is a main processing flow element. As the production grew, so did the number of major facilities employing a significant number of people. I am proud that I have been able to make a contribution to launching these facilities, which has helped manage operations and the effective interaction of all structural divisions and production facilities.

- What would you like to say to your young colleagues, your successors?

Zholaman Mambetov

A pensioner since 2015, his last position with the company was Head of the Oil and Gas Field Development Project Documentation Department, Oil and Gas Development Department. He has 34 years of experience in the industry and began his career in 1970 as a Category 3 Engineer at the Moinak City Water System. In 1990, took up the position of Head of the Kumkol Oil and Gas Production and Preparation Facility with Kumkolneft. Working with the CPF team, he made a significant contribution to the opening and commissioning of a number of core facilities.

In 2015, he received the "Labour veteran" medal.

Kenkhan Aidarbekov: Work hard for the country, welfare of our people, oil and gas sector development and the discovery of new fields. The future of Kazakhstan is in the hands of the younger generation. I want to see our independent Kazakhstan flourishing!

Abdullah Abenov: Live and work for the times, which means studying and constantly working on improving yourself, and not resting on your laurels. And don't forget that after reaching certain peaks you will have other even higher peaks to climb.

Zhalgasbai Agimanov: I would like express my deep gratitude to the company management for the care and attention they show to our people, including the younger generation, who have the opportunity to study, work and improve their qualifications. I would like to wish the company further success and progress in its endeavours, despite the current production and economic difficulties. I also wish the younger generation success and great professional achievements, despite the many difficulties they face! My long career has taught me not to give up when faced with a problem. You

always need to keep going, even if something isn't working. It's not worth losing heart, you just need to be patient, make more effort and you will reach your goal. I mean, there are no impossible problems!

Zholaman Mambetov: Be persistent, patient, love your profession and do everything possible to move forward! Then you will see the fruits of your endeavours. The key to success is in your hands. Do not get tired of learning, and work for the good of the country!

Major fields in Kazakhstan

According to latest data, Kazakhstan oil reserves amount to approximately **6 bln** tonnes, which is **3%** of global reserves.

Uzen.

The project was launched in 1961 on the Mangyshlak peninsula in Mangistau Oblast. Natural gas is also produced at Uzen.

Zhetybai.

A second major oil and gas field on the Mangyshlak peninsula, Zhetybai, was opened in 1961.

Kalamkas.

It was opened in 1976 on the Buzachi peninsula (Mangistau Oblast), with stable oil production work only beginning in 1979. Kalamkas North, which is an offshore oil reservoir was opened in the early 21st century.

Karachaganak.

The field, which is located close to the city of Aksai in the West of Kazakhstan, was opened in 1979. It is the third largest of the major oil fields in Kazakhstan, offering oil and natural gas reserves.

Tengiz.

The major oil field, Tengiz, was opened in 1979 close to Atyrau. It accounts for approximately 30% of all oil produced in Kazakhstan. In addition to oil, Tengiz also produces gas.

Kumkol.

Located in Kyzylorda Oblast, the field was opened in 1983, turning the region from an agricultural one to oil, and providing an impetus to a number of other fields.

Kashagan.

One of the largest oil fields in Kazakhstan, it was opened in 2000 and is located 80 km from Atyrau. It is the 9th largest field in the world in terms of oil production.

PETROKAZAKHSTAN – BRIEF FACTS

We all know that our company with its great history of development and achievements is one of the major taxpayers and employers in the regions of its operations, making significant contribution to development of local business and helping the society. In this article we would like to give short overview of all that by giving brief facts of PetroKazakhstan activities over the last 10 years.

Year	Changes in the product types
2013	Transfer to production K2 ecology class fuels in accordance with Custom Union regulations
2017	With the completion of Stage 1 of modernization program, the refinery stopped producing AI-80 gasoline and transferred to production K4/K5 ecology class fuels in accordance with Custom Union regulations

INVESTMENTS

581 bln tenge

2008-2018

INCLUDING **534.5** bln tenge
INTO IMPLEMENTATION OF REFINERY
MODERNIZATION AND RECONSTRUCTION
PROJECT

OIL PROCESSING VOLUMES

PROCESSING DEPTH

74.36%

2018

TAX PAYMENTS

165.8 bln tenge

2008-2018

ALLOCATED FUNDS WITHIN A
SERIES OF MEMORANDUMS
ABOUT COOPERATION ON
SOCIO-ECONOMIC REGIONAL
DEVELOPMENT WITH TURKESTAN
REGION AKIMAT

1.47 bln tenge

2008-2018

EMPLOYEES

Kazakhstani	Foreign
1336	6
1671	21
2008	2018

2008 | 6

2018 | 21

CHARITY AND SPONSORSHIP PROJECTS

1.9 bln tenge

2008-2018

HSE AWARDS

In 2011, PKOP received 'Gold Paryz - 2011' award by PK President in the 'Ecology contribution' category. In 2013, it got 2nd place in 'Senim' republican contest as 'Best safety enterprise for 2013'. PKOP also became the winner of annual republican social responsibility contest 'Paryz-2016' being the best in the 'Ecology contribution' category among large enterprises.

Year	Fields discovered	Fields commissioned
2008	Karabulak, South-East Doszhan	
2009	South-West Karabulak	
2010	West Tuzkol	North-West Kyzylkiya
2011	Zhanbyrshy	East Kumkol
2012	South Doszhan	
2013		South-West Karabulak, North Nuraly
2014	South-East part of Kumkol (Karavanchi), Ketekazgan North	
2017	Bukharsay	Karabulak
2018	North Karabulak (a structure in the area of well #4)	West Tuzkol

FIELD DEVELOPMENT INVESTMENTS

546.9 bln tenge

2008-2018

CHARITY AND SPONSORSHIP PROJECTS

(including funds within Memorandums with Kyzylorda region Akimat)

10.4 bln tenge

2008-2018

PRODUCTION VOLUMES

3.2 mln tonnes

2008

1.7 mln tonnes

2018

30.2 mln tonnes

2008-2018

TAX PAYMENTS

886.3 bln tenge

2008-2018

EMPLOYEES

Kazakhstani

Foreign

1598

2008

56

1607

2018

37

LOCAL CONTENT IN PURCHASED GOODS, WORKS AND SERVICES

2018

40.9%

Goods

77.2%

Works

87.4%

Services

HSE AWARDS

In 2005, 2008-2010 PKKR was the winner of Republican public inspection on safety and labor protection in the category 'Best organization, enterprise'. In 2009, PKKR was awarded by KAZENERGY with the highest sector award 'Gold Prometheus' in the "Best ecology program" category. In 2014, PKKR won 'Altyn Sapa' President's award for achievements in product's quality, safety and securing high-end quality control methods. In 2018, PKKR received 1st place in the category 'Best labor protection service' in 'SENIM' annual republican contest for safety and labor protection held among country corporate employers.

ANNUAL PETROKAZAKHSTAN CONFERENCE

The annual PetroKazakhstan Conference is traditionally held to sum up the results for the previous year and set goals and objectives for the coming year. This year's conference, which was held on 4 March 2019, presented the introductory presentation of a key performance indicator system and the signing of working commitment with vice-presidents. There was also a ceremony to reward excellence in employee performance.

The Conference, which was attended by the Chair of the Board of Governors, Mr. Wu Lingang; Vice-President of Capital Construction and External Affairs, Mr. Bolat Kuserbayev; Vice-President of Strategic Communications, Mr. Rustem Bekturov; Vice-President of Joint Ventures, Mr. Abudurexiti Tuerxun; Head of PKOSI Mr. Zhang Pingzhan, Vice-President of Finance Mr. Yang Mingyu, and Vice-President of Marketing and Logistics, Mr. Yin Xiangqing, was headed by PKKR President and President of PetroKazakhstan Inc. Mr. Huang Xianxiong.

The company President, Mr. Huang Xianxiong talked about 2018 results and announced goals and objectives for 2019. Year after year, the company observed reduction in production levels, but this situation has only encouraged it to search for new opportunities, such as investing in surveying for new blocks; reducing operating costs and mitigating risks linked to fines and penalties. Summing up, Mr. Huang Xianxiong noted, "PetroKazakhstan, as a socially responsible partner, continues its path to ensuring corporate success and prosperity, as well as that of the general public and the region as a whole".

Vice-President of Finance at the Almaty Branch of PetroKazakhstan Overseas Services Inc., Mr. Yang Mingyu also spoke, presenting the company's operational and financial report for 2018. Chief Executive of the Almaty Branch of PetroKazakhstan Overseas Services Inc., Mr. Zhang Pingzhan spoke about the new performance-based incentive payment system.

The final stage of the Conference was the **Employee Excellence Awards' Ceremony for 2018**.

Last year, company management took the decision to develop and implement a new incentive policy, which led to the "Bonus for Employees who have Distinguished themselves" programme to stimulate contributions to improve operations, reduce the quantity of third

Бірлескен кәсіпорындар жөніндегі вице-президент Турсун Абдурәсिति мен Президент Хуан Сяньсюн шартқа қол қоюда (солдан оңға қарай) / Вице-президент по совместным предприятиям Абдурәсिति Турсун и Президент Хуан Сяньсюн (слева направо) подписывают договор / Joint Ventures Vice-President Abudurexiti Tuerxun and President Huang Xianxiong signing the agreement (from left to right)

«ПетроҚазақстан Оверсиз Сервис Инк.» Алматыдағы филиалының басшысы Чжан Пинчжань / Руководитель Алматинского филиала «ПетроКазakhstan Оверсиз Сервисез Инк.» Чжан Пинчжань / Head of the Almaty Branch of PetroKazakhstan Overseas Services Inc. Mr.Zhang Pingzhan

Президент Хуан Сяньсюн «Елеулі үлес үшін» номинациясында жұлдегер атанған «КАМ ЦДНГ тобы» тарапынан А.Сержановты марапаттауда / Президент Хуан Сяньсюн награждает призера в номинации «Заметный вклад» из «Группы КАМ ЦДНГ» А.Сержанова / President Huang Xianxiong awards prize-winner in the nomination "Noted contribution" from "KAM Production shop group" A.Serzhanov

party services and implement effective technical proposals and so forth.

The presented projects were divided into five categories. The first covers projects with a significant contribution to corporate socio-economic development. The second category deals with projects to improve work safety management by consolidating primary work areas, while the third category affects employee performance in areas outside of their everyday duties. Projects in the fourth category involve reducing the quantity of third party services to a minimum, at the same time improving the professional skills of employees. Those who took part in the fifth category presented technical proposals, innovative labour-saving ideas and suggestions.

The bonuses for employees who have distinguished themselves were awarded at three levels: level 1 - "exceptional contribution", level 2 - "significant contribution" and level 3 "noted contribution".

A great number of applications to participate in the new incentive programme were received from PKKR divisions. Once they had been analysed carefully, the awards' committee determined prize winners from 22 projects, with one project receiving the "exceptional contribution", two - the "significant contribution" award and the remainder - the "noted contribution" award.

The Hydrocarbon Production Contract Group won the level 1 "Exceptional Contribution" award for its project to "extend the Arysium field production contract and sign a production contract for the Tuzkol West field". The group included: Bolat Kuserbayev, Zhalgasbai Agimanov, Dauren Kadeyev, Galym Baimanov, Seilbek Berkenov, Kurmangazy Asanov, Kumisbek Zhusupov, Agzam Sharmenov, Kuat Kurmangazyev, Azamat Adranov and Bakytzhan Bermanov. "We worked very hard as a team to sign the preliminary period production contract at the West Tuzkol field and to extend

Жоғарғы баспылық пен «Елеулі үлес үшін» номинациясында жүлдегері - ҚЕОҚ тобы БОТОС /
Топ-менеджмент и призеры в номинации «Заметный вклад» - Группа БОТОС /
Top management and prize winners in the nomination "Noted contribution" - HSE Group

the Arysium field production contract by signing an addendum for the next 20 years," says Group Leader, Vice-President of Capital Construction and External Affairs, Bolat Kuserbayev. - "The signing process had become difficult by subsoil-related legislative changes in 2018, which extended to all bylaws. The West Tuzkol production contract was the first production contract in Kazakhstan signed under the new Subsoil Use Code. Having the contracts signed on time meant the company could continue producing oil at the fields without having to stop production, which ultimately helped us meet oil production targets for 2018."

The "Significant Contribution" award went to two projects. The first - to a "Project Group" of Ainur Kurmanbayeva, Gulnar Tokshylykova, Orynbasar Aldarbergenov, Nurlan Orazbakhov, Abdrazak Yelubayev, Zhomart Myrzarbekov and Bakytgul Yestayeva, in the "engage fewer third parties" category. The group implemented a number of projects, including "The oil and gas collection and water injection system, electricity supply and access roads across all PKKR, Kolzhan, Kolzhan-SSMOil fields"; "Install a Solar compressor at the Kyzylkiya

field GUP", "GTES construction at the Kyzylkiya field", "West Tuzkol field power station", "West Tuzkol field oil receiver point" and others. The group members took part in a wide range of activities, starting from preparing feasibility studies, choosing machinery and equipment, drafting plans and project estimates, and defending the projects with the state authorities and doing supervision service.

The second winner was a "Mechanical Production Group of Engineers", which included Almas Yeskarayev, Askhat Isabekov, Nurlan Mambetaliyev, Ruslan Doskabylov and Almas Ibrayev. The group is responsible for monitoring well operations at PKKR, Kolzhan, TuzkolMunaiGas Operating and the PKVI branch. Timely analysis of equipment needs and requirements helps reduce well downtime. Thanks to the group's expert monitoring, and further repairs of electric rotary pump unit in 2018, it all made to avoid well downtime and saved 163.6 million tenge.

We would like to congratulate all the prize winners and express our gratitude for their extraordinary contribution to the company operations!

«ПетроҚазақстан» жыл сайынғы конференциясында / На ежегодной конференции «ПетроҚазақстан» / At the annual PetroKazakhstan Conference

THE 10-YEAR ANNIVERSARY OF PKKR COMMERCIAL OIL METERING UNIT!

“A thing is known only when you can measure it and express in numbers”, noted the great physicist, Irish William Thomson. For a long time now people have had to determine distance, the length of things, time, area, volume and, as the years pass, the role and value of measurements have increased. Actually, it is only measurements that can give an exact picture of what is occurring. For this reason, the Commercial Oil Metering Unit (COMU), which is celebrating its 10th Anniversary, has strategic importance for PetroKazakhstan, as it is the place where the company's oil is measured and distributed among the companies (according to marketing department route instructions).

Work began on creating the Commercial Oil Metering Unit (COMU LACT Unit №2), which is currently located at the JSC KazTransOil pipeline inlet, in 2008. The Russian company IMS-Industries was chosen as the construction contractor due to its extensive experience in the construction of oil and gas units and facilities in the oil and gas sector both in Russia and further overseas. On 1 June 2010, the LACT Unit was commissioned and transferred to the technological group, which at that time was led by Bakytgul Yessirkepova.

As work at the facility began from scratch, documentation and forms had to be agreed, a procedure established with the party receiving oil, JSC KazTransOil, along with timetables, reporting documents and the corresponding journals. PKKR and KazTransOil developed and approved procedure FO-031-01, which today is the basis of the relationship between the parties,

Oil produced passes through a number of preparation and refining stages. After passing through the Production shop and undergoing preliminary treatment in separators, it passes through group and measuring units and is then sent to the CPF, where it acquires commercial properties in furnaces, separators and evaporation and desalination units. Then, the product after staying in tanks is sent through depressor units to the COMU where, after undergoing metering and passing through the oil quality measuring block, it is dispatched by JSC KazTransOil pipeline. This progress is recorded in an act of acceptance and oil quality documentation.

МЕКТ ұжымы / Коллектив КУУН / COMU team

and is adjusted annually in line with changes to the working process.

Ten years have passed since the COMU was commissioned and in that time, much of the apparatus and equipment has been replaced in good time to ensure it has been able to operate without accidents and emergencies. A number of construction projects have been developed and implemented to upgrade the facility. An awning, a special site to store spare parts, tools, accessories, meters and apparatus, and additional operating facilities have been built to protect measuring block equipment.

In the years the COMU has been in operation, its leader Bakytgul Yessirkepova has managed to create a team of highly-qualified experts, who can resolve any type of difficulty. One such case was when an automatic sampler at the oil quality measurement block failed, and a replacement was made very quickly. The work was performed in-house, without contractors, which helped the company reduce costs. There have been a lot of cases just like this. Equipment is constantly being upgraded at the facility. For example, cost calculators are currently in the process of being replaced.

The COMU team currently consists of qualified specialists, such as technicians Almat Kilibayev, Alislam Zhumakhmetov, Akylbek Baimbetov and Zhasulan Azilkhan, measuring apparatus engineers Abu Balikbayev, Nariman Abilkhanov and Agzhan Maigeldiyev. All of them work closely with company divisions, including the CPF, chemical systems, marketing department, metrology department, technical maintenance management division and directly with KSC KazTransOil.

The department operates a well-run counsellor system. Over the last decade, a

number of Kyzylorda Oblast graduates from universities in China on PetroKazakhstan's Scholarship Programme have completed internships at the COMU and are now working across the company, in the head office in Almaty and elsewhere.

In their free time, COMU employees like to take part in public and sporting events.

We would like to congratulate COMU employees with their 10th Anniversary and wish them a successful and accident-free working life!

In 2012, as part of the celebration of Oil Workers' Day, technician Akylbek Baimbetov was awarded with a letter of gratitude from Oblast Akim for his 25-year contribution to PetroKazakhstan activities. In 2017, technician Almat Kilibayev received a letter of gratitude from the city Akim.

COMU won the 1st place in 2014, 3rd place in 2015 in the PKKR competition "Fire is easier to prevent than to put out", and also 3rd place in 2016 and 2nd place in 2017 in the competition "The best HSE workshop" and prizes for football, futsal and basketball in the PKKR Olympics.

Since 1990, PKKR has been working with JSC KazTransOil to transport oil. Previously, the volume-statistic method (according to CPF tanks) was used at product transfer, but with the introduction of new oil metering standards in Kazakhstan, a decision was taken to create a new COMU LACT Unit №2, which applies the mass-dynamic method (using Coriolis weight gauges).

WHO WE ARE, THE YOUNGSTERS OF PETROKAZAKHSTAN?

2019 has been declared the Youth Year in Kazakhstan. Being a key factor in Kazakhstan's competitiveness in today's world, the young generation requires initial support, and for this reason the state-sponsored Youth Year Road Map incorporates 74 events in four key blocks (access to education and talent support, employment, social support, the promotion of patriotism, ethnic tolerance and civic consciousness). There are Youth Support Programmes in our company, and in this article we are going to tell about such programs in PKKR.

PetroKazakhstan Kumkol Resources gives its employees the opportunity to study and develop, and by upgrading skills employees receive additional career growth opportunities. One of PetroKazakhstan's

training achievements has been its annual scholarship programmes, including for the region's young people.

The PetroKazakhstan Scholarship Programme is known across the entire Kyzylorda Oblast as an opportunity for talented young people to receive grants to study for bachelor's degrees in China and Kazakhstan in the specialities most in demand for PetroKazakhstan. Created with support from the Oblast Akimat, the programme was launched in 2005, and now many of its graduates have found jobs with PKKR and are well on the way to building excellent careers.

PKKR employees also have access to a remote training programme, for which PetroKazakhstan provides financial support to employees to take higher

education courses. PKKR employee children have access to a grant programme. In the last decade alone, these three programmes have allocated in excess of 1.2 billion tenge. PKKR also provides assistance to employees to participate in the Bolashak Programme, retaining their position during their training period.

Another PKKR initiative is the financial support of the Kazakhstan Open Field Olympics for Young Geologists to help in the development of young geologists. Its main goals are to provide career advice to young people, promote interest in geology, discover and support talented children, and get schoolchildren interested in ecological and subsoil protection issues.

In the next issue we will tell about PKOP youngsters.

- Your advice to young specialists on how to grow professionally?

Azamat: I have a number of principles I try to follow. In my opinion, it is very important to have a mentor. I have noticed that the more experienced a professional is and the more wisdom he or she has accumulated, the more desire he or she has to share it with young specialists, and I have been very lucky in this respect – as my supervisors follow this principle as well. I also try to complete everything I'm given to do; I love my work and respect my colleagues. I always try to advance my qualifications through training and programmes. Recently, I took part in an ILM Programme around management and leadership, which offers useful tools such as time and results management, how to present and others.

Duman: I think the most important thing is an internal striving for self-development. You can always find the tools and means.

Arman: Constant self-development, read specialised literature, build up contacts with colleagues from other companies, take training in specialized programmes and, of course, apply new knowledge in practice.

PetroKazakhstan Kumkol Resources actively promotes a policy of employing young people, including some very interesting individuals who display amazing dedication, a love for their work and uniqueness. Their professional biography is the story of the creation of an identity.

Azamat Adranov, Head of the PKKR Development Department Group, Geology and Development Department, 30 years of age. He is a PetroKazakhstan Scholarship Programme graduate of the Chinese Petroleum University, and Korkyt-ata KGU with a bachelor's in engineering and design, and a master's in economic science. He speaks five languages – Kazakh, Turkish, Russian, English and Chinese. In 2012, Azamat, after finishing university, began his career as an Oil and Gas Production Shop Specialist, and in 2017 was appointed to the position of Head of the Field Operation Group.

Azamat is directly responsible for ensuring field development design documentation and

reserve recalculation reports are approved on time, to help the company continue its oil and gas production operations. His contribution to obtaining MET concessions for Kumkol was invaluable. Kumkol's application, which he handled directly, was approved by the Ministry of the National Economy, resulting in a concessionary MET rate of 0.35% and an economic effect from 2015 until the subsoil use contract expiry date.

In 2018, for his personal contribution to the development of the oil and gas sector, Azamat received a letter of gratitude from KAZENERGY and a President's Award for exceptional work, and in 2019 won the President's Award for his significant contribution to the winning of a production contract at the West Tuzkol field.

- What is the main lesson you have received from your parents/teachers?

Duman: You can only rely on your own strengths, and don't wait for a ready solution. This has taught me discipline and patience, and to find the correct answers in life myself.

Arman: "Patience and work - always come through" - my teachers told me. Maximum effort, an insistence on quality, and not speed, and responsibility. Thanks to these qualities I have also learnt to think differently and resolve my objectives.

Azamat: Respect those around you and be punctual. Turning up late to meetings can be stressful, while those around you might start to doubt that they can rely on you.

- What books would you recommend?

Azamat: Professional: "Oil and Gas Field Development", B.V.Pokrepin; "Modern Development Methods at Mature Fields", T.A.Deyeva. **Self-Development:** "The Master plan to Success", Napoleon Hill.

Duman: Professional: "Well Testing", John Lee; "Well Oil Production", I.T.Mischenko. **Self-Development:** "Seven Habits of Highly Effective People", Stephen Covey.

Arman: Professional: "Physics of Oil and Gas Seams", Sh.Gimatudinov; "Geophysical Well Surveying", I.Skovorodnikov. **Self-Development:** "The Ideal Executive" and "Insights on Personal Growth", I.Adizes.

Duman Kassenov, Leading Production Engineer, Development and Production Department, 31 years of age. He is a PetroKazakhstan Scholarship Programme graduate of the Chinese Petroleum University in two specialities - Oil and Gas and International Trade and Economics, and has a master's from the Beijing University of Astronautics and Aeronautics in Project Management. He speaks five languages fluently – Kazakh, Russian, Turkish, Chinese and English. He has been with PKKR since 2014, starting as an Intern Specialist in the Kumkol Production Technology Department, and in 2018 he became Leading Production Engineer in the Development and Production Department.

He is currently involved in hydro-dynamic well surveying and subsequent interpretation using special Pansystem software; compiling special underground well repair programmes and is implementing new production increase technology.

In 2018, he received a letter of gratitude from the PKKR Board Chairman for his conscientious work and contribution to company development.

Arman Saparov, Head of the Oil Production Technology Group, Oil and Gas Production Department, 31 years of age. He won a grant to study at the Satpayev KazNTU in Oil and Gas Field Development and Operation. In 2011, he won a scholarship to study on the Project Management Programme in Kyzylorda, and in 2012 – again on the International Certificate in Technical Processes in the Oil and Gas Industry Programme. With PKKR since 2009, he began as a Level 3 Oil and Gas Production Operator at Kumkol, and in 2017 he became Head of the Production Technology Group.

Today, Arman is in charge of managing the technical side of tender documentation for oil and gas production intensification services; analysing current well operations to prepare recommendations on how to increase production rates; studying new progressive oil production intensification technology; participating in the development of technical process improvement programmes. Arman makes significant contribution to the implementation of production intensification measures, which, in turn, help increase oil production.

In 2016, he received a letter of gratitude from company management in honour of the 25th Anniversary of Kazakhstan Independence and 30 years of the commercial development of the Kumkol field.

	Year	Total number of employees under 30 years of age	Number of men	Number of women	Married	Higher education	Secondary professional education
PKKR	2013	406	82%	18%	50%	77%	15%
	2018	131	77%	23%	59%	72%	21%
PKOP	2013	229	80,3%	19,7%	36%	55%	18%
	2018	473	89,8%	10,2%	31%	77%	23%
PKOSI	2013	126	46,8%	53,2%	25%	86%	9,5%
	2018	78	56,4%	43,6%	18%	82%	10%

PETROKAZAKHSTAN IN PERSON. PKKR PRODUCTION TECHNOLOGY DEPARTMENT.

In this issue of "Munaishy", we are launching our new column in which we introduce various departments through the guise of their working day and total work overlook. We begin with PKKR Production Technology Department located at Kumkol, and below is interview with its Head Almat Zhumanov.

- Almat, how do you begin your day?

- I always start my day with a walk to work, contemplating the day before, and also thinking about and approving in my head what my department and I have to do during the day. The working day starts early, at 06:00. First of all, I check my emails, study the day's reports and write down whatever I need to in my notebook. I always need to make a couple of calls. I follow the principle of "hurry at an easy pace, and the day ahead should be easy and stress-free".

At 07:00, we have our morning meeting where we discuss the priorities for the day to ensure we meet our targets. As in any place of work, we have a plan that we need to adhere to and, of course, it can get changed.

After that the routine starts, and which involves telephone calls and corresponding with colleagues from mine and other departments. We need to ensure wells operate smoothly; clarify details around future equipment deliveries; draft contracts and also find the time to do lots more. We have one hour for lunch, after which I check my emails again. Quite often I need to take part in technical meetings and talk to department engineers and geologists. Basically, that's how I spend 14 days on rotation.

- What is the main difficulty your department has to face and speciality of the department?

- I think the thing that makes us different is that our department has an analytical function and a logistics function with respect to equipment ordered and supplied.

The main difficulty we have is collecting information and taking decisions based on that information. For example, choosing a profitable well for emergency commissioning; choosing the right type of submersible equipment and future operating regimes; and ensuring well engineering is performed in good time, etc. In other words, we need to make sure we are constantly monitoring wells and adjacent facilities, reviewing and tracking deviations in the production process at production wells.

If you'd let me, I'd like to boast a little bit that not one well is ever launched without the participation of our engineers. A core function or objective of our department is

Өндіру технологиясының басшысы Алмат Жұманов / Начальник отдела технологии добычи Алмат Жуманов /
Production Technology Head Almat Zhumanov

to search for new solutions. This involves making sure engineers focus on collecting regular information on production well workflow and operational facilities.

The department is currently working to implement new projects and technology, including cleaning paraffin with ultrasound, the use of circulating valves, oil heating units, the application of energy-saving pump units, the installation of well rod pump controllers, the increase of plunger lift units across North Nuraly and other fields.

- Do the facilities under your control ever fail? How frequently do you have to perform well workovers?

- Just like at other facilities, the facilities under our department's control do break down. For example, we can have issues with supplies or equipment repairs, servicing and so on. We treat stoppages at any of the production wells for major repairs as a malfunction. The frequency of workover work very much depends on how the well is operated, the quality of equipment dropped into it, and whether measures are taken to increase the period between repairs.

- You are in charge of a number of divisions. How well do they work together? As the leader, do you have any fundamental rules?

- Yes, you're right, Production Technology Department incorporates four groups and

is very broad-based. Our main objective is to commission mechanised, flowing and injection wells and ensure they operate trouble-free. And, I do have to say that the groups do work well together. You can judge for yourself: the HSG guys provide well information, and geology and mechanised production engineers immediately begin to study it to select the best production method, after which the well workover guys take those ideas and work on them directly at the well.

As for rules, I think that for the leader of a department like mine, the most important thing is collaboration and mutual understanding among everyone in the team. Of course, half the battle for any leader is being able to communicate with people easily and clearly.

- Have you ever faced any malfunctions that you have had to resolve?

- My understanding is that any so-called malfunctions in the oil production industry is one that should never happen. We're lucky, because we've never had one while I've been here.

Of course, we have had a number of difficult situations that we have had to resolve quickly. For example, the HSG team could have to deal with tool freezes, the geologists - perforation misfires, the mechanised production group - the wrong submersible equipment, while the well workover group

The Production Technology Department is made up of several divisions: the field geologists group, the mechanised production group, the hydrodynamic survey group (HSG) and well workover group (WWG), which operate as an integrated mechanism. The department employs 80 people.

The field geologists group (18 people) participates in developing current and potential oil and gas production plans, the seam reinjection of working fluid, field drilling, and further oil and gas deposit exploration. It organises and monitors geophysical surveying; plans the movement of machinery to repair production and injection wells; prepares materials to plan field development, reperforation, bottom-hole cleaning and redevelopment recommendations and others.

The mechanised production group (14 people) has full control over machinery operation. It ensures the continuous operation of bore-hole pumps, highlighting breakdowns in good time; prepares programmes for the WWG and oversees the replacement of pumps, the transfer of wells from flush stock to mechanised stock, and also manages Novomet and Powerlift electric rotary pump unit operation; plans budgets and prepares tender documentation. It is also responsible for logistics.

The HWS engineers group (4 people) prepares and gives daily assignments to the contractors, KNEK and KNLK; regulates work priorities (well pressure measurement schedules, well fluid level weaning, well SRP load indicator readings and well purging), supplies well surveying programmes and diagrams, and coordinates operations with other company departments. It analyses well research reports and provides analytical data.

The WWG (44 people) is responsible for notifying of and/or eliminating breakdowns in underground equipment and/or well shafts. All well commissioning work involves descending equipment (depth pumps, pump rods and others) and during the well operating process any irregularities can lead to reduced yield, sometimes to a full fluid cut-off. Related recovery work involves lifting underground equipment for replacement/repair, well purging and other operations. High-quality well workovers are vital in increasing oil and gas production. High-quality repair work will result in a longer repair cycle and more effective well operation.

Механикаландырылған өндіру мен ҮГДЗ топтарымен бірге / С группой мехдобычи и ГДИС /
With the mechanized production and HWS groups

could suffer from equipment emergency fishing operations and many others.

- Can you tell us a little about any projects that have resulted in savings for the company?

- Yes, we have a lot of projects like that. As we operate at an oil field, any production and injection project is supported and implemented by our engineers. Studying and analysing any well or adjoining facilities, we always notice issues that could be fixed by introducing new technology. Thus, a correctly managed project can often make savings. By the way, a number of our groups have received bonuses for making such savings.

- The Kazakhstan oil sector celebrated its 120th anniversary this year. Today's oil production is unrecognisable from the first steps made to explore and develop fields 120 years ago. What technology do you think has helped move the industry move forward?

- Hydrocarbon production is totally different today – both exploration and subsequent field development are indeed unrecognisable. The oil sector has acquired the experience and skills it needs to make use of new technology, nurtured its own specialists and leaders. I think that the direction with the most potential is the field recycling of associated gas. We have made good progress in developing and using non-renewable natural resources, including associated gas to generate electricity for field use. Furthermore, associated gas recycling has become an additional source of income for many oil and gas companies. In the last 10-15 years, Kyzylorda has seen many towns and rural areas connected to the gas supply, which, of course, pleases me immensely.

- How people relax while on rotation?

- Of course, we never miss a chance to attend and take part in the cultural events the company puts on. One of the most popular is sport, and our department always does well in the frequent sporting competitions.

ҮЖЖЖ тобымен бірге / С группой КИПС / With Well Services team

ALMATY CHOREOGRAPHIC SCHOOL: PRESERVING THE TRADITIONS OF KAZAKHSTAN BALLET

The country's oldest professional ballet school, A.Seleznyev Almaty Choreographic School (ACS), is renowned for training generations of Kazakhstan artistes - the jewels of national ballet and dance, and this year is celebrating its 85th anniversary. As the spiritual home of many of Kazakhstan's greatest dancers, ACS is today helping to preserve and develop the wonderful traditions of Kazakhstan choreography.

PetroKazakhstan has been ACS's constant partner since 2008, supporting it in a number of its initiatives. Today, the institute trains approximately 500 boys and girls of a number of nationalities as a large and friendly family, whose members all have one dream - to become ballet stars.

We congratulate the legendary Alexander Seleznyev Almaty Choreographic School with its 85th Anniversary!

ACS Director, holder of Kurmet Order and PhD degree, associate professor, Daulet Dosbatyrov, tells us about the institute's results and his plans for the future.

- Daulet Kurmangaliyevich, please tell us about the work of ACS. What plans do you and its teachers have?

- Our goal is to train competitive and qualified ballet dancers. Graduates are in demand not only in their home country - they are also asked to perform all across the world. Our children don't only receive professional ballet skills, they also learn about general and professional disciplines, such as history, music and literature, all of which improve their spiritual awareness. We pay a lot of attention to studying the history of Kazakhstan, reviving the children's interest in the history of our

country, in ancient folklore and Kazakh traditional music. We use elements of Scythian style in the costumes for our Kazakh national dances. Choreography is an elite skill, a characteristic of which is early professionalism, which requires daily rehearsals in the theatre and evening shows.

This year, we are celebrating an important date - 85 years since the creation of the Almaty Choreographic School.

- What projects have you already implemented and what other plans do you have?

- Our most important projects are the Orleu ("Ascent") International Competition and Festival of Choreographic schools. The very name represents the path of any ballet career, specifically the gradual and very difficult ascent of the talented

children to reaching the pinnacle of their art, choreography. The competition was founded in 2008, after an idea of the institute's Director back then, Karlygash Murzakhanova, and support from PetroKazakhstan. Today, Orleu is held annually, alternating between a competition and festival. It is the first and only ballet competition in Central Asia for talented young people. In the decade since it was first held, Orleu has become well known, very popular and prestigious, and became a reality thanks to the ballet school's status in neighbouring countries and further afield, and, of course, thanks to PetroKazakhstan's support.

It is especially pleasing to recognise that PetroKazakhstan was there at the very beginning, constantly providing assistance from an organisational and logistical

The Almaty Choreographic School has been providing a foundation in choreography for 85 years to ballet and ensemble dancers. And in those years, it has trained more than 2,000 graduates for ballet companies - from the Abai State Academic Opera and Ballet Theatre (back in 1934!); the Kazakhstan State Academic Theatre of Dance under the Management of B.Ayukhanov; the K.Baiseitova National Opera and Ballet Theatre; the State Astana Ballet Theatre; the State Academic Opera and Ballet Theatre, Astana Opera to a number of dance companies (the Saltanat State Dance Company, the Gulder Kazakh Dance Company and others).

ACS has given us 10 People's Artists, over 60 Honoured Artists and Honoured Patrons of Kazakhstan. In the last 25 years alone, the institute has trained more than 400 prize winners of prestigious international ballet and national dance competitions.

Alexander Seleznyev is a ballet artiste, the premier at the Kazakh State Opera and Ballet Theatre, a teacher, tutor, choreographer and director, People's Artist of the KazSSR and Director of Art at the Alma-Ata Choreographic school (1938-1961). He had the idea for a national school of Kazakh ballet and his dream came true: the modern Kazakhstan ballet school exists and is developing in tandem with leading global schools of choreography.

One of ACS's most important goals is to stage and promote Kazakh national dance. The development of dance for Kazakhs is intrinsically linked to the life of its people, changes in working conditions, home lives and the development of cultural traditions. A specific of Kazakh national dance is that it was first performed in yurts. And without the luxury of space, the dancers, to portray the content of the dance, had to integrate body movements, mimics and a number of conceptual gestures.

Gainikamal Beisenova, who in 50 years of teaching national dance at ACS, nurturing a wealth of famous Kazakhstan choreographers and ballet-masters, says, "In all the years the institute has been in existence, we have collected together for the children every legacy of Kazakh dance, every single staging of our famous ballet-masters, such as dances by Shara Zhiyenkulova, Abirov, Kovalyev, Raibayev, Kiyakova, Tleubayev and Baidaralin." Thanks to the teachers' efforts, we have started to work on Kazakh dance and now have a good number of choreographers and companies. And with that, hundreds of students leave ACS as professionals, enjoying and finding success in Kazakh dance.

Dzhamilya Tulyayeva, Director of the Bishkek Choreographic school is also impressed with ACS's results, "I understood that I need to invite teachers and hold master classes more often. I am simply amazed by the Almaty school's achievements in Kazakh dance. It has its own methodology, which a lot of schools don't have."

perspective, for which the team at the institute would like to express its immense gratitude and recognition!

- The Orleu international competitions and festival of choreographic schools has become very well known. Please tell us some more about them and the fate of the prize winners.

- The famous Orleu International Competition and Festival of Choreographic schools, as I've already said, was the initiative and inspiration of Karlygash Murzakhanova. It has become the ACS brand, helping promote our image, establish friendly relations with very talented children and dance teachers from a number of countries.

We have seen how the number of competitors has grown along with the geography of the participating countries. We have seen competitors from Russia, Korea, Japan, Turkey, Ukraine, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Thailand, Portugal, Germany, Austria, South Africa and, of course, Kazakhstan.

Across the years, the Orleu jury has been joined by such people as People's Artist of the USSR, Mikhail Lavrovsky (Russia); People's Artist of the USSR, Ramazan Bapov; Honoured Artist of Russia and Kazakhstan, Yuri Vasyuchenko; Honoured Patron of Russian Arts, Valeria Uralskaya (Russia); People's Artist of Kazakhstan, Gulzhan Tutkibayeva; People's Artist of Uzbekistan, Guli Khamrayeva; Honoured Artist of Hungary, Gyula Harangozo, and other wonderful ballet artistes. Orleu is very

This year's 5th Orleu Festival, which has already become a major event in the Kazakhstan cultural calendar, took place on 11-13 May in Almaty with the participation of some of the best choreographers from Kazakhstan, Russia, Kyrgyzstan, Bashkortostan and South Korea, and was dedicated to ACS's 85th Anniversary. More than 100 students from six choreography schools in the region and from further afield took part in the festival.

Ballet-master, Vakil Usmanov (Austria), who is the ACS's graduate, talks about the importance of developing national culture and preserving the classics in the era of globalisation, "At our masterclasses we looked at how, from our position, we can stand up to the show that western ballet is turning into. We can do so through our national cultures, roots, folklore and drama. Real culture stands on a foundation of a nation's historical and musical riches. Classical ballet exists when the culture and beauty of movement exist, when there are the beauty of images, the drama of relationships and the clashing of ideas."

The Festival hosted a number of master classes held by ACS graduates currently working overseas and their foreign colleagues. It finished with a full gala concert on the legendary stage of the Abai State Academic Opera and Ballet Theatre. The audience was the first to read the new book and photo album entitled "A.Seleznyev Almaty Choreographic school", discussing its 85th Anniversary and its role as the first so-called "forge" of ballet dancers in Kazakhstan.

important, and the festival has made an invaluable contribution to the development of global choreographic art and education.

In 2018, the Orleu Competition was incorporated into the International Federation of Ballet Competitions, which was a significant event not only for our school, but also for the entire art of dance in Kazakhstan.

We are proud of our students and prize winners from the various competitions. They include the Orleu winner from 2010, Bakhtiyar Adamzhan, who is now a global star and leading dancer at the Astana Opera, a prize winner in many prestigious

international competitions. He creates great excitement with his limitless technical ability and is a many-time Grand Prix winner. Or Malika Yelchibayeva, who won Orleu in 2016, is a solo dancer at the Abai Opera and Ballet Theatre, and a rising star.

Not only our Kazakhstan prize winners have become excellent performers. At Orleu 2018, a pupil from the A.N.Poselsky Yakutsk Choreographic School, Nikita Rogov, won first prize. He has since won the Russian National Ballet Competition. And there are many more examples - it's no accident that our competition has become a springboard to the larger artistic world of ballet!

YOUNG TALENTS

Not only their parents, who work for PetroKazakhstan, are proud of them, but also those encountering them, such as classmates, teachers and friends... Some of these children, whose great sporting achievements defend the country's honour at international competitions across Kazakhstan and the whole world, would give many adults a head start. So, they are chess player Kausar Ali, gymnasts Medina Ibragim, Kausar Seilbekkyzy and Aina Akpanbet, brother and sister ballroom dancers, Ramazan and Saniya Serikbekovs, and karate fighter, Berik Raiymov.

Taking up their sport a while ago as a hobby, today the children have reached such heights that their one-time hobby could affect their future, even their choice of profession. We talked to the sporting heroes about what they get up to.

- Who first introduced you to your sport? Did you choose it or did someone influence you?

Medina Ibragim: The first time I saw gymnasts was in a rhythmic gymnastics competition on TV and I immediately fell in love with it. I tried some of the elements and movements, and I wanted to join the rhythmic gymnastics section. I started when I was five years old.

Berik Raiymov: I started doing karate after I asked my father's permission. I chose it myself.

Ramazan Serikbekov: When I was five, my father took me to a hockey match.

(2019). She is the Kazakhstan champion in aesthetic group gymnastics.

Kausar Ali (9 years of age).

Chess.

Father - Almatbek Ormanov, Kumkol Field Grade 4 Dehumidification and Desalination Unit Operator.

Kausar is in 3rd grade of secondary school №136. She has been playing chess since she was 4, and has been a professional since 6, from 2016. She attends a Children's Sports School and trains with Kyzylorda Oblast Senior Trainer, Riza Koshkarova. She is part of the children's national chess team. In 2018, she took 1st place at the Kazakhstan Classic Chess Championships for Girls up to 8 years of age, won a trip to take part in the Chess World Championships in Spain. In April 2018, she took 1st place at the Asian Championships in Thailand. She competed in the World Schoolchildren's Chess Championships in Albania (2018), where she came 6th out of 80. She competed in the FIDE World Cadet Chess Championships (8, 10 and 12 years of age categories and in the girls' category), Spain (2018).

I remember he said to me, "Real men play hockey. There are no cowards playing hockey!" I liked the game and I'd been playing it for two years. But when my trainer left, I lost interest. Then, my mother took me to the Alex dance school. My little sister, Saniya needed a dance partner, and mum recommended I join her. She convinced me, that's how it all started.

Kausar Ali: I think I inherited my love for chess. Everyone in my family plays chess, my grandfather, father, sister and me. Grandfather Ali competed in chess competitions. When I was 6, dad took my sister and me to the chess group, and that's when I became interested in the game. My trainer was Riza Koshkarova. She had trained two world champions – Assel Serikbai and Nazerke Nurgali.

Saniya Serikbek: When I was five years old, my grandmother took me to the rhythmic gymnastics group. But I was more interested in ballroom dancing, I liked the beautiful dresses, heels and hairstyles... So, my grandmother took me to the Alex dance school. During the first year, I learnt the basic movements and dances, such as the slow waltz, samba and cha-cha-cha. We learnt basic arm and leg positions, and how to listen for the rhythm. In the second year, my trainer asked me to find a partner as there was a shortage of boys in competitive and ballroom dancing. Mum talked my elder brother Ramazan into becoming my partner. So, now we dance both together and solo.

Aina Akpanbet: I pleaded with my mum to let me join the rhythmic gymnastics group. We really like our trainer, Gulmira Absultan who is the Kyzylorda Oblast senior rhythmic gymnastics trainer. As she told us, during the time of our training

Medina Ibragim (10 years of age).

Rhythmic gymnastics.

Father - Kairat Ibragimov, Management Data Analyst.

Pupil at School №7 (4th year). She has been doing rhythmic gymnastics since 2014, when she was five years of age. She is the captain of the Seikhun team in the 8-10 years category and has won roughly 19 awards of different levels in group and individual rhythmic gymnastics programmes. Her greatest achievements are 3rd place in the Kazakhstan Junior Aesthetic Group Gymnastics Championships in the 8-10 years category (Astana, 2018), 1st place in the Kazakhstan Aesthetic Gymnastics Cup (Almaty, 2019), 3rd place in the Aesthetic Group Gymnastics World Cup II and Challenge Cup II 2019 Singapore

we have obtained good poise and flexible movement.

Kausar Seilbekkyzy: When I was five years old, my mum took me to the rhythmic gymnastics hall. Back then I had three training sessions during the week, and at the weekend my elder sisters and I played tennis. After a while I worked out I wanted to carry on with rhythmic gymnastics as I'd begun to really enjoy it.

- Do you spend a lot of time at your sport?

Medina Ibragim: After my homework, I spend all of my free time doing rhythmic gymnastics. We train nearly every day, for three hours.

Kausar Ali: I spend all of my free time playing chess. I also play other sports. In the morning, I run outside and go swimming with a trainer. Chess players need to be physically fit because a chess game may last 3-4 hours, and if you're weak you'll get rattled. When you're tired it's easier to make a mistake. Therefore, to become a good chess player, you need to make sure you're strong and fit.

Ramazan and Saniya Serikbekovs: We have dancing lessons three times a week, and more often before competitions.

Aina Akpanbet: I train four times a week and also practice at home, when I'm watching the television.

Kausar Seilbekkyzy: Normally, I train every day in the morning until lunchtime, because after lunch I have to go to school. Before competitions, I also train also after school. This year, because I competed at the Aesthetic Group Gymnastics Cup in Singapore I was allowed to miss lessons so I

Singapore (2019). She is the Kazakhstan champion in aesthetic group gymnastics.

**Aina Akpanbet (10 years of age).
Rhythmic gymnastics.**

Father - Bauyrzhan Akpanbetov, Senior Communication Linear and Cable Structure Engineer.

Currently in year 4th grade at Murager school №2 and has been a gymnast since 5 years of age. She has won roughly 15 awards of different kinds in group and individual rhythmic gymnastics programmes, including 3rd place in the Kazakhstan Junior Aesthetic Group Gymnastics Championships in the 8-10 year category (Astana, 2018), 1st place in the Kazakhstan Aesthetic Gymnastics Cup (Almaty, 2019), 3rd place in the Aesthetic Group Gymnastics World Cup II and Challenge Cup II 2019 Singapore (2019). She is the Kazakhstan champion in aesthetic group gymnastics.

could train all day long. Sometimes, we also have remote training sessions all together.

Berik Raiymov: I spend a lot of time doing karate, of course after school.

- Is there any achievement you're particularly proud of?

Saniya Serikbek: I won my first gold medal for a solo performance in 2019 and I'm very proud of it!

Kausar Seilbekkyzy: I have achieved a lot and have won a lot of solo and group awards. I came first in the Caspian Stars Atyrau Oblast Open, 2nd place at the International Rhythmic Gymnastics Competition at the South-Kazakhstan Oblast Akim Cup, 1st place in the Taraz

Open and 1st place in the Kentau Akim Cup. As part of the Seikhun team, we won 1st place at the Kazakhstan Aesthetic Group Gymnastics Cup. I'm especially proud of my award-winning place at the Singapore Cup Four Continents' Championship.

Berik Raiymov: I'm proud of my silver medal at the National Championship held in Kapshagai. I also came second at the National Championship in Karatau. I won two gold medals at a competition in Kyzylorda. I also took 1st place at an oblast competition in Baikonur. Recently, in Shymkent, I won the bronze medal at the Kazakhstan Championship in the dodo category. On 18-19 May 2019, I came 3rd at the XI International WKF Karate Championships "Nur-Sultan Open 2019". I have a lot to be proud of.

Ramazan Serikbekov: At the national championships in Shymkent I won my first medal with Saniya. I'm always proud if my links and movement are good, whether during training or in a competition!

Medina Ibragim: All of my victories are a celebration because I have to work for them. As my trainer Gulmira Absultan says, "Victory in a competition is a victory over yourself, your fears and your weaknesses!"

Aina Akpanbet: I'm proud of my awards and podium finishes. I'm also proud of my flexibility, which allows me to perform a range of numbers. The girls and I (editor - Medina and Kausar) train together and alone.

Kausar Ali: At 6 years of age, in 2016, I won the Grand Prix at the PKKR-sponsored annual chess competition for seven-year old girls. This was my first victory and I won a chance to take part in the national competition. I won a few national

matches. In 2018, I won the Grand Prix at the Kazakhstan Championship for eight-year olds in Almaty, which was also a great victory for me, and thank to which I was able to take part in the world championships in Spain. In the same year, I took part in the Asian Championships in Thailand and in the team competition I won the main prize for classic chess, and came 2nd in the rapid competition. These are my biggest victories.

- Where in the world and in Kazakhstan have you been thanks to your hobby?

Kausar Seilbekkyzy: I have travelled to rhythmic gymnastics competitions across Kazakhstan, in Nur-Sultan, Almaty, Kentau, Taraz, Shymkent and Atyrau. In April 2019, the group and I took part in a competition in Singapore.

Ramazan and Saniya Serikbekovs: We've been to Almaty, Shymkent and Taraz.

Berik Raiymov: I have taken part in competitions in Bishkek, Almaty, Nur-Sultan, Kapshagai, Aktau, Shymkent, Taraz, Karatau, Baikonur and many other regions across Kyzylorda.

Kausar Ali: I have taken part in competitions all across Kazakhstan, except Petropavlovsk. Overseas, I have competed in Thailand, Albania, Spain and Germany.

Medina Ibragim: In Nur-Sultan, Almaty, Taraz and Shymkent. This April, we were lucky enough to travel to Singapore.

Aina Akpanbet: In Nur-Sultan, Almaty, Taraz, Shymkent, Tashkent and Singapore.

- Your sport - do you look it as recreation or a serious pursuit?

Berik Raiymov: Karate is very important to me, and I take it seriously.

**Berik Raiymov (14 years of age).
Karate.**

Father - Ondagan Utegenov, Maibulak field Foreman.

Currently in the 8 grade year of the Shalgnbayev Sports School and has been studying karate since the age of 8. He is already a green belt. His greatest achievements include a gold medal and diploma from a karate competition in Baikonur, 1st place (2018), a silver medal and diploma - 2nd place in the II Summer Olympics of the Karate Federation for KGROUP prizes; a silver medal and diploma for 2nd place in a kata programme competition for children and teenagers in Kyzylorda Oblast (2016). He also has more than 15 medals and diplomas from national and oblast competitions.

**Ramazan Serikbekov
(10 years of age).
Saniya Serikbek (8 years of age).
Competitive ballroom dancing.**

Father - Maulen Zhanuzakov, Kyzylkiya field Geologist.

Ramazan and Saniya Serikbekovs attend Information Technologies Grammar School №3, Ramazan is in the 4th grade, Saniya is in the 1st grade. They attend the competitive ballroom dancing group at the Alex Dance School. Ramazan has achieved "Juvenile-1" status and Saniya - "Baby-2" and "Juvenile-1" status. The brother and sister pair won 2nd place in the National Competitive Ballroom Dancing Competition "Qazaqstan Open-2019".

Ramazan Serikbekov: I train during my free time. It's probably more recreation because I really enjoy computer games.

Saniya Serikbek: I just really enjoy dancing. I like the beautiful dresses, the wonderful music of the waltz, cha-cha-cha and the exciting samba. I want to be the best dancer and win medals and cups, but I've still got a lot left to learn.

Medina Ibragim: I get pleasure from training every day. Rhythmic gymnastics is the most beautiful and difficult of sports.

Aina Akpanbet: I am very serious about rhythmic gymnastics! It gives me confidence and makes me feel beautiful!

Kausar Seilbekkyzy: I love this sport. Rhythmic gymnastics is a serious pursuit for me.

Kausar Ali: I am a professional chess player. Before competitions my trainer and

I train for up to eight hours a day. We need to resolve a number of complex issues and read a lot of theory. Whenever I win after training hard, I can relax. My interest in chess is still growing.

- What plans do you have for the future? Who would you like to become?

Berik Raiymov: I want to continue with karate, proudly carry our national flag and make it known on the global stage. I also want to become a fireman.

Ramazan Serikbekov: I would love to become a programmer and design computer games. I also want to be a YouTube blogger and learn foreign languages.

Saniya Serikbek: I'd like to be a designer and stylist, and dress models in beautiful dresses.

Kausar Ali: I'm about to take part in some big competitions. During the summer holidays I will be taking part in national competitions in six cities across Kazakhstan. The first competition - the first stage of Children's chess cup in the memory of A.Mahambetov - took place in Kyzylorda in May, and I was competing against 10-year olds, which, of course, is very difficult. But that's how you gain experience. I am proud of taking 3rd place in personal and group competitions. I would like to choose a career related to chess. I dream of becoming the women's world champion and training world champions, like Riza Apai. Of course, that'll be very hard.

Aina Akpanbet: My goal is to become a world champion and have my own students.

Kausar Seilbekkyzy: In the future I want to become an absolute world champion in rhythmic gymnastics, like Dina and Arina Averina.

Medina Ibragim: I want to be a rhythmic gymnastics trainer.

CALENDAR OF EVENTS

January

15 January - PKOP management awarded medals and certificates of merit from the Ministry of Energy to commemorate the completion of the Shymkent Refinery Modernization Project.

18 January - Shymkent Akimat employees together with ForteBank and Halyk Bank Kazakhstan representatives gave a presentation on their “7-20-25” mortgage programme for PKOP employees.

25 January - PKOP held an awards ceremony for the Refinery Olympics.

February

4 February - Mazhilis Deputy B.Zhylykshiev visited the Shymkent Refinery to see the results of upgrade work.

14 February - to commemorate the day of the withdrawal of troops from Afghanistan, a meeting was organised between PKOP veterans and company management, the municipal commissariat, the municipal council of veterans of local wars and the media.

15 February - PKOP management held a meeting with the refinery team to discuss production results for 2018.

19 February - Deputy Chairman of the KazMunayGas Board for Oil Transportation, Refining and Marketing, D.Tiyessov

paid a working visit to PKOP to discuss performance.

22 February - as part of its traditional “Zhurek Zhyluymen” campaign, PKKR took part in the distribution of food parcels for 200 underprivileged Kyzylorda families.

March

4 March - Kyzylorda hosted the third annual PetroKazakhstan Conference, which discussed 2018 results and set objectives for 2019, presented a system for key performance operating objectives and signed working commitments with vice-presidents. There was also an awards ceremony for employees who had excelled during the year.

16 March - PKKR, on the eve of Nauryz, organised the distribution of food parcels for 180 pensioners and persons who had suffered from industrial injury.

16 March - saw a charity matinee show in Zhanakorgan District’s Baldauren kindergarten for children from underprivileged families, at which the children received toys and treats from company representatives. On 17 March, a similar matinee show was held at the Kazalinsk District Shapagat Rehabilitation Centre for Handicapped Children.

18-20 March - as part of Kumkol, KAM and Tuzkol field Nauryz celebrations, PKKR held a sports competition for its employees

and a celebratory concert involving members of the oblast philharmonic hall.

19 March - PKOP employees sponsored the M.Auezov South Kazakhstan State University by donating 4,000 technical books on oil.

20 March - PKOP held a range of events for employees to celebrate Nauryz.

21 March - PKKR took part in the Municipal Celebration of Nauryz on the central square. In nationally-designed yurts, the company organised a free laid table with traditional dishes for 1,000 Kyzylorda residents.

April

2 April - PKKR sponsored city-wide “Lessons from the Great poets” competition for school children that took place at Tokmagambetov House of Culture and was organised by the Kyzylorda central library system as part of International Children’s Book Day.

6 April - the PetroKazakhstan sports complex held its traditional mini-football competition for PKKR divisions dedicated to Defender of the Fatherland Day. The winners were the Production Technology team, second place went to MRM and third place to the Production Shop team. Individual prizes went to Dias Baizakov (production technology for Best Player), Nurali Derbisali (office, Best Defender), Bekulan Tolegenov

PetroChina компаниясының вице-президенті және CNOOC компаниясының директорлар кеңесінің төрағасы Ван Чжунцай мырзаның «ПетроҚазақстан» компаниясының Алматыдағы кеңсесіне сапары кезінде / Во время визита г-на Вана Чжунцай, Вице-Президента PetroChina и Председателя Совета директоров CNOOC в Алматинский офис «ПетроҚазақстан» / During visit to the Almaty office of PetroKazakhstan of Mr. Wang Zhongcai, Vice-President of PetroChina and Chairman of the Board of Directors of CNOOC

ПҚКР компаниясының бөлімшелері арасында футболдан дәстүрлі турнир / Традиционный турнир по мини-футболу среди подразделений компании ПҚКР / Traditional futsal tournament among PKKR divisions

(production shop, Best Forward), and Alimzhan Galymzhanuly (MRM, Best Goalkeeper).

6-12 April - PKKR hosted its Basketball Cup for Schoolchildren with 14 boys' and girls' teams from Pavlodar, South-Kazakhstan, Almaty and Aktobe Oblasts.

19 April - Mr. Wang Zhongcai, Vice-President of PetroChina and Chairman of the CNODC Board of Directors, during a working trip to Kazakhstan, visited the Almaty office of PetroKazakhstan.

27 April - in honour of International Labour Protection Day, PKOP organised a competition for employee children at which the children demonstrated their talents in drawing and work safety proverbs.

May

12-13 May - in Almaty, the Abai State Opera and Ballet Theatre hosted the V Orleu Festival of Ballet Schools dedicated to the 85th Anniversary of the A.Seleznyev Almaty Choreography School, which has been a PetroKazakhstan social partner for a long time.

24 May - Kumkol held the formal opening of its artificial-surface football field with the participation of the Vice-President for Capital Construction and External Communication, Bolat Kuserbayev and Deputy Director for Production, Bruce Anderson. After the official part of the ceremony had been completed and the ribbon cut, teams from the city office and field played a friendly match, which ended 2:2.

24 May - Kumkol hosted the latest round of its fire safety competition "Fire is easier

to Prevent than Put Out!" JV KazGerMunai, Turgai-Petroleum and Aidan Munai took part together with PKKR production divisions. Of the 15 teams, first place and the cup went to the Turgai-Petroleum team, second place - CPF and third place - KazGerMunai.

June

1 June - as part of International Children's Day, PKKR hosted celebrations in its sponsored institutions, such as the Baldauren kindergarten for underprivileged children in Zhanakorgan District and the Shapagat Rehabilitation Centre for Handicapped Children in Kazalinsk District, with all children receiving gifts from PKKR.

3-7 June - the HSE Department organised practical fire extinguisher lessons for Almaty branch employees at the Boraldai village fire station.

I book you

March 2018 saw opening of a library called 'I book you' in PetroKazakhstan Almaty office (PKOSI), where any employee can bring his/her books to or take to read. More than 80 books have already been donated by 13 employees. These are Russian or English books on modern poetry, historical books, crime fiction, nonfiction and fantasy. Total list of books can be found on intranet portal in the Administration department.

Share the idea. Make your own corporate library!

4 June - with PKKR sponsorship, Arai Sunrise Children's Camp opened its XXIII summer season, during which 1,080 employee children and children from underprivileged and large families will spend valuable time free of charge.

16 June - a refinery shop floor excursion has been organised for senior classes at the Nazarbayev Intellectual School in Shymkent. In addition, PKOP employees continue with reading careers lectures for senior classes of this school.

20-21 June - KMG hosted its divisional "Best in Profession" competition.

21 June - 10 August - PKOP hosts the traditional refinery Olympics in five sports.

June - PKOP employees took part in an Olympics for KMG subsidiaries.

Information on prize winners in the Programme to encourage Employees to report Potentially Dangerous Situations and Unsafe Conditions/Actions in 2018 Q4 and 2019 Q1 for the PetroKazakhstan and PetroKazakhstan Oil Products group of companies.

In PetroKazakhstan Kumkol Resources, in 2019 Q1 the awards' commission took the decision to reward two fire safety department members, B.Mamyrbayev and Y.Kaldybayev for their efforts to extinguish flames quickly in CDU-6 kW premises at the South-East Kyzylkiya Gas-Reciprocating Station and the Kyzylkiya field residential complex, in doing so eliminating the threat to staff and damage to company property. Furthermore, 11 PKKR employees were rewarded for conducting a number of behavioural audits and highlighting significant observations.

In 2018 Q4, the PetroKazakhstan Oil Products commission for rewarding employees for notifying high risk situations rewarded six employees: the Head of Electricity Site №5 M.Kalizharov; Category 5 Technical Pump Operator B.Baigulov; Production Department Head R.Navesov; Head of the Gasoline Hydrotreatment Unit R.Kabysh; Gas Response Team Leader N.Zhitsky and Fuel Oil Vacuum Distillation and Gas Condensate Processing Unit Operator K.Karmanov.

In 2019 Q1, Steam and Water Supply Unit Senior Boiler Operator K.Zhugin and Boiler Operator B.Buribekov were rewarded for discovering that the protective mesh on the blast fan air intake at boilers A and B had iced up due to bad weather. This situation could have led to the breakdown in the supply of technical steam to the refinery and a production emergency.

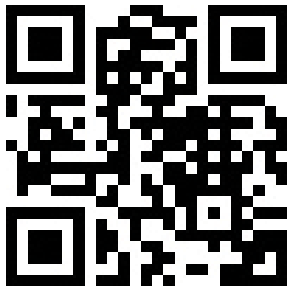
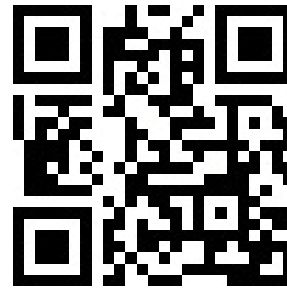
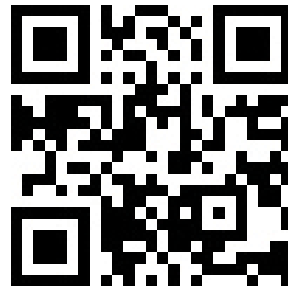
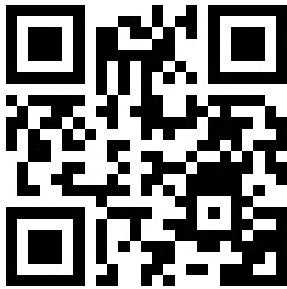

I book you

«ПетроҚазақстанның» ішкі кітапханасы. Бастаманы қолдаңыздар.
Өз корпоративтік кітапханаларыңызды ашыңыздар!

Внутренняя библиотека «ПетроКазахстан».
Присоединяйтесь к идее, создавайте свои корпоративные библиотеки!

Internal PetroKazakhstan library. Share the idea. Make your own corporate library!

QR-кодты жүктеп алыңыз және қызықты тегін онлайн курстарды табыңыз!

* QR-кодты жүктеп алу үшін QR scanner қосымшаны телефонға орнатыңыз, оны ашыңыз, QR-кодты сканерден өткізіңіз, содан соң, нұсқаулық арқылы сайтқа өтіңіз

Скачай QR-code* - получи доступ к познавательным бесплатным онлайн ресурсам!

*чтобы скачать QR-code, установите приложение QR scanner на Ваш телефон, откройте его, поднесите телефон к QR-code, и пройдите по ссылке на сайт

Download QR-code* and find free interesting online courses!

* To download a QR-code, install QR scanner on your phone, open it, scan QR-code and follow the link